

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till jaktlag
och lagar som har samband med den**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en ny jaktlag skall stiftas. Lagen reglerar fångsten av vilt och vissa andra vilda djur. Med jakt avses fångst av sådant vilt som anges i den föreslagna lagen. Andra djur för vilkas del fångsten regleras i lagen är sådana djur, som nu inte alls är fredade. I lagen ingår också stadganden om viltvård, anordnande av jakt och tillsynen över hundar samt jaktförvaltningsorganisationen. Lagen är avsedd att vara en allmän lag. Dessutom skall stadgandena i speciallagar iaktas.

En väsentlig del av den föreslagna lagens stadganden om jakt utgörs av de stadganden som gäller jakträtt, bedrivande av jakt, jaktsätt samt fångstredskap och fångstmetoder. Jakträtten tillkommer enligt förslaget områdets ägare. Markägaren kan arrendera ut sin jakträtt. Jakträttshavaren kan ge andra tillstånd att jaga på hans område. Vid jakt skall principen för uthålligt utnyttjande av viltbeståndet iaktas. I stadgandena om fångstredskap och fångstmetoder har de internationella avtal som binder Finland beaktats.

Syftet med propositionen är att främja olika viltvårdsåtgärder och att skydda viltets livsmiljö. Därför ingår i propositionen även förslag till ändring av lagen om enskilda skogar och lagen om friluftsliv.

För att den jakt som bedrivs på statens marker skall kunna styras stadgas närmare om utarrendering av den jakträtt som tillhör staten och om beviljande av jakttillstånd på statens områden.

Syftet med det förslag till ändring av lagen om naturskydd som ingår i propositionen är att samordna de stadganden som gäller fåglar och däggdjur som är fridlysta med stöd av nämnda lag med de stadganden som gäller fåglar och däggdjur som fångas med stöd av jaktlagen.

Stadganden om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift har i propositionen sammanförts till en separat lag.

Avsikten är att lagarna skall träda i kraft omedelbart efter att de har antagits och blivit stadfästa.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	1.4. Lagen om friluftsliv	32
1. Propositionens samhälleliga betydelse	3	1.5. Lagen om naturskydd	33
2. Nuläget	4	2. Närmare stadganden	33
3. Behovet av en ny jaktlag	5	3. Ikraftträdande	33
4. Beredningsskeden	6	4. Lagstiftningsordning	33
5. Propositionens verkningar i fråga om ekonomi, organisation och personal	6	LAGTEXTERNA	34
DETALJMOTIVERING	7	1. Jaktlag	34
1. Motivering till lagförslagen	7	2. Lag om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift ...	49
1.1. Jaktlagen	7	3. Lag om ändring av 2 § lagen om enskilda skogar	50
1.2. Lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensav- gift	30	4. Lag om ändring av lagen om friluftsliv	50
1.3. Lagen om enskilda skogar	32	5. Lag om ändring av 13 och 14 §§ lagen om naturskydd	51

ALLMÄN MOTIVERING

1. Propositionens samhälleliga betydelse

Jakt är ett av de äldsta sätten att utnyttja naturtillgångarna. I det samhälle som till övervägande del byggde på naturahushållning var jakt ett viktigt näringsfång. Vilt jagades för att man skulle få mat och pälsverk. Rovdjur jagades närmast för att förebygga skadegörelse.

Sedermera har jaktens betydelse förändrats avsevärt. I dag är jakt i första hand en hobby där naturen utnyttjas för rekreation. Med tanke på köttproduktionen har hjortdjuren den största betydelsen. Jakten är också ett viktigt medel när det gäller att reglera viltbestånden på ett ändamålsenligt sätt. Jakten har grundat sig på principen för varaktigt bruk av naturen och kommer även framdeles att grunda sig på samma princip. De som bedriver jakt bör alltid se till att viltbestånden inte försvinner eller äventyras på grund av jakten.

Vid jakt är det fråga om besittningstagande av gods som inte tillhör någon, dvs. herrelöst gods. Vilt som rör sig i naturen är inte i någons ägo, men jaktbytet är jägarens egendom.

Fastän viltet inte tillhör någon får jakt inte bedrivas helt fritt. För att en person skall kunna jaga bör han ha jakträtt på området. Jakträtten tillkommer markägaren, som kan upplåta sin rätt åt någon annan. Grunden för ordnandet av jakt är den reglering som gäller jakträtten och nyttjandet av denna.

I Finland anses inte all slags fångst av vilda djur som jakt. Traditionellt kan det anses att jakt omfattar endast fångst av fåglar och däggdjur. I Finland är endast viltfångst jakt. Fångst av skadedjur som inte hör till viltet, t.ex. råttor eller kråkor, är därmed inte jakt. Stadgandena om jakt har inte tillämpats på sådan fångst.

För att en djurart skall klassificeras som viltart förutsätts att bytet har bruksvärde. Bruksvärdet grundar sig antingen på bytets näringsvärde eller på pälsens eller andra djurdelars användbarhet. Huvudregeln kan sägas vara att ett djur som duger som vilt antingen skall vara lämpligt som föda eller ha pälsvärde.

Skyldigheten att vidta viltvårdsåtgärder åligger i regel jakträttshavaren, men på grund av splittrade jordägoförhållanden är det inte lätt att förverkliga viltvården effektivt. Genom att

reglera jakttiderna har man påverkat jaktens effektivitet och därmed kunnat säkerställa att viltbestånden bevaras.

Jakten och jaktförhållandena har förändrats avsevärt i och med att samhället har förändrats. Flyttningen från glesbygdsområdena till tätorter har varit så omfattande att 76 % av hela befolkningen nu bor i tätorter, medan motsvarande siffra var 56 % år 1960. Å andra sidan har den forstliga användningen även av mera avlägset belägna trakter ökat, vilket har inneburit en kraftig förändring med tanke på viltets livsmiljö.

Jaktvapnen och övriga jaktredskap har utvecklats fastän jaktmetoderna inte har förändrats till sina grunder. Vägarna har blivit bättre och vägnätet har byggts ut, vilket innebär att jaktområdena blivit tillgängligare. Den allmänna utvecklingen i samhället är nu på en annan nivå än på 1950-talet.

Den jakt som bedrivs i Finland är till följd av en lång tradition förknippad med strövtåg i naturen. Fastän det yttersta syftet är bytet, är en viktig del av själva jakthändelsen att man får ströva omkring i naturen. Detta förutsätter relativt vidsträckt jaktområden, som ännu är möjliga i Finland.

Viltbestånden i Finland är som helhet betraktade mycket goda. Hjortdjursbestånden är väsentligt bättre än på 1950-talet. Även bestånden av de rovdjursarter som förekommer i Finland är livskraftiga. De mest betydande förlusterna i djurbeståndet har varit att flodilern försvunnit och saimensälsbeståndet minskat. Denna förändring har dock inte berott på jakten. Bestånden av vissa nya djurarter, t.ex. mink och mårddhund, är däremot alltför kraftiga.

Den kanske mest betydande försämringen i viltbestånden är att bestånden av skogshönsfåglarna minskat. Bestånden är livskraftiga med tanke på hela landet, men inom många områden har t.ex. tjädern försvunnit. Bevarandet av bestånden är i stor utsträckning beroende av de forstliga åtgärderna, vid sidan av regleringen av jakten.

I Finland finns för närvarande ca 292 000 jägare. Antalet jägare har ökat från 1971 års siffra, ca 179 000, till 293 000 år 1991. Enligt 1986 års fångststatistik uppgick fångsten till 48 400 älgar, 7 640 andra hjortdjur, 223 000 skogshönsfåglar, 13 600 fälthönsfåglar, 89 000

duvor, 379 000 harar, 784 000 sjöfåglar och vadare och 379 000 pälsdjur. Fångstens ekonomiska värde beräknades uppgå till sammanlagt ca 250 milj. mk ifrågavarande år. På grund av att antalet jägare har ökat har det inte varit helt problemfritt att anordna jaktmöjligheter för alla intresserade, även om det mycket väl fungerande systemet med jaktföreningar har erbjudit många intresserade lämpliga jaktmöjligheter.

Älgbeståndets utveckling samt minkarnas och mårdhundarnas utbredning visar att jakt behövs också för att vissa djurbestånd skall kunna hållas i balans. Jakt har sedan gammalt varit en delfaktor i balanseringen av viltbestånden.

Syftet med jaktlagen är allt som allt att ge en viss ram åt 290 000 finländares hobby. I första hand bör uppmärksamhet härvid fästas vid principen för varaktigt bruk, dvs. att viltbestånden inte utrotas genom jakt.

Det största hotet för viltbestånden är numera inte jakten, utan de förändringar i viltets livsmiljö som orsakas av att markanvändningen och jord- och skogsbruket förändrats. Livsrummet för de vilda djuren minskar i och med att tätbebyggelsen och vägarna ökar. På grund av förändringarna i jord- och skogsbruket har skyddsregionerna för djuren försvunnit nästan helt på fältområdena och minskat avsevärt på skogsområdena. Livsmiljöer som är fördelaktiga för djuren har inte bevarats i tillräcklig utsträckning.

I skogsbruket bör även viltets, särskilt skogshönsfåglarnas behov beaktas i högre grad än förut. Strävan bör vara att vardera formen för användning av skog skall beakta den andra formen i tillräcklig omfattning. För att verkningarna av viltets förändrade livsmiljö skall kunna utredas och viltvården främjas i de förändrade förhållandena bör forsknings- och utredningsarbetet ökas.

2. Nuläget

Regleringen av jakt grundar sig på jaktlagen av den 13 april 1962 (290/62). Av de nu gällande förordningar som givits med stöd av jaktlagen har jaktförordningen givits den 27 juli 1962 (406/62), förordningen om jakt på hjortdjur den 25 augusti 1975 (671/75), förordningen om jakt på björn, varg och järv den 23 december 1988 (1165/88) samt förordningen

om jakt och ordnande av jaktvården på staten tillhöriga områden den 9 november 1962 (566/62). Med stöd av jaktlagen har dessutom under olika tider givits flera förordningar om jakttider för vilt.

Jaktlagen reviderades i betydande grad 1969, 1983 och 1988. Ändringarna gällde närmast stadganden om fångstsätt och fångstredskap, straff och organisering av skötseln av jaktärenden.

I 1 kap. jaktlagen ingår stadganden om rätt till jakt. I regel tillkommer jakträtten områdets ägare. Brunbjörn, varg och järv samt, på havsområdet, säl får dock jagas oberoende av vem som äger marken. På allmänt område på havet har varje finsk medborgare jakträtt och på allmänt vattenområde i en sjö har var och en som bor i kommunen jakträtt. I norra Finland har de som bor på orten dessutom rätt att jaga på statens marker i kommunen.

Den som innehar jakträtten kan genom ett avtal om jaktarrende upplåta sin jakträtt åt någon annan. Han kan även ge någon annan tillstånd att jaga på hans område. Detta gäller endast jakträtt som grundar sig på jordinnehav.

I jaktlagen ingår ett detaljerat stadgande om hur avtal om jaktarrende skall ingås. Däremot grundar sig möjligheten att bevilja jakttillstånd på rättsinnehavarens allmänna befogenhet att bestämma om sin rätt.

I 2 kap. jaktlagen ingår stadganden om minskning av skadedjur. De skadedjur som avses i kapitlet är vilt. Med stöd av 13 § lagen om naturskydd är vissa fåglar som räknas till vilt inte fridlysta, men fångsten av dem berörs inte av jaktlagen. Om de kanske viktigaste skadedjuren, råttor, möss och sorkar, finns inte alls några uttryckliga stadganden i lagen.

I 3 kap. jaktlagen ingår stadganden om nyttjande av jakträtt. Utöver de stadganden som gäller den egentliga jakten finns i kapitlet stadganden om utsättande i frihet av vissa djur, fördrivande av vilt för förhindrande av skada samt definitionen av jakt.

I 4 kap. jaktlagen ingår stadganden om viltstammens bevarande och jakttiderna. I kapitlet finns stadganden om jaktvårdsskyldigheten, viltet, jakttiderna och den avgift som uppbärs för jakt på hjortdjur.

Enligt stadgandena i den gällande jaktlagen sköts bevarandet av viltstammen närmast genom att jakttiderna begränsas. Enligt lagens 31 § får vilt dock fångas även under fridlysningstiden för utsättande i frihet eller för vård och

förökning. En eventuell fredning av viltet begränsas dessutom av ett stadgande i lagens 7 kap. 46 §, enligt vilket innehav av vilt är förbjudet under fridlysningstiden.

Jakten på hjortdjur har genom en förordning ordnats på ett sätt som avviker från den övriga jakten. I förordningen ingår stadganden som gäller enskilda personers rättigheter och skyldigheter i en jaktsituation.

Stadgandena om hunddisciplin ingår i 5 kap. jaktlagen. De gäller situationer där hundar får hållas lösa eller koppling av hundar, användning av hundar vid jakt och behandling av hundar som hålls lösa olovligt.

I 6 kap. jaktlagen ingår stadganden om särskilda fångstredskap och fångstsätt. Stadgandena i kapitlet behandlar fällor, saxar, beten, jaktvapen o.a.dyl. fångstredskap. Dessutom ingår i kapitlet stadganden om fångstmetoderna, t.ex. förbud att använda maskindrivna fortskaffningsmedel vid jakt.

I 7 kap. jaktlagen ingår stadganden om innehav av vilt och handel med sådant. De gäller å andra sidan märkning av skinn av vilt och begränsning av handeln med ätligt vilt.

I 8 kap. jaktlagen ingår stadganden om en jaktvårdsavgift. Med stöd av stadgandena i kapitlet finns i jaktförordningen stadganden om jägarexamen. I kapitlet finns utöver de stadganden som gäller grunderna för jaktvårdsavgiften dessutom stadganden om användningen av de inkomster som inflyter i form av jaktvårdsavgifter. Största delen av medlen används till betalning av utgifterna för de organisationer som bygger på jägarnas egen aktivitet.

I 9 kap. jaktlagen ingår stadganden om myndigheter och sammanslutningar för jakt och viltvård. Stadgandena i kapitlet reviderades år 1988.

Skötseln av ärenden som gäller jakt åligger dels staten, dels de organisationer som bygger på jägarnas egen aktivitet, Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna.

Hos staten ankommer uppgifterna på jord- och skogsbruksministeriet och länsstyrelsen. Ministeriet skall sköta den allmänna ledningen och övervakningen av ärenden som gäller jakt och länsstyrelsen samt polismyndigheterna tillsynen över efterlevnaden av lagen. Övriga uppgifter ankommer på Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna.

I 10 kap. jaktlagen ingår stadganden om straffpåföljder vid överträdelse av stadgandena angående jakt. Stadgandena reviderades i rätt stor omfattning år 1983.

I 11 kap. jaktlagen ingår särskilda stadganden, av vilka de viktigaste är stadgandena om äganderätten till ett dött djur.

3. Behovet av en ny jaktlag

Finlands gällande jaktlag är från 1962. Det huvudsakliga beredningsarbetet på lagen gjordes på 1950-talet. Samhällsutvecklingen har varit betydande under de senaste trettio åren. Till följd av detta är jaktlagen föråldrad till många delar.

I 2 kap. jaktlagen indelas viltet i skadedjur och annat vilt. En sådan indelning kan inte längre anses vara ändamålsenlig. Många av de arter som klassificerats som skadedjur är helt eller delvis fridlysta och syftet med fångsten av dem är i allmänhet inte att förebygga skador utan annat jaktligt intresse. Stadgandena om decimering av skadedjur är mycket kasuistiska och reglerar delvis situationer som omfattas av stadgandena om nödsituationer.

I en faktisk situation har frågan om vad som bör anses som jakt ofta varit problematisk. I 21 § jaktlagen har gjorts ett försök att definiera begreppet jakt, men definitionen har visat sig vara bristfällig.

Minimitiden för ett avtal om jaktarrende är fem år och maximitiden 25 år. I praktiken har denna begränsning lett till att för kortare tider än fem år har beviljats jakttillstånd, som har kunnat vara avgiftsbelagda. Ett jakttillstånd mot avgift har till sitt sakinnehåll kunnat motsvara ett avtal om jaktarrende. Tillstånd har kunnat ges av den part i ett avtal om jaktarrende som är arrendator, fastän han inte har kunnat överföra själva arrendeavtalet. Gränsen mellan jakttillstånd och avtal om jaktarrende har därför blivit dunkel och lett till tolkningstvister.

Jaktlagens stadganden om fångstredskap och fångstsätt har uppstått som en del av den finska jaktkulturen och är alltså ändamålsenliga i många hänseenden. Finland har dock 1985 ratificerat konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö (FördrS 29/86, den s.k. Bernkonventionen). Konventionen trädde i kraft

den 1 april 1986. Stadgandena i jaktlagen bör revideras i motsvarighet till konventionen.

Genom förordning stadgas särskilt i fråga om älgjakt om sådana omständigheter om vilka bör stadgas genom lag. Den gällande lagens struktur är inkonsekvent främst i fråga om stadgandena i lagens 3 och 4 kap.

För närvarande finns det inte alls några stadganden om fångst av sådana djur som inte är vilt eller fridlysta med stöd av lagen om naturskydd. Då fångst och dödande av sådana djur inte kan anses höra till allemansrätten bör därom stadgas i jaktlagen.

Den föreslagna lagen innebär en ändring av norminnehållet i många olika paragrafer i den gällande lagen. De föreslagna stadgandena gäller mycket olika fall. Den systematiska preciseringen av lagen är dessutom betydande. För att dessa reformer skall bli genomförda är det inte möjligt att ändra gällande lag partiellt, utan ärendet måste skötas genom stiftande av en helt ny jaktlag.

Om jaktvårdsavgift stadgas nu i jaktlagen så, att maximibeloppet på avgiften är bestämd och statsrådet kan inom denna ram årligen fatta beslut om jaktvårdsavgiftens storlek. Till staten skall avgift erläggas också för jakt på hjortdjur. Denna avgift uppbärs i samband med beviljande av tillstånd att fälla hjortdjur. Härom stadgas närmare genom förordning. Jaktvårdsavgiften och avgiften för tillstånd till fällning är dock av skattenatur. Lag om sådana stiftas i annan ordning än jaktlagen som innehåller de materiella stadgandena om jakt. Av detta skäl föreslås att stadgandena om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift utfärdas genom en särskild lag.

4. Beredningsskeden

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte år 1985 en arbetsgrupp med uppgift att utarbeta

ett förslag till en sådan ändring av jaktlagen och jaktförordningen som förutsätts på grund av ändringen av Jägarnas centralorganisations stadgar och att utreda om stadgandena i jaktlagen och jaktförordningen även i övrigt bör ändras samt att utarbeta förslag till sådana stadganden i jaktlagen och jaktförordningen som förutsätts på grund av ändringen. Arbetsgruppens I promemoria förelåg färdig den 26 mars 1986 och innehöll ett förslag till ändring av jaktlagen beträffande myndigheter och sammanslutningar för jakt och viltvård samt ett med denna lagändring förknippat förslag till ändring av jaktförordningen. På grund av promemorian gavs en lag om ändring av jaktlagen (144/88) och en förordning om ändring av jaktförordningen (190/88).

Arbetsgruppens II promemoria förelåg färdigt den 24 februari 1989. Denna proposition grundar sig på förslagen i arbetsgruppens II betänkande och de utlåtanden som avgivits om dem. Propositionen har granskats av laggranskningsrådet.

5. Propositionens verkningar i fråga om ekonomi, organisation och personal

Propositionen innebär inte att den nuvarande organisationen måste ändras. Myndigheternas uppgifter samt uppgiftsfördelningen mellan myndigheterna och sammanslutningarna för jakt och viltvård bibehålls oförändrade i fråga om huvudprinciperna. Vissa befogenhetsstadganden rörande tillståndsärenden har dock föreslagits bli reviderade så att beviljandet av tillstånd i någon mån flyttas över på jaktvårdsdistrikten från jord- och skogsbruksministeriet och länsstyrelserna. Dessa ändringar föranleder i någon mån ett behov av tillfällig extra personal. Propositionen har inte heller några betydande ekonomiska verkningar.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Jaktlagen

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §. *Lagens tillämpningsområde.* Lagens tillämpningsområde föreslås omfatta jakt. Begreppet jakt definieras i detalj i den föreslagna lagens 2 §. Lagen gäller också fångst och dödande av icke fredade djur. Till denna del gäller lagen sådan fångst som tidigare har varit oreglerad. De icke fredade djuren räknas upp i 5 § 2 mom i lagförslaget.

Lagens tillämpningsområde föreslås dessutom omfatta funktioner som är intimt förknippade med jakt. Därmed hör viltvården, ersättandet av skador som orsakats av vilt samt tillsynen över hundar till lagens tillämpningsområde.

Den naturresurs som är föremål för jakt är viltbeståndet. Liksom vid utnyttjandet av naturresurser i allmänhet bör även vid jakt iaktas principen för varaktigt bruk. Jakträtten är därför intimt förknippad med en viltvårdsskyldighet. På grund av detta är det skäl att stadga om viltvård och jakt i samma lag.

Vissa slag av vilt, t.ex. älgar och vissa rovdjur, vållar skador närmast för skogsbruket eller jordbruket. Trots detta är det nödvändigt att bevara viltbestånden. Ersättandet av skador är förknippat med frågan om viltbeståndens täthet, vilket innebär att ersättningsstadgandena bör placeras i samband med stadgandena om jakt.

Hundar har stor betydelse vid jakt, men hundar kan också vålla viltbestånden skada. Stadgandena om hundar föreslås ingå även i den nya jaktlagen.

Enligt paragrafens 2 mom. tillämpas jaktlagen i tillämpliga delar på fångst och dödande av däggdjur och fåglar som är fridlysta med stöd av naturskyddslagen. Sådana däggdjur och fåglar som enligt lagförslaget inte får jagas eller annars fångas vore enligt det förslag till ändring av lagen om naturskydd som ingår i denna proposition fridlysta. Om dessa djur dock fångas med stöd av specialstadganden, skall vid sådan fångst alltid i tillämpliga delar iaktas den föreslagna lagens stadganden om jakt.

Stadganden om jakt och annan fångst av

djur ingår också i andra lagar. I lagen om naturskydd och djurskyddslagen ingår stadganden om vissa fångstmetoder. Avsikten är inte att med jaktlagen ingripa i de frågor som har reglerats i dessa separata lagar. Om detta finns ett omnämmande i paragrafens 3 mom.

Om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift stadgas genom en särskild lag i anslutning till denna proposition. I paragrafens 4 mom. ingår en hänvisning till nämnda lag.

2 §. *Definition av begreppet jakt.* Ett försök att definiera begreppet jakt ingår för närvarande endast i 21 § i den gällande jaktlagen. I paragrafen ingår dock inte någon egentlig definition av jakt, utan endast ett stadgande om när jakt anses ha vidtagit. Enligt paragrafens 2 mom. anses jakt ha vidtagit, om någon, försedd med jaktvapen eller annat redskap för fångst av villebråd, färdas på ett område där han inte har jakträtt, med mindre det sker i lovligt ärende och skjutvapnet bärs oladdat samt hunden hålls kopplad, eller om hunden lems på spår eller fångstredskap börjat gillras. Något stadgande om när jakt anses ha upphört och vad som hör till jakt ingår inte i den gällande jaktlagen.

Den begreppsmässiga tydligheten i fråga om jakt är mycket viktig med tanke på tillsynen och påföljderna i samband med jakt. Den gällande lagen definierar jakt på olika sätt beroende på om man rör sig på eget eller någon annans område. Med hänsyn till det som är kännetecknande för jakt kan denna åtskillnad dock inte ha någon betydelse.

I den föreslagna lagen har man försökt förtydliga begreppet jakt. Definitionens kärna har placerats i 2 §. Där uppräknas de handlingar som ensamma eller tillsammans utgör jakt. Förteckningen är uttömmande. En jaktsituation börjar när de uppräknade åtgärderna vidtas och upphör när de är slutförda.

Den nuvarande jaktlagen gäller jakt på vilt. Fångst av andra djur betraktas inte som jakt. I enlighet med denna hävdvunna tolkning har man också i lagförslaget utgått från att endast fångst av vilt är jakt.

I en vanlig jaktsituation dödas vilt för att användas som byte. Vilt kan dock också fångas levande. Även sådan fångst bör uppfattas som jakt. Därför har i paragrafen tagits in ett uttryckligt omnämmande om att jakt är såväl fångst som dödande av vilt.

För att vilt skall kunna fångas måste det hittas. Vid jakt måste jägaren locka, söka efter, vakta på och spåra viltet i fångstsyfte. För att fånga det djur som jägaren hittat måste han kanske ringa det eller t.ex. skrämman det så att det förflyttar sig i en viss riktning. Syftet med alla dessa åtgärder är att få ett byte och de bör därför hänföras till jakt. Om någon enbart kommer in på jaktmarker är det däremot ännu inte fråga om att hitta eller fånga ett byte och därmed inte heller fråga om jakt.

Väsentligt vid jakt är att jägaren omhänder-tar bytet. Därmed kan jakten inte anses upphöra i och med att bytet skjuts eller en hund eller ett annat dresserat djur hinner upp det eller bytet fångas i en fångstanordning, t.ex. en fälla. Det är enligt förslaget fråga om jakt ännu då det djur som fåtts på detta sätt tas om hand. Ett djur som gått i en fälla kan anses ha blivit omhändertaget först sedan det, uttaget ur fällan, är i jägarens besittning.

Kännetecknen för jakt kan därmed uppfyllas även fastän något byte inte fås. T.ex. att söka efter vilt är jakt, fastän något byte inte fås. Väsentligt är att sökandet eller annan verksamhet som nämns i paragrafen sker i fångstsyfte.

Fångst av vilt innebär också fångst med snaror eller liknande fångstanordningar. Begynnelsetidpunkten för sådan fångst är i någon mån beroende av tolkning. Det är tänkbart att det är fråga om jakt redan då någon söker en lämplig plats för fångstanordningen. I paragrafen föreslås dock att det anses vara fråga om jakt då fångstanordningen är gillrad på platsen.

3 §. *Definition av begreppet viltvård.* Vid verkställigheten av jaktlagen är viltvården den viktigaste uppgiften vid sidan av ordnandet av jakten. I paragrafen anges viltvårdens syfte och definieras begreppet viltvård. Definitionen är till sin natur mycket allmän, ty viltvårdens möjligheter är ännu i hög grad föremål för utredning.

Viltvård är enligt definitionen sådan verksamhet som bedrivs i syfte att öka, bevara och förbättra balansen mellan olika viltbestånd. I paragrafen har dessutom anförts exempel på de medel genom vilka ovan nämnda syften kunde uppnås.

I paragrafen avsett tryggnad och förbättrande av levnadsförhållandena vore t.ex. utfodring av vilt och skydd för häckningsområden samt annan vård och annat utvecklande av viltets livsmiljöer. För att viltbeståndet skall öka och förbättras kunde vilt av olika slag

födats upp för att sättas ut i frihet. Förebyggandet av sjukdomar hos viltet, minskandet av de skador som orsakas av viltet samt upprätthållandet av balansen mellan olika viltbestånd kräver att viltbestånden regleras vilket påverkar viltets individantal.

4 §. *Jaktår.* I paragrafen definieras begreppet jaktår, som avviker från kalenderåret på grund av den tidsmässiga förläggningen av jakthändelserna. Jaktåret börjar enligt förslaget den 1 augusti och slutar den 31 juli. En årlig vändpunkt i jakten är den jakt som i regel börjar i augusti efter fortplantningen. Begynnelsetidpunkten för jakten varierar i fråga om olika viltarter.

5 §. *Vilt och icke fredade djur.* Med hänsyn till verkställigheten av jaktlagen är det viktigt att definiera de djur på vilka lagen tillämpas. Jaktlagen föreslås direkt gälla endast vilt och icke fredade djur.

I paragrafens 1 mom. uppräknas de slag av vilt, dvs. de djur som kan vara föremål för jakt. Att ett djur hänförs till viltet innebär inte att djuret utan vidare jagas. Jakten förutsätter att djurbeståndet är tillräckligt livskraftigt. Vissa slag av vilt är därför redan nu totalfredade med stöd av förordningen om jakttider för villebråd (660/83).

För att djur i den föreslagna lagen skall hänföras till viltet förutsätts att bytet har någon praktisk betydelse för jägaren. I detta fall duger bytet i allmänhet som mat eller ger någon annan nytta, t.ex. pälsverk. Alla djur som räknas upp i förteckningen har sådant bruksvärde.

Förteckningen över de olika slagen av vilt motsvarar till stor del den gällande lagen. Detta är naturligt, eftersom de olika slagen av vilt i vår fauna till följd av jakttraditionen redan tidigt har skilt sig från de övriga djurarterna. Några revideringar har dock gjorts i förteckningen.

Saimensälen, flodillern, dubbelbeckasinen, dvärgbeckasinen, gravanden och berganden har strukits i förteckningen. Grund för strykningen är att dessa arter är utrotningshotade. Flodillern torde ha försvunnit helt från Finland. Saimensälen har blivit mycket utrotningshotad. Bestånden av dubbelbeckasin, dvärgbeckasin, gravand och bergand är små. Då det för närvarande inte finns några utsikter för att bestånden av dessa arter skall bli så rikliga att de kan jagas, har det föreslagits att arterna

skall avlägsnas ur förteckningen över olika slags vilt.

Arter som har eller som sannolikt kommer att få en livskraftig stam i Finland har fogats till förteckningen. T.ex. knobbsäl påträffas redan nu i Tana älv och de kaniner och tvättbjörnar som förekommer i fritt tillstånd i södra Sverige kan vidga sitt utbredningsområde också till Finland. Om dessa arter kommer till Finland är det sannolikt att de klarar sig här. För att bestånden skall regleras kan det vara nödvändigt att jaga även dessa arter.

För vaktelns del har i jämförelse med den tidigare lagen gjorts en sådan precisering att endast i farm uppfödd vaktel är vilt.

I paragrafens 2 mom. ingår en förteckning över icke fredade djur. Utgångspunkt har varit att i lagen om naturskydd stadgas om djurarter som det är nödvändigt att fridlysa av naturskyddsskäl. Valarna omfattas av en särskild lag om skydd av valar. I samma sammanhang föreslås att 13 § lagen om naturskydd revideras. Lagstiftningen täcker därmed alla de fåglar och däggdjur som påträffas i Finland.

Typiskt för icke fredade djur är starka och livskraftiga bestånd, som kan variera mycket. Dessa djur vållar ofta människan skador av varierande betydelse. Det finns inga utsikter för att bestånden av de icke fredade djurarterna skall bli utrotningshotade. Typiska exempel är råttor, möss, sorkar, kråkor, skator och vissa trastar.

Enligt 16 § 1 mom. i den gällande jaktlagen får en katt som anträffas lös annanstans än på ägarens gårdsplan eller i hans trädgård dödas. En katt som har lärt sig att jaga i naturen är mycket skadlig för vilda fåglar och små däggdjur. Därför föreslås att på katt som är lös på något annat ställe än på ägarens gårdsplan eller i hans trädgård skall tillämpas vad som stadgas om icke fredade djur. Därmed begränsas rätten att döda katter.

Då enligt gällande lag full frihet råder att döda katt som rör sig utanför ägarens gårdsplan eller trädgård, innebär lagförslaget i detta avseende betydande inskränkningar. Katt kunde fångas endast inom sådant område som ägs av myndighet eller där vederbörande har iakträtt. Detta innebär att katt inte i praktiken kunde fångas exempelvis i tätort. Innevånarna i tätorter har inte rätt till fångst på gator eller i parker, ty dessa ägs av kommunen. Bostadsområdena är i det närmaste helt tomter och gårdsplaner och dessa används endast av ägar-

na själva i anslutning till boendet. Också städernas orningsstadgor och inskränkningarna rörande användning av skjutvapen inverkar i samma riktning. Sålunda kunde fångst av katter ske endast på landsorten, där fångsten också kan ha verklig betydelse för viltvården.

2 kap.

Jakträtt, jaktarrende och jakttillstånd

6 §. *Markägarens jakträtt.* I paragrafen ingår ett stadgande om vem som har jakträtt. Ett motsvarande stadgande ingår i 1 § i den gällande jaktlagen. Äganderätten innebär att markägaren har rätt att utnyttja sitt område på olika sätt. Jakträtten är en del av äganderätten. Eftersom det vid fiske och jakt i rättsligt hänseende är fråga om i stort sett likadan verksamhet, har stadgandet i den föreslagna lagen beretts så att det motsvarar stadgandet om fiskerätt i den gällande lagen om fiske. Förutom rätt att bedriva jakt ingår därmed i jakträtten även rätt att på annat sätt besluta om jakträtten och nyttjandet av denna. Detta innebär i praktiken rätt att genom ett arrendeavtal överlåta jakträtten eller en del av den till någon annan eller att ge någon annan tillstånd att bedriva jakt.

Enligt gällande lag får björn, varg och järv jagas utan innehav av jakträtt inom området i fråga. Stadgandet härstammar dock från en tid då man medvetet försökte minska nämnda rovdjur på grund av de skador de vållade. I dagens samhälle innebär de stora rovdjuren dock inte ett sådant hot för människans verksamhet att en fri jakträtt i fråga om dem vore befogad. Sålunda skall brunbjörn, varg och järv enligt lagförslaget få jagas endast av dem som har jakträtt inom ifrågavarande område.

7 §. *Rätt att jaga på allmänt vatten.* Enligt den gällande jaktlagen har vattenområden utom byarågång en särställning i fråga om jakträtten. På allmänt vattenområde på havet har varje finsk medborgare rätt att jaga och på allmänt vattenområde i sjö har personer som bor i kommuner som gränsar till sjön rätt att jaga. Denna rätt gäller även staten tillhöriga holmar och skär inom vattenområden. Rätten kan för närvarande begränsas genom en förordning.

I den föreslagna lagen ingår ett i huvudsak motsvarande stadgande. Genom att på förhand beakta integrationsutvecklingen i Europa före-

slås dock, att på havet har varje i Finland fast bosatt person ovan avsedda jakträtt. Dessutom skall stadgandet preciseras så att rätt att jaga på allmänt vatten i sjö tillkommer en person vars hemort ligger inom berörda kommun.

Om förutsättningarna för begränsning av rätten föreslås dock ett uttryckligt omnämnande i lagen. Nyttjandet av den rätt som avses i paragrafens 1 och 2 mom. kunde begränsas om detta vore nödvändigt på grund av att viltbeståndet bör tryggas eller området användas för annat ändamål. Själva begränsningen görs genom en förordning, liksom för närvarande. Inom ett allmänt vattenområde skulle staten därmed inte ha jakträtt som grundar sig på äganderätten.

8 §. *Kommunmedlemmarnas jakträtt på statens område.* Enligt 3 § 2 mom. i den gällande jaktlagen har de på orten bosatta i Lapplands län och i vissa kommuner i de norra delarna av Uleåborgs län rätt att jaga på statens marker i kommunen. Denna rätt har invånarna så länge de bor i kommunen. Samma rätt får den som flyttat till kommunen från en annan ort.

Den fria rätt att jaga som tillkommer invånarna i norra Finland är av gammalt ursprung. Därmed föreslås att det stadgas att en person som har hemort i någon av de kommuner som avses i paragrafen skall ha rätt att jaga på statens marker i sin hemkommun. För att jakten skall kunna övervakas är avsikten att genom förordning stadga att på jaktkortet förutom övriga uppgifter skall antecknas hemkommunen.

9 §. *Jakt inom naturskyddsområden.* På naturskyddsområden som avses i lagen om naturskydd kan användningen av områdena begränsas. Begränsningarna kan gälla också jakt. Om rätten att jaga inom skyddsområden gäller därmed vad därom stadgas eller bestäms särskilt.

10 §. *Jaktlicens.* För jakt på hjortdjur krävs för närvarande tillstånd att fälla viltet. Detta tillstånd grundas på förordningen om jakt på hjortdjur. Förordningen är utfärdad med stöd av 25 § jaktlagen. Enligt nämnda paragrafs 3 mom. stadgas om jakt på hjortdjur genom förordning, i vilken skall intas behövliga stadganden även om jaktsäkerheten och bevarandet av djurbestånden. För reglering av jakten kan enligt paragrafens 2 mom. jakten på vilt genom förordning göras beroende av tillstånd. Om grunderna för den avgift som skall erläggas för

jakt på hjortdjur ingår ett stadgande i 27 § jaktlagen.

Ordnandet av jakt på hjortdjur avviker från jakten på andra djur. Även om jakträtten innebär rätt att jaga allt vilt, är hjortdjuren i detta avseende i en särställning. Innan rätten utnyttjas skall tillstånd till fällning införskaffas. Villkoren för beviljande av tillstånd har stadgats genom förordning. Dessutom har genom förordning utfärdats stadganden om hur jakten skall verkställas och härigenom har man reglerat medborgarnas inbördes förhållanden. Regleringen av jakten på hjortdjur har som helhet ordnats på ett otillfredsställande sätt såtillvida, att man genom förordning utfärdat stadganden rörande omständigheter om vilka man borde ha stadgat genom lag.

I sak innebär jaktlicens för hjortdjur att nyttjande av jakträtt i fråga om hjortdjur kräver tillstånd av myndighet. Då tillståndet sålunda innebär en inskränkning i nyttjandet av jakträtt, föreslås att grundstadgandet om tillstånd placeras redan i lagens 1 kap. Samtidigt ges tillståndet till fällning den nya beteckningen jaktlicens, ty tillstånd är behövligt oberoende av om man får byte eller inte. Emedan avsikten med jaktlicenssystemet är reglering av de olika bestånden av hjortdjur, bör licenssystemet omfatta endast sådana hjortdjurbestånd som det är behövligt att reglera med hjälp av jaktlicenssystemet. I synnerhet vissa arter av vildren har förökats så starkt att det i fråga om dem är skäl att i en nära framtid överväga behovet av fångstlicens. Av denna orsak har i 1 mom. intagits ett stadgande om att man genom förordning kan stadga att fångstillstånd inte behövs för jakt på visst hjortdjur. I detta fall skulle man reglera jakten på ifrågavarande djurart genom fredningstider enligt 36 § och inskränkningar enligt 37 §. Närmare stadganden om jaktlicens och jakt på hjortdjur har i övrigt intagits i 26—30 §§ i lagförslaget.

Också jakt på några andra djur har med stöd av 25 § 3 mom. jaktlagen genom förordning gjorts beroende av tillstånd. Genom beviljande av tillstånd har man också på ett ändamålsenligt sätt kunnat reglera jakten på vissa arter av vilt som varit i någon mån sällsynta. För att göra det möjligt att fortsätta ett förfarande av detta slag föreslås att i paragrafens 2 mom. upptas ett stadgande om möjlighet att stadga att jakten på även andra djur än hjortdjur skall vara beroende av tillstånd. Villkor för stadgan-

de om tillståndsplikt vore att beståndet av visst vilt är hotat samt ett ändamålsenligt ordnande av jakten. Stadgandet skulle inte innebära ändring av nuvarande praxis.

11 §. Utarrendering av jakträtt. Om utarrendering av jakträtt stadgas i 5 § i den gällande jaktlagen. Enligt paragrafen kan den som med ständig besittningsrätt innehar jord eller boställe eller annan därmed jämförlig lägenhet utarrendera sin jakträtt. På samma sätt kan legotagaren vid lega av jord arrendera ut sin jakträtt, om han har jakträtt som grundar sig på en uttrycklig bestämmelse i legoavtalet. Den som arrenderar ut jakträtt på ett område som han inte äger får dock ingå arrendeavtal högst för den tid han har området i besittning.

Eftersom sådan ständig besittningsrätt till jord, boställe eller kronolägenhet som avses i 2 § jaktlagen håller på att försvinna föreslås att i 11 § 1 mom. i den föreslagna lagen stadgas att markägaren kan arrendera ut sin jakträtt.

Genom att ingå avtal om jaktarrende överlåter jakträttshavaren sin jakträtt helt eller delvis mot ersättning till någon annan. I praktiken överlåts jakträtt ofta utan ersättning. Härvid är det inte begreppsmässigt fråga om utarrendering. Då överlåtelse tagaren i detta fall dock får samma rätt som arrendatorn i samband med ett avtal om jaktarrende, föreslås att det som stadgas om avtal om jaktarrende skall tillämpas även på dylika vederlagsfria överlåtelser.

För att förväxlingar skall undvikas stadgas i den föreslagna lagen på samma sätt som i den gällande lagen att legoavtal enligt jordlegolagen ger rätt till jakt på det arrenderade området endast om detta uttryckligen nämns i avtalet. Den som blivit jaktarrendator med stöd av jordlegolagen kan dock inte längre i sin tur arrendera ut sin jakträtt till arrendeområdet.

12 §. Avtal om jaktarrende samt överlåtelse och utarrendering av jakträtt i andra hand. Om jaktarrende avtal stadgas för närvarande i 6 § i den gällande jaktlagen. Enligt den skall arrendeavtal ingås för en bestämd tid, minst fem och högst tjugofem år. Avtalet skall ingås skriftligt och bestyrkas av vittnen. I avtalen kan tas in ett villkor om förlängning av avtalet efter arrendetidens utgång.

Formkraven på jaktarrendeavtal, vilka är ett villkor för att avtalet skall vara giltigt, är mycket stränga med beaktande av situationen i praktiken. För att man sakligt skall nå samma slutresultat som vid jaktarrende ges numera

jakttillstånd som gäller t.o.m. över ett år. Eftersom avtalsfriheten gäller även beslut om jakträtt, kan förfarandet inte anses vara lagstridigt. Slutresultatet av rådande praxis är dock att avtal med sakligt sett samma innehåll har olika benämningar beroende på vilka formkrav avtalen juridiskt uppfyller. Situationen är dock ägnad att fördunkla skillnaden mellan de olika avtalstyperna och att i praktiken medföra oklara situationer.

I den föreslagna lagen har man utgått från att utarrendering av jakträtt är en rättshandling mellan rättsinnehavaren och arrendatorn. Det blir avtalsparternas sak att avgöra avtalets innehåll. Avtalets giltighetstid eller de villkor som tas in i avtalet begränsas därför inte med lagen.

För den som arrenderar ut jakträtten är det en viktig rätt att få välja vem som på grundvalen av arrendeavtal jagar på hans mark. I den gällande lagen har överföringen av jakträtt till tredje part utan tillstånd av den som arrenderat ut jakträtten förbjudits. I den föreslagna lagen ingår ett motsvarande stadgande.

I den gällande lagen saknas stadganden om utarrendering i andra hand av jakträtt. I en situation med utarrendering i andra hand överlåter arrendatorn den jakträtt som grundar sig på ett arrendeavtal eller en del av den till en tredje person så att den ursprungliga arrendatorn kvarstår som arrendator gentemot markägaren och inför markägaren svarar för att villkoren i arrendeavtalet uppfylls. Genom ett avtal om utarrendering i andra hand uppstår ett rättsförhållande mellan arrendatorn och den som arrenderar rätten i andra hand.

Möjligheten till utarrendering i andra hand är ett arrangemang som påkallas av praktiska behov. Å andra sidan innebär fri rätt att arrendera ut jakträtt i andra hand att arrendegivaren inte kan påverka vem som jagar på hans område. En fri möjlighet att arrendera ut jakträtt i andra hand gör det också möjligt att kringgå förbudet att föra över ett arrendeavtal på någon annan. Därför förutsätter utarrendering i andra hand ett medgivande av den som arrenderat ut jakträtten.

Arrendatorer i avtalen om jaktarrende är i praktiken i allmänhet jaktföreningar. Den jakt som medlemmarna i en jaktförening bedriver på det område som avses i arrendeavtalet är verksamhet som bedrivs av arrendatorn själv. Eftersom en jaktförening som juridisk person kan verka endast via sina medlemmar är det

härvid inte fråga om utarrendering av jakträtt i andra hand.

13 §. *Arrendetid och uppsägning av arrendeavtal.* Det är inte ändamålsenligt att begränsa jaktarrendets längd genom lag. Avtal om jaktarrende kan enligt förslaget därmed ingås för bestämd tid eller tills vidare.

Stadgandena om uppsägning av arrendeavtal som ingås tills vidare ingår i paragrafens 2 mom. Utgångspunkten vid uppsägning är att arrendatorn i tillräckligt god tid bör få veta om arrendeavtalet fortsätter att gälla. Särskilt viktigt är detta i samband med jakt på hjortdjur, eftersom de tillstånd som behövs skall sökas före utgången av april varje år.

Med tanke på anordnandet av arrendatorns jakt är det ändamålsenligt att det även annars på något sätt går att förutsäga när arrendeavtalet eventuellt upphör att gälla. Därför föreslås att ett arrendeavtal som har ingåtts tills vidare upphör att gälla den dag jaktåret löper ut och att uppsägningstiden är sex månader. På detta sätt har arrendatorn alltid åtminstone ett halvt år tid att ordna sin jakt efter det att arrendeavtalet sades upp.

I paragrafens 3 och 4 mom. ingår stadganden om den ena partens rätt att häva avtalet i sådana fall där den andra parten har brutit mot avtalsvillkoren. Om avtalsvillkoren kränks, om arrendatorn missbrukar sin jakträtt eller om det arrenderade området på grund av en väsentlig förändring i förhållandena blir olämpligt för jakt, kan arrendeavtalet hävas så att det omedelbart upphör att gälla. I detta hänseende motsvarar stadgandena i paragrafen allmänna avtalsrättsliga principer.

14 §. *Arrendeavtalets bestånd när området byter ägare.* Enligt den gällande jaktlagen kan en ny ägare till en lägenhet, om han har fått lägenheten mot vederlag, häva avtalet om jaktarrende för lägenhetens vidkommande inom tre månader efter det avtalet förelades honom. Om en lägenhet har bytt ägare på grund av arv eller gåva är ett avtal om jaktarrende bindande gentemot den nya ägaren. Ett arrendeavtal är också bindande då ett villkor om arrendeavtalets bestånd gjorts vid överlåtelse mot vederlag.

Enligt den föreslagna lagen har den nya ägaren alltid rätt att säga upp ett avtal om jaktarrende, då det arrenderade området eller en del av det övergår i någon annans ägo. Uppsägningrätten skall nu på samma sätt gälla såväl överlåtelser mot vederlag som över-

låtelser utan vederlag. Uppsägningstiden föreslås vara samma som uppsägningstiden för ett avtal om jaktarrende som ingåtts tills vidare, dvs. sex månader. Om den nya ägaren inte använder sin uppsägningrätt inom tre månader från det han fick kännedom om arrendeavtalet, förblir arrendeavtalet i kraft. Om överlåtelsehandlingen innehåller en bestämmelse om att avtal fortsätter att gälla, binder ett avtal om jaktarrende dock alltid överlåtelseägaren. När området säljs på exekutiv auktion gäller i fråga om ett arrendeavtals bestånd vad därom stadgas i utsökningslagen och 22 § förordningen om inteckning i fast egendom. På motsvarande sätt gäller i fråga om ett intecknat arrendeavtal vad därom stadgas i förordningen om inteckning i fast egendom.

15 §. *Viltvård inom ett arrendeområde.* I 10 § i den gällande lagen ingår stadganden om arrendatorns rätt att inom arrendeområdet vidta viltvårdsåtgärder.

Då viltvård är en skyldighet som har samband med jakträtten och då syftet med viltvård är att förbättra möjligheterna att bedriva jakt, bör arrendatorn alljämt kunna vidta viltvårdsåtgärder på arrendeområdet. Avtalen om jaktarrende kan gälla även sådant vilt för vars del viltvårdsåtgärder inte kan komma i fråga. Då huvudregeln bör anses vara att vidtagande av viltvårdsåtgärder tillåts som en del av utövan- det av arrenderätten, föreslås att arrendatorn skall ha rätt att vidta viltvårdsåtgärder, om annat inte har överenskommit.

Jakt och viltvård är bara en av många användningsformer beträffande markområden. Ett jaktarrendeområde används av markägaren själv i allmänhet för andra ändamål, som är nyttiga ur hans synvinkel. Då arrendatorns viltvårdsåtgärder inte borde få vålla områdets ägare eller innehavare skada eller men, föreslås att ett uttryckligt stadgande om detta tas in i paragrafen.

16 §. *Jakt inom ett område som är föremål för tvist.* När tvister rörande avtal om jaktarrende blir anhängiga, är det oklart vem som får jaga på det område som avses i avtalet till dess att avgörandet i tvisten vunnit laga kraft. Slutresultatet i tvisten kan dröja och det är under väntetiden osäkert vem som har jakträtt på området. Ofta leder situationen till att vardera parten försöker nyttja jakträtten på området. Därför föreslås att i paragrafen stadgas att domstolen i början av handläggningen av målet på yrkande av sakägare kan besluta

vilkendera av parterna som har rätt att jaga på området under domstolsbehandlingen. Domstolens beslut skall omedelbart iakttas trots att ändring söks.

17 §. *Jakttillstånd.* I den gällande lagen ingår inte några stadganden om jakttillstånd. I praktiken är det dock mycket vanligt att jakttillstånd beviljas. Grund för beviljandet av jakttillstånd har ansetts vara jakträttshavarens på denna äganderätt grundade befogenhet att bestämma om sin egen jakträtt.

Fastän det är möjligt att bevilja jakttillstånd utan uttryckliga stadganden, har det ansetts nödvändigt att i den föreslagna lagen ta in vissa grundläggande stadganden om detta tillstånd. I denna paragraf ingår ett allmänt stadgande om beviljande av jakttillstånd.

När jakttillstånd ges är detta till sin natur alltid ett ensidigt förfogande från jakträttshavarens sida. Det är således inte fråga om ett avtal såsom fallet är vid utarrendering av jakträtt. Jakttillstånd ges i praktiken särskilt då tillståndshavaren inte har förutsättningar att sköta viltvården inom området. Ansvaret för viltvården vilar då på jakträttshavaren. Det är en annan sak att jakttillstånd i praktiken beviljas på begäran av den som vill ha tillståndet. Tillstånd kunde alltså ges i fri form. Förutom ett skriftligt tillstånd är även ett muntligt tillstånd helt giltigt.

Rätt att bevilja tillstånd tillkommer såväl den som har jakträtt på grund av att han äger området som den som arrenderar jakträtt. I ett avtal om jaktarrende kan rätten att bevilja tillstånd dock förbjudas. För tydlighetens skull föreslås att i paragrafen uttryckligen nämns att jakttillstånd kan ges på grundvalen av ett avtal om jaktarrende, om detta inte har förbjudits i arrendeavtalet.

Den som tillkommer jakträtt på basis av jordlega har i egenskap av jakträttshavare en ställning som kan jämföras med arrendetagare av jakträtt. Av detta skäl ingår i paragrafen också ett omnämnande av rätten för en sådan person att bevilja jakttillstånd.

18 §. *Förfarandet när jakttillstånd återkallas och upphör att gälla.* Då ett jakttillstånd innebär ett ensidigt förfogande från jakträttshavarens sida, kan tillståndet därmed återkallas när som helst. På motsvarande sätt är det klart att ett tillstånd som gäller ett område upphör att gälla när området byter ägare.

Jakttillstånd har i praktiken även givits mot vederlag. På tillstånd som givits mot vederlag

är det skäl att tillämpa principer som avviker från det ovan anförda. Om tillstånd har givits mot ersättning bör tillståndsgivaren anses ha förbundit sig till att låta tillståndet förbli i kraft i motsvarighet till den betalda ersättningen. Då också sådana tillstånd dock bör kunna återkallas föreslås att i 2 mom. stadgas att vid återkallandet av tillstånd tillämpas samma frister som vid uppsägning av avtal om jaktarrende. Om den som fått tillstånd jagar eller annars förfar i strid med tillståndsvillkoren, kan den som innehar jakträtten återkalla tillståndet så att det genast upphör att gälla.

I paragrafens 3 mom. föreslås stadgat att de jakttillstånd som givits av den förra jakträttshavaren upphör att gälla när jakträtten övergår på någon annan.

Ett jakttillstånd är med stöd av lagen inte förknippat med en skyldighet eller rätt att vidta viltvårdsåtgärder. Tillståndet kan inte heller till någon del föras över på en tredje part. Ett jakttillstånd innebär till sin natur entydigt att jakträttshavaren tillåter någon att jaga på hans område. I tillståndet kan villkor ställas beträffande detta eller en avgift uppbäras för detta, men till karaktären är det fråga om en ensidig tillåtelse till jakt.

19 §. *Jakt under exceptionella förhållanden.* Paragrafen gäller fall där vilt orsakar hälsorisker för djur eller människor, äventyrar den allmänna säkerheten eller utgör synnerlig fara för egendom. För att dessa faror skall kunna avväjas är det enda medlet att viltet i fråga jagas effektivt och snabbt. I sådana situationer finns det inte tid att utreda jakträttsfrågorna eller att ingå avtal. För att detta skall bli möjligt föreslås att jord- och skogsbruksministeriet skall kunna tillåta att jakt bedrivs på ett visst område under en bestämd tid utan jakträtt på området eller jakträttshavarens tillstånd.

3 kap.

Bedrivande av jakt

20 §. *Allmänna krav.* Enligt 23 § 1 mom. i den gällande jaktlagen skall jakt bedrivas så att villebrådsstammens bestånd inte äventyras. Enligt lagens 36 § får jakt inte bedrivas så att den medför fara för människor eller husdjur, ej heller så att villebrådet tillskyndas onödigt lidande. I dessa stadganden ingår den gällande lagens allmänna principer i fråga om de omständigheter som skall beaktas vid jakt. Dess-

utom ingår i lagen ett stort antal detaljerade stadganden om jaktsätt och jaktmetoder.

I den föreslagna lagen har de allmänna kraven på bedrivandet av jakt sammanförts i 20 § och samtidigt har uttrycken i gällande lag preciserats.

Utöver de stadganden av allmän natur som föreslås i paragrafen ingår i den föreslagna lagen detaljerade stadganden om jaktredskap och jaktsätt. För att iakttagandet av dessa stadganden skall garanteras, är de förknippade med straffpåföljder. Denna paragraf är dock i så hög grad av allmän natur, att straff inte kan ådömas enbart för överträdelse av den.

Vid övervägande av stadgandet har utgångspunkten varit, att jakt alltid innebär ett ingrepp i naturen. Jakt är en godtagbar verksamhet, bara den sker sakenligt. Om jakten genomförs sakenligt är den inte djurplågeri eller åverkan på naturen, utan endast ett sådant förnuftigt utnyttjande av naturresurser som kan rekommenderas. Detta utnyttjande ger dock inte rätt att skada någon annan eller hans egendom, att äventyra viltbeståndet, att skada naturen i onödan eller att vålla djur onödigt lidande.

21 §. *Skjutprov.* Vid jakt på hjortdjur och brunbjörn är det viktigt att jägaren är en tillräckligt skicklig skytt. Om ett djur endast såras med ett skott innebär detta att djuret utsätts för lidande och vid björnjakt också fara för jägaren. Därför föreslås att i paragrafen stadgas att hjortdjur och brunbjörnar får skjutas endast av en sådan person som har avlagt skjutprov enligt jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter eller av ministeriet godkänt motsvarande prov i ett annat land. Jaktvårdsföreningen ger ett intyg över godkänt skjutprov samt på begäran en kopia därav. Enligt en förordning är ett sådant skjutprov obligatoriskt för dem som fungerar som skyttar vid älgjakt. Skjutprov som avlagts på Åland motsvarar skjutprov enligt jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter.

22 §. *Uppvisande av jaktkort och intyg över skjutprov.* För att tillsynen över jakt skall underlättas föreslås i paragrafen att jägaren på begäran skall uppvisa sitt jaktkort eller kopia av det för den person som övervakar jakten. Kortet eller kopian av det skall medföras under jakten. Även intyget över avlagt skjutprov eller kopian av det skall medföras och uppvisas.

Jaktkortet är avsett att vara ett bevis på att jaktvårdsavgiften betalats. Kortet skall medföras under jakten. Av misstag kan någon glömma

att ta med kortet fastän jaktvårdsavgiften har betalats. Därför föreslås att kortet kan uppvisas för övervakaren eller polisen senare, dvs. inom sju dygn. Samma gäller också intyg över skjutprov eller kopia av det.

23 §. *Begränsning av jakt med hänsyn till allmän säkerhet.* Särskilt jakt med vapen kan medföra fara för utomstående. Om jakten sker på ett område där människor rör sig allmänt under jakttiden, är risken för skador betydande. För undvikande av skador borde jakten vid behov kunna begränsas. I paragrafen föreslås ett stadgande om detta. Då det är fråga om en åtgärd som krävs på grund av allmän säkerhet, föreslås att länsstyrelsen skall besluta om förbudet eller begränsningen efter att ha hört den lokala jakträttshavaren och områdets ägare. Förbudet eller begränsningen, som gäller en bestämd tid, kunde förnyas. På detta sätt blir behovet av förbudet omprövat tillräckligt ofta. Enligt paragrafens 2 mom. skall länsstyrelsen upphäva ett förbud eller en begränsning innan tiden löpt ut, om det inte längre finns behov att vidmakthålla förbudet eller begränsningen. Samma princip gällande begränsning av jakt på grund av allmän säkerhet ingår i 23 § i den gällande lagen. Förfarandet enligt nämnda paragraf har förenklats i den föreslagna lagen.

24 §. *Jakt från havsstrand.* I 18 § 2 mom. i den nuvarande jaktlagen stadgas att på de obebodda yttre holmarna i havet har den som har rätt till jakt på det samfälliga vattenområdet rätt att idka fångst av sjöfågel från land på annan tillhörig öppen strand.

Med beaktande av den yttre skärgårdens förhållanden är ett stadgande av nämnda slag om nyttjande av ett strandområde som tillhör någon annan för jakt på sjöfågel betingat av ett praktiskt behov. Då nyttjandet begränsar sig till de yttre holmarna och på dessa endast till öppna stränder, orsakar denna användning inte områdets ägare någon betydande störning eller skada. I enlighet med den nuvarande lagen föreslås stadgat att på obebodda utskär i havet får den som har rätt att jaga på vattenområdet bedriva sjöfågelsjakt från land på öppen strand som tillhör annan.

25 §. *Begränsningar som beror på bebyggelse, odlingar och trafikleder.* Det har varit nödvändigt att i detalj stadga om begränsningar rörande jakten för att skydda utomstående mot faror som orsakas när jägare använder skjutvapen. Enligt 17 § i den gällande jaktlagen stadgas att jakt inte får bedrivas på en gårds-

plan eller i en trädgård eller inom etthundrafemtio meter från en gårdsplan eller en trädgård, ej heller på en åker eller äng, innan grödan är bärgad eller uppsatt. Enligt 44 § 2 mom. jaktlagen får djur inte skjutas över en väg, som även någon annan än fastighetsägaren eller fastighetsinnehavaren har rätt att använda, eller över en järnväg eller medan villebrådet eller skytten befinner sig på en sådan väg eller på ett järnvägsområde, ej heller då villebrådet är under drev eller skall av främmande hund.

Förbudet i den gällande lagens 17 § innebär att alla funktioner som hör till jakt är förbjudna på 150 meters avstånd från byggnader. Förutom att det är förbjudet att skjuta är det förbjudet att söka efter och spåra annat villebråd samt att utöver vapen använda andra fångstredskap. Förbudet gäller uttryckligen jakt på ett område där jägaren har jakträtt, eftersom en person utan jakträtt inte får vidta nämnda åtgärder redan på grund av att han saknar denna rätt.

Den begränsning som förbudet föranleder är oskäligt sträng. Sökandet efter villebråd på området utanför en gårdsplan eller en trädgård kan inte medföra oskäligt men eller skada för den som äger det närliggande området. Har områdets ägare däremot överlåtit jakträtten till någon annan, har han beslutat tillåta jägaren att jaga på hans område. Å andra sidan är det dock så att gårdsplanen och trädgården inte ens i ett sådant fall bör anses som jaktområde. I den föreslagna lagen anförts att begränsningarna rörande jakt skall lindras så att endast gårdsplaner och trädgårdar samt odlingar, till dess att grödan är bärgad eller uppsatt, fredas mot jakt.

När vilt skjuts bör ett tillräckligt avstånd till bebodda byggnader bevaras. Därför föreslås i paragrafens 1 mom. att utan ett uttryckligt tillstånd av byggnadens ägare eller innehavare får ett djur inte skjutas på närmare avstånd än 150 meter från en bebodd byggnad. I de flesta europeiska länder, där boendetätheten är större än i Finland, är stadgandena om jakt och skjutande lindrigare än vad som föreslås här.

Förbudet för jägare att inte skjuta över en väg eller ett järnvägsområde föreslås ingå i den föreslagna lagen i stort sett oförändrat. Enligt 3 mom. får vilt inte skjutas över järnvägsområde eller allmän väg eller när skytten befinner sig på en sådan väg. Vilt som befinner sig på

ett järnvägsområde eller en allmän väg får inte heller skjutas. Den nuvarande lagens definition av väg har i praktiken lett till onödiga begränsningar och tolkningssvårigheter. Vägar som avses i lagen om enskilda vägar (358/62) kan betjäna två eller flera fastigheter, och enligt stadgandet är det förbjudet att skjuta över dessa vägar. Alla de som bor inom vägens influensområde kan dock jaga gemensamt på området. I detta fall kan vägen ur deras synvinkel jämföras med en ägoväg inom en lägenhets område. Då enskilda vägar även annars är svagt trafikerade, har det inte ansetts nödvändigt att utsträcka ovan avsedda förbud mot skjutande till att gälla enskilda vägar.

Skogshönsfåglar får inte heller skjutas när de eller skytten befinner sig på enskild väg. Syftet med stadgandet är att förhindra att det blir alltför lätt att jaga skogshönsfåglar, ty skogshönsfåglarna har för vana att äta sand på vägar.

26 §. Beviljande av jaktlicens för hjortdjur. Ovan har jaktlicens för hjortdjur redan varit på tal i samband med 10 §. I denna paragraf har intagits stadganden om vem som beviljar jaktlicenser och om avgifter som uppbärs för jaktlicenser samt om de allmänna villkoren för beviljande av licenser. Nedan under 27 § finns stadganden om villkoren för beviljande av jaktlicens som avser sökanden personligen.

Sedan stammarna av hjortdjur stabiliserats är det centrala målet för jaktlicensförfarandet att trygga stammarnas fortbestånd. Beståndens storlek borde å andra sidan hållas på en sådan nivå som inte medför oskäliga skador. I paragrafens 1 mom. har intagits ett stadgande om beaktande av dessa synpunkter vid beviljande av licenser.

Beviljandet av tillstånd kräver särskild viltbiologisk och jaktlig sakkunskap. Tillstånd beviljas för närvarande av länsstyrelsen eller, då det är fråga om av staten ägda områden, av forstförvaltningens distriktskontor efter det jaktvårdsdistriktets utlåtande inhämtats och då i praktiken överensstämmande med utlåtandet. Då det nuvarande systemet för handläggning innebär att samma ärende prövas i två omgångar och då tillstånden redan nu i praktiken beviljas i enlighet med jaktvårdsdistriktets utlåtande föreslås, att fattande av beslut om licens överförs till jaktvårdsdistriktets beslutanderätt.

27 §. Villkor för beviljande av jaktlicens för hjortdjur. I förordningen om jakt på hjortdjur

är stadgat, att villkor för beviljande av tillstånd att fälla hjortdjur i fråga om vitsvansad hjort är ett jaktområde om 500 ha och i fråga om älg ett jaktområde om 1 000 ha. Dessutom skall området vara tillräckligt enhetligt. I paragrafen har intagits ett i sak motsvarande stadgande om minimiarealer på jaktområdena.

I paragrafens 2 mom. har stadgats om vilka sökande som kan beviljas jaktlicens. Sökande kan vara en enskild person eller flera personer tillsammans. Sökanden kan också vara en juridisk person, varvid den jakt som sker på basis av jaktlicens utförs av fysiska personer i enlighet med beslut av den juridiska personen. Det ändamålsenliga ordnandet av jakt på hjortdjur kräver att inom visst område endast ett jaktlag bedriver jakt. Därför föreslås att för ett visst område får jaktlicens beviljas på basis av endast en ansökan. Licenserna kan i detta fall vara flera och deltagarna i jakten kan växla, men i princip har jaktlicens beviljats en och samma sökande eller flera sökande samfällt.

På basis av s.k. fri jakt är ett arrangemang av denna art däremot inte möjligt, ty enligt 8 § har kommuninvånarna jakträtt på alla av staten ägda områden inom kommunen. Härom har intagits ett stadgande i paragrafens 3 mom.

28 §. *Jaktledare för jakt på hjortdjur.* Jakten på hjortdjur bedrivs i praktiken i allmänhet av jaktlag. Jakten kan ske i form av drevjakt, varvid en del av sällskapets medlemmar fungerar som skyttar och en del som drevkarlar, eller som jakt med hund eller som vaktsskytte. Jaktlagens storlek kan variera och ibland kan medlemstalet vara betydande. I så fall är det viktigt att någon organiserar jakten och fördelar uppgifterna mellan sällskapets medlemmar. I paragrafen har intagits stadganden om en sådan jaktledare.

Skötandet av jaktledarens uppgifter kräver att han har tillräckliga befogenheter att organisera jakten. Detta är möjligt såvida jaktlagets övriga medlemmar är skyldiga att åtlyda hans föreskrifter. I paragrafen har intagits ett stadgande om även denna skyldighet att åtlyda order. Om någon tredskas kan jaktledaren förbjuda en sådan person att delta i jakten. Överträdelse av stadgandena i denna paragraf skall bestraffas med stöd av 72 § i den föreslagna lagen.

29 §. *Ny jaktlicens.* Intresset för jakt på hjortdjur är i första hand grundat på deras värde som föda. Om ett hjortdjur som erhållits

som byte är odugligt till föda uppnås inte ett av de väsentliga syftena med jakten. Därför föreslås att i paragrafen stadgas att om av ett hjortdjur som någon fällt mer än hälften är odugligt till människoföda, kan vederbörande utan avgift få en ny jaktlicens i stället för den tidigare licensen.

30 §. *Bemyndigande att utfärda förordning om jakt på hjortdjur.* Paragrafen innehåller bemyndigande att utfärda förordning om ansökande av jaktlicens och om villkor som fogas till licens som beviljas samt om hundar och utrustning lika väl som om organisering av jakten även i övrigt. Vid jakt på hjortdjur kan förhållandena variera betydligt och detta inverkar för sin del på uppläggningsen av jakten. Det finns flera hundraser och dessa kan användas för jakt på mycket olika sätt. För förebyggande av olyckshändelser under jakt på hjortdjur är det nödvändigt att använda utrustning som gör jägarna bättre synliga. Det är i viss mån behövt att reglera detta men det är inte nödvändigt med stadganden på lagnivå.

4 kap.

Jaktsätt

31 §. *Begränsning av användningen av motordrivna fortskaffningsmedel.* Ett motordrivet fortskaffningsmedel kan vara ett luftfartyg, ett i fordonsförordningen (233/82) avsett motordrivet fordon som rör sig på marken eller ett fartyg eller en båt som rör sig med hjälp av motor. Om rätten att färdas med dessa fortskaffningsmedel på ett område som tillhör någon annan finns allmänna stadganden i lagen om enskilda vägar och lagen om begränsning av användningen av motordrivna fordon i terräng (606/77). Enligt den förstnämnda lagen kan andra än vägdelägarna förbjudas att färdas med motordrivna fordon på enskild väg. Enligt den sistnämnda lagen får ett motordrivet fordon inte användas i terräng på ett markområde i någon annans ägo eller besittning utan markägarens eller markinnehavarens lov, fränsett vissa undantagssituationer. Därmed begränsar redan de allmänna stadgandena om motordrivna fortskaffningsmedel användningen av dessa vid jakt. Det är därför inte nödvändigt att i jaktlagen ta in sådana stadganden som begränsar färdsel med motordrivna fortskaffningsmedel och användningen av dem före eller efter jakt.

Det föreslås att i paragrafen skall tas in stadganden om begränsningar i användningen av motordrivna fortskaffningsmedel vid jakt. Jakt med hjälp av ett motordrivet fortskaffningsmedel hör inte till den finska jakttraditionen. Användningen av ett sådant fortskaffningsmedel gör det möjligt att röra sig snabbt under jakten, vilket är oskäligt ur viltets synvinkel. Därför har utgångspunkten i den föreslagna lagen varit en princip som omfattats redan i den gällande lagen, dvs. att det är förbjudet att direkt använda ett motordrivet fortskaffningsmedel vid jakt.

Jägare använder motordrivna fortskaffningsmedel i allmänhet för att komma till den plats där jakten börjar. Enligt förslaget får motordrivna fortskaffningsmedel inte användas när viltet skräms, drivs, spåras eller förföljs. Vilt får inte heller skjutas från sådana fortskaffningsmedel eller i skydd av dessa. Förbudet gäller sådana motordrivna fordon enligt fordonsförordningen som rör sig på marken, t.ex. bilar, traktorer, motorcyklar, mopeder och snöskotrar. Dessutom föreslås att förbudet skall gälla luftfartyg samt fartyg och båtar som rör sig med hjälp av motor.

Såsom ovan har framhållits anses jakten ha börjat bl.a. när fångstanordningen har gillrats. Enbart transport av en fångstanordning är inte jakt, vilket innebär att ett motordrivet fordon kunde användas för detta ändamål. På motsvarande sätt är transport av byte från fångstplatsen ett skede som infaller efter själva jakten, vilket innebär att fordon av nämnda slag kunde användas vid transporten.

Särskilt på skogsvägar är det lätt att med bil komma nära vilt som finns i närheten av vägen. För att jakten på sådana områden inte skall vara för enkel föreslås att vilt inte får skjutas på närmare avstånd än 100 meter från luftfartyg eller motordrivna fordon som rör sig på marken, omedelbart efter det att de stannat.

Vid jakt med båt går det inte på samma sätt som vid jakt till lands att särskilja användningen av fortskaffningsmedlet från den egentliga jakten. Motordrivna båtar måste användas för att söka efter vilt och det kan inte anses nödvändigt att förbjuda sådant eftersökande, eftersom de områden där viltet söks kan vara mycket vidsträckt vattenområden. Å andra sidan är det enkelt att närma sig djur med en motorbåt, då djuren i allmänhet inte blir skrämde av en sådan båt. Utom att det är farligt att skjuta från en båt som rör sig med

hög hastighet strider detta mot den finska jakttraditionen. Därför föreslås att i paragrafens 2 mom. stadgas att vilt i regel inte får skjutas från fartyg eller båtar vilkas motor är i gång.

En ändring jämfört med nuvarande praxis är dock att skadat vilt får avlivas på ett havsområde genom att det skjuts från ett fartyg eller en båt som rör sig med hjälp av motor, eftersom det annars i många fall är omöjligt att få tag i sådana djur.

32 §. *Fångstredskap och fångstmetoder.* Utgångspunkten för de begränsningar som gäller fångstredskap och fångstmetoder är att skydda människor och djur samt att begränsa användningen av nya tekniska hjälpmedel som inte hör till den egentliga jakten. Med begränsningarna vill man bevara viltbestånden och jaktens traditionella karaktär som en rekreationsform. Strävan efter effektivitet i metoderna är härvid inte det väsentliga.

För fångstredskapens och fångstmetodernas vidkommande har Finland bringat i kraft den i allmänna motiveringen nämnda s.k. Bernkonventionen. I paragrafen ingår de begränsningar som denna konvention kräver. Konventionen förutsätter bl.a. att användning av alla slag av automatiska vapen och sådana halvautomatiska vapen vars magasin kan laddas med mer än två patroner förbjuds vid jakt. Enligt gällande stadganden är det förbjudet att vid jakt använda sådant hagelgevär, som kan laddas med flera än två patroner utöver patronen i pipan. I 90 § ingår ett övergångsstadgande om inom vilken tid ett vapen skall ändras i motsvarighet till 1 mom. 7 punkten, om det alltjämt används vid jakt.

I Finland gäller sedan gammalt vissa sådana förbud som inte har nämnts i Bernkonventionen. Avsikten är att dessa förbud alltjämt skall förbli i kraft. I 3 mom. ingår dessutom en hänvisning till fångstredskap som är förbjudna i 15 § lagen om naturskydd samt till 2 a § djurskyddslagen. Enligt sistnämnda paragraf får för fasttagande eller avlivning av djur avsedda redskap som åsamkar djuret onödigt smärta inte användas. Sådana fångstredskap är t.ex. anordningar i vilka ett djur fångas levande med hjälp av ett limämne.

Vid beredningen av paragrafen har utgångspunkten varit att de redskap och metoder som i princip alltid är förbjudna räknas upp i lagen. Jaktvårdsdistriktet kunde med stöd av 39 § och jord- och skogsbruksministeriet med stöd av

40 § 2 mom. från fall till fall ge tillstånd att använda förbjudna metoder eller medel.

33 §. *Bemyndigande att utfärda närmare stadganden om fångstredskap och fångstmetoder.* Om de tillåtna medlen eller metoderna skall med stöd av paragrafen utfärdas närmare stadganden genom förordning. Avsikten är att t.ex. i fråga om fällor, snaror och saxar utfärdas stadganden om hurudana de bör vara samt vilka djur som får fångas med dem. Genom förordning skall även utfärdas bestämmelser om tillåten användning av olika fällor, snaror och saxar och om hur dessa fångstredskap skall vittjas. Genom förordning skall därför stadgas bl.a. om användningen av fällor i vilka mårdhundar fångas levande. På detta sätt kan användningen av skadliga medel och metoder undvikas. Genom att stadganden om saken tas in i en förordning blir det möjligt att tillräckligt snabbt beakta de förändringar som skett i utvecklingen.

34 §. *Transport av jaktvapen.* På grund av övervakningssynpunkter och säkerhetsskäl i samband med jakt föreslås att i paragrafen skall stadgas om transport av jaktvapen.

En person behöver transportera ett jaktvapen laddat endast på ett sådant område där han har jakträtt eller jakttillstånd. Därför föreslås att i 1 mom. skall tas in ett stadgande om att jaktvapen utan lovligt syfte eller utan jakträttshavarens medgivande inte får transporteras laddat på sådant område där personen inte har jakträtt eller jakttillstånd. Däremot är det tillåtet att korsa allmän väg, som gränsar till personens jaktområde. Under jakten måste en sådan väg korsas många gånger och därvid uppkommer det snarare risksituationer om jaktvapnet laddas eller patronerna avlägsnas upprepade gånger.

Att direkt utnyttja ett motordrivet fortkaffningsmedel vid jakt är förbjudet på det sätt som stadgas i 31 §. I anslutning till detta föreslås att i 2 mom. stadgas att ett jaktvapen i luftfartyg, i motordrivna fordon som rör sig på marken samt i fartyg och båtar som rör sig med hjälp av motor skall vara oladdat och insatt i fodral eller skyddat utrymme. Det nuvarande stadgandet har tolkats så att ett vapen som förvaras i ett separat slutet bagageutrymme i bilen anses vara insatt i fodral, fastän det inte är i ett fodral eller en vapenkoffert. Det föreligger inte skäl att ändra denna praxis och därför föreslås i paragrafen ett omnämmande av skyddat utrymme. Undanta-

get är nödvändigt, ty avlivningen av sårat vilt måste i praktiken ske med vapen.

Ett undantag från förbudet att transportera ett laddat vapen utan fodral i ett fortkaffningsmedel är en situation där en skadad fågel i fall som avses i 31 § 3 mom. förföljs på havsområde med motordrivna fartyg eller båtar. Undantaget är nödvändigt, ty avlivningen av sårat vilt måste i praktiken ske med vapen.

Enligt gällande lag är transport av vapen på motorkälke och därmes jämförbart fortkaffningsmedel utanför allmän väg förbjuden. Undantag gäller för person i tjänsteförrättning eller för renkarl. Med tanke på tillsynen är det behövt att bibehålla motsvarande förbud. För att medborgarna skall bli föremål för jämlik behandling skall med stöd av lagen undantag från förbudet gälla endast personer i tjänsteförrättning.

Det kan i olika situationer vara behövt att transportera vapen i terräng. Av denna orsak föreslås att chefen för polisdistriktet kunde meddela undantag från förbudet. Sådant undantag kunde beviljas även andra än renkarlar.

5 kap.

Fredning av vilt och viltvård

35 §. *Förbud mot att ofreda vilt.* Jakträtts-havaren vidtar ofta viltvårdsåtgärder och försöker se till att viltet klarar sig på hans område. Hans arbete går förlorat, om viltet genom ofredning fördrivs från hans område till ett annat. I paragrafen föreslås ett stadgande, enligt vilket vilt inte med avsikt får ofredas, när det befinner sig på ett område där personen i fråga inte har jakträtt eller jakttillstånd. Enligt 20 § i den gällande lagen får inte någon uppsåtligen skrämma eller driva eller på annat sätt fördriva villebråd inom område eller från område, där han inte har jakträtt. I den föreslagna lagen har den princip som skyddar jakträttshavarens jaktvårdsåtgärder utvidgats, ty med stöd av paragrafen är även all annan slags uppsåtlig ofredning av vilt förbjuden. Om fördrivning av djur i syfte att förebygga skada föreslås bli stadgat nedan.

36 §. *Fredning av viltart.* Enligt 25 § 1 mom. i den gällande lagen stadgas genom förordning om de tider under vilka villebråd får jagas. Enligt 4 mom. i samma paragraf är villebråden

i övrigt fredade, om inte annat stadgas i lagen. I lagens 26 § ingår ett stadgande om vårjakten inom havsområdet.

I den gällande lagen är utgångspunkten att villebråden är fredade, om det inte genom förordning är tillåtet att jaga dem. Om stadganden inte ges med stöd av nämnda paragraf, är villebråden i regel fredade, med undantag av vissa sjöfåglar under vårjakten.

Emedan jakträtten med stöd av lag tillkommer markägaren just för jakt på vilt, måste systemet anses vara betänkligt i juridiskt avseende. Om man inte alls utfärdar förordning kan jakträtten i princip helt slopas.

I lagförslaget har man utgått ifrån den principen att jakträttshavaren har rätt att jaga på det sätt han vill till den del denna rätt inte inskränkts genom uttryckligt stadgande. Nyttjande av jakträtten är förknippat med flera inskränkningar. Dessa har beskrivits redan ovan. En inskränkning är fredningen av vilt om vilken det stadgas i denna paragraf.

Det slutliga syftet med fredningstider är att trygga viltbestånden. Detta kan man uppnå på flera sätt. Viltet har redan traditionellt varit fridlyst under häckningstiden. Avsikten med fredning av fullvuxet vilt är att förstärka en decimerad viltstam. I paragrafens 1 mom. har för tydlighets skull intagits ett omnämmande av att fredning sker för bevarande av beståndet av vilt eller för hindrande av onödig störning av viltets fortplantning.

I paragrafen skulle stadgas att fredningen av vilt är en skyldighet som regleras genom förordning. Fredning skall sålunda genomföras såvida bevarandet av viltbeståndet eller förebyggandet av störning av viltets fortplantning kräver detta. Till den del ett sådant genom förordning utfärdat stadgande inte föreligger får viltet jagas året runt.

Vårjakten, som bedrivs med avvikelser från de vanliga jakttiderna, är för närvarande en rätt som tillkommer orsbfolkningen inom havsområdet. För att nuvarande praxis alltjämt skall vara möjlig föreslås ett stadgande om att avvikelser från fredningstiderna kan göras till förmån för orsbfolkningen. Stadgandet gör det möjligt att beakta orsbfolkningens specialbehov även i andra fall. Å andra sidan är avsikten att med förordning stadga att jakt på björn om våren skulle vara förbjudet.

37 §. *Begränsning av jakt.* Viltbestånden kan variera avsevärt i olika delar av landet. Med fredningstiderna försöker man sköta viltbe-

stånden på det riksomfattande planet, men lokala specialbehov kan inte tillgodoses med dessa. Det föreslås att i paragrafen stadgas att jaktvårdsdistriktet, om bevarandet av viltbeståndet äventyras inom en jaktvårdsförenings område, skall förbjuda jakt inom området på vilt av det ifrågavarande slaget eller begränsa jakten för en tid av högst tre år.

För att jakt som bedrivs inom området skall kunna anordnas bör meddelande om beslutet fås i tillräckligt god tid. Därför föreslås att beslutet om förbud eller begränsning skall fattas senast en månad innan jaktåret börjar. Innan beslutet fattas skall jaktvårdsföreningen höras.

Om viltbeståndet inom området blir livskraftigt, behövs förbudet eller begränsningen inte mera. Därför föreslås att i 2 mom. stadgas om att förbudet eller begränsningen bör upphävas innan tiden löper ut.

38 §. *Jaktvårdsområde.* En effektiv viltvård är ett viktigt medel när det gäller att öka jaktmöjligheterna. Å andra sidan är viltvård en sådan verksamhet som inte i första hand främjas genom lagstiftning utan snarare genom forsknings- och försöksverksamhet och annat utvecklingsarbete. Viltvårdens möjligheter bör dock stödjas och utvecklas genom lagstiftning.

Det primära målet för viltvården bör vara att bibehålla viltbestånd som tål jakt. Ett alltför svagt bestånd bör stärkas och bevarandet av ett kraftigt bestånd tryggas. Det väsentliga i viltvårdsarbetet är att viltbeståndet även kan jagas som ett resultat av tillräckligt arbete.

I viltvårdsarbetet är det särskilt viktigt att främja viltets fortplantning. Möjligheterna till naturlig fortplantning kan förbättras eller vilt födas upp och på detta sätt kan viltet ökas på konstgjord väg. En förutsättning är att det område som behövs för ändamålet kan användas ostört i viltvårdsarbetet.

På grund av en allt effektivare skogsvård, kalhyggen, jakt och byggandet av vägar och andra förändringar i markanvändningen har sådana ostörda områden som med hänsyn till terrängen är lämpade för viltets fortplantning och uppfödning av vilt minskat i hög grad. Särskilt områden som behövs för skygga djurs fortplantning och uppfödning av sådana djur kan saknas helt i någon trakt. Det är då nödvändigt att med tanke på viltvården inrätta särskilda jaktvårdsområden.

Det föreslås att i paragrafen stadgas att om förhållandena för naturlig fortplantning eller

uppfödning av vilt är särskilt gynnsamma inom något område, kan ett jaktvårdsområde bildas av detta. För att området skall vara garanterat lugnt föreslås ytterligare att möjligheterna att färdas inom området kan begränsas. Ett område godkänns som jaktvårdsområde av jord- och skogsbruksministeriet på ansökan av ägaren. Då utomståendes möjligheter att färdas inom ett sådant område i enlighet med det ovan anförda kunde begränsas vid laga påföljd, föreslås i paragrafen att områdets ägare tillräckligt tydligt skall markera området i terrängen.

Ett jaktvårdsområde kan förlora sin betydelse på grund av markägarens behov av markanvändning eller som följd av förändrade förhållanden. Då det sålunda inte är behövt att för området bibehålla de inskränkningar som nämns i paragrafen, bör de undanröjas. I paragrafens 4 mom. har också intagits ett stadgande om indragning av jaktområde.

39 §. *Tillstånd till vissa viltvårdsåtgärder.* Viltvård som bedrivs t.ex. så att vilt föds upp för att sättas ut i frihet förutsätter ofta att djuren kan fångas och hållas i en inhägnad som byggts särskilt för viltvård. I paragrafen föreslås ingå ett stadgande enligt vilket jaktvårdsdistriktet kan ge en jakträttshavare tillstånd att under fredningstiden för viltvårdsåtgärder fånga vilt levande och i en för viltvård avsedd inhägnad hålla levande vilt och härvid vid fångsten använda annars förbjudna fångstredskap eller fångstmetoder samt ta ägg av fåglar. Närmare stadganden om saken utfärdas genom förordning.

40 §. *Vissa undantag.* Paragrafens 1 mom. gäller närmast situationer som motsvarar ett nödläge, dvs. situationer där det är nödvändigt att göra avvikelser från ofredningsförbudet, fredningsbestämmelserna eller bestämmelserna om erläggande av jaktvårdsavgift för att skador som hotar husdjur skall kunna avväjas eller byggnader, anordningar eller annan egendom skall kunna skyddas, skötas eller användas. Med beaktande av värdet av det intresse som skyddas får djuret inte orsakas oskäligen skada. Djur får dödas om det är nödvändigt för att avväja en fara som omedelbart hotar människor, husdjur eller i farm uppfödda djur eller annan egendom. På ett dödat djur tillämpas vad som i 81 § stadgas om djur som anträffats dött.

Jord- och skogsbruksministeriet kunde med jakträttshavarens samtycke bevilja tillstånd att

under fredningstiden med förbjudna fångstredskap, fångstmetoder eller fångstsätt döda eller fånga vilt samt att ta bon, ägg och ungar. Tillstånd kunde beviljas för vetenskaplig forskning, viltvård, förhindrande av skador, förebyggande av djursjukdomar eller för annat godtagbart ändamål.

41 §. *Införsel och utsättande i frihet av djur av främmande ursprung.* Om främmande djur sätts ut i frihet kan detta innebära avsevärda förändringar i de vilda djurarternas inbördes förhållanden. Ett främmande bestånd kan på grund av korsning försvaga det existerande beståndet. Ett djur av främmande ursprung kan anpassa sig till förhållandena i Finland och leva i Finlands natur utan att nämnvärt störa de tidigare djurarterna. Å andra sidan kan ett sådant djur också breda ut sig mycket långt och utan naturliga fiender försvåra existensmöjligheterna för Finlands ursprungliga djurarter. Innan en djurart av främmande ursprung sätts ut i frihet bör eventuella följder utredas grundligt. Det föreslås därför att jord- och skogsbruksministeriets tillstånd skall erhållas för att fåglar eller däggdjur som inte redan har ett vilt bestånd i Finland skall få importeras för jakt eller sättas ut i frihet. Tillstånd kan inte beviljas om ett djur av främmande ursprung som sprider sig i naturen orsakar avsevärd skada på naturen eller de vilda djuren.

Djurarter av främmande ursprung kan komma ut i naturen av misstag. På detta sätt har t.ex. minken blivit hemmastadd i Finlands natur. Därför är det inte nog med att endast kontrollera de fall där djur av främmande ursprung sätts ut i frihet. Kontrollen bör på ovan anført sätt utsträckas till att gälla import av djur.

Naturförhållandena på Åland skiljer sig från förhållandena i det övriga Finland. Vissa djurarter som lämpar sig för förhållandena på Åland kan orsaka skada annanstans i Finland. I paragrafens 2 mom. ingår därför ett stadgande enligt vilket stadgandena om införsel och utsättande i frihet av djur av främmande ursprung i tillämpliga delar också skall gälla införsel av djur från Åland till andra delar av Finland.

42 §. *Handel med vilt.* I jaktförordningen är fångst till avsalu av skogshare, fälthare, grågås, sädgås, kanadagås, dalripa, fjällripa, tjäder, orre, järpe och raphöna samt saluföring av dem med vissa undantag nu förbjuden. Bakgrund till förbudet är en uppfattning enligt

vilken ätligt vilt kunde bli föremål för jakt i för stor utsträckning om handel därmed vore tillåten. Bestånden av ätligt småvilt varierar snabbt och samtidigt kan de bli utsatta för ett starkt jaktryck. Även om avsikten är att undanröja hindren för vilthandel saknas erfarenheter av en sådan utveckling. För den händelse att tillåtandet av vilthandel leder till för stor jakt på något slag av vilt föreslås i paragrafen ett fullmaktsstadgande, enligt vilket handel med en viltart som jagats i hemlandet kan förbjudas eller begränsas genom förordning.

6 kap.

Jakt och viltvård inom statens områden

43 §. *Myndighetens befogenhet.* Inom områden som ägs av staten tillkommer jakträtten med stöd av 6 § staten. Till vissa delar stadgas om undantag från detta. Sålunda tillkommer jakträtten på allmänt vattenområde i havet enligt 7 § envar i Finland stadigvarande bosatt person och i sjö person vars hemort ligger inom en kommun som gränsar till sjön. Inom dessa områden har staten inte på äganderätt grundad jakträtt.

Inom de i 8 § uppräknade områdena i norra Finland har kommuninvånarna jakträtt på statens mark. Dessutom har staten inom dessa områden på jordägande grundad jakträtt, över vilken staten kan bestämma lika väl som ägaren av något annat område i fråga om den jakträtt som är anknuten till området.

Staten tillkommer sålunda jakträtt på grund av jordägande inom rätt vidsträckta områden. Statens marker är alltid i någon myndighets besittning. Största delen är i forststyrelsens besittning. Då beslutanderätt som ankommer på staten i egenskap av ägare i regel utövas av den myndighet som besitter området föreslås i paragrafens 1 mom. att denna myndighet skall utöva motsvarande beslutanderätt i fråga om jakträtten på statens områden.

44 §. *Arrendering av jakträtt som tillhör staten.* Staten kan som jakträttshavare ingå avtal om jaktarrende i fråga om sina områden. Då staten äger mycket vidsträckta områden, har dessa ofta stor betydelse med tanke på ordnande av jakt.

Ingående av avtal om jaktarrende grundas alltid på prövning fall för fall och man kan inte på förhand ange med vem arrendeavtal borde

ingås. Med tanke på ett ändamålsenlig utvecklande av jaktförhållandena bör de arrendeavtal som staten sluter motsvara utvecklingstrenden. Därför innehåller den föreslagna lagen särskilda stadganden om jaktarrende på statens marker.

Enligt den föreslagna lagen får avtal om jaktarrende i allmänhet ingås endast med registrerad jaktförening. Till enskilda personer kunde jakträtt utarrenderas endast på områden som har ringa betydelse med tanke på jakten. Ingående av arrendeavtal med jaktförening garanterar sannolikt att möjlighet till jakt tillförs så många som möjligt.

Är många intresserade av att ingå jaktarrendeavtal måste urval ske. I lagförslaget har intagits ett stadgande om de principer som skall tillämpas vid sådan prövning. Sålunda skall företräde ges åt en sådan förening vars medlemmar till största delen är sådana till ortsbefolkningen hörande jaktutövare som annars inte skulle ha skäligen jaktmöjligheter.

45 §. *Jakttillstånd för statens område.* Staten kunde, i likhet med andra markägare, ge jakttillstånd på områden som den äger. Juridiskt har ett jakttillstånd som ges av en statlig myndighet samma innebörd som ett jakttillstånd som ges av en enskild markägare.

Med beaktande av omfattningen av de områden som staten äger och svårigheten att övervaka dem har man i den föreslagna lagen utgått från att ett jakttillstånd gällande statens marker alltid skall beviljas skriftligt. I tillståndet skall jakttiden och de djur som jagas anges.

För att viltvården skall kunna ordnas på statens marker behövs uppgifter om den fångst som jakten resulterat i. Därför föreslås att villkor för tillstånd som gäller statens områden bör vara att tillståndshavaren skall underrätta den som beviljat tillståndet om fångstmängden.

För vissa områden kan det komma in flera tillståndsansökningar än vad som kan beviljas. I detta fall kan endast en del av sökandena beviljas tillstånd. Om en sökande redan har möjlighet till jakt genom att han äger mark eller av andra orsaker, behöver han inte jakträtt på statens marker för att tillgodose sitt jaktintresse. Om han däremot inte har någon jaktmöjlighet är statens område i praktiken ofta den enda tänkbara jaktmarken. Därför föreslås att i paragrafens 2 mom. stadgas att de personer som annars inte har någon skäligen jaktmöjlighet skall ges företräde i en konkurrenssituation.

Ibland uppstår det situationer där det kunde vara nödvändigt att ge utlänningar möjlighet att jaga exempelvis inom allmänna vattenområden i havet. Enligt gällande stadganden kan tillstånd inte beviljas för detta. Det föreslås att i paragrafens 2 mom. tas in ett stadgande, enligt vilket forststyrelsen kunde bevilja utlänningar tillstånd att jaga inom ett allmänt vattenområde.

46 §. *Arrende- och tillståndsavgifter på statens områden.* I paragrafens 1 mom. föreslås stadgat att sådana avtal om jaktarrende som gäller statens områden alltid beviljas mot avgift. Då avtal om jaktarrende enligt 11 § i regel ingås mot avgift, innebär stadgandet att även för de avtal om jaktarrende som gäller statens marker skall uppbäras avgift. Detta är naturligt eftersom nyttjandet av rätten är en förmån som kan mätas i pengar. Ingåendet av avtal om jaktarrende och beviljandet av tillstånd är dessutom till sin natur sådan verksamhet för vilken avgift bör uppbäras med beaktande av lagen om grunderna för avgifter till staten.

Storleken av de arrenden och avgifter som avses ovan kan dock inte fastställas utgående från lagen om grunderna för avgifter till staten. T.ex. de kostnader som staten åsamkas enbart av beviljandet av tillstånd är små, och den avgift som på detta sätt uppbärs för tillstånd motsvarar inte den nytta som tillståndshavarna får. När arrendenas och tillståndsavgifternas storlek fastställs bör man därför enligt den föreslagna lagen försöka få inkomsterna av avgifterna att täcka utgifterna för den viltvård som behövs. På detta sätt bevaras sambandet mellan jakten och viltvården. Medel disponibla för viltvård inflyter dessutom i större utsträckning ju mera det jagas.

I paragrafens 1 mom. nämns att personer vilka såsom gäster deltar i jakt som anordnas av en statlig myndighet inte behöver betala avgift för jakten. I momentet ingår också ett stadgande om att en statlig myndighet kan bevilja sådana personer som utför tillsyns- eller viltvårdsuppgifter jakttillstånd avgiftsfritt eller till nedsatt pris på ett område som den innehar. I praktiken gäller detta huvudsakligen endast personer som är anställda hos forststyrelsen.

7 kap.

Fångst och dödande av icke fredade djur

47 §. *Rätt att fånga och döda icke fredat*

djur. Såsom ovan framhållits är de icke fredade djur som avses i den föreslagna lagen sådana däggdjur eller fåglar som inte är vilt och inte heller djur som är fridlysta med stöd av lagen om naturskydd. Om fångst av dessa djur finns inte några stadganden i den gällande lagstiftningen.

Icke fredat djur som tagits som byte kan i allmänhet inte användas på något sätt. Sådana djur dödas endast för att skador och men skall minska och det är därmed är inte nödvändigt att stadga om fångst och dödande lika detaljerat som om jakt.

I paragrafen finns stadganden om vem som har rätt att döda eller fånga icke fredat djur. I de flesta fall ligger det i många olika personers intresse att icke fredade djur utrotas. Begränsningen av rätten att utrota skadedjur hänför sig till den omständigheten i vilken mån dessa djur får fångas eller dödas på någon annan persons område.

I den föreslagna lagen har man utgått från att det inte finns någon allmän rätt att fånga och döda icke fredade djur. Sådana får alltid fångas och dödas av områdets ägare eller innehavare, oberoende av om han har jakträtt eller inte. Den som innehar rätten till jaktarrende och den som fått jakttillstånd föreslås också ha rätt att fånga eller döda icke fredat djur, om annat inte föranleds av avtalet eller tillståndet. Byggnadens ägare eller innehavare föreslås ha rätt att fånga eller döda icke fredat djur i byggnaden eller på gården. Områdets eller byggnadens ägare eller innehavare kan dessutom ge andra lov att fånga eller döda sådant djur.

48 §. *Redskap och metoder som används vid fångst av icke fredat djur.* Det är nödvändigt att stadga om begränsningar även i fråga om de fångstredskap och fångstmetoder som används för icke fredat djur. Behovet av begränsningar är inte lika klart som vid jakt på vilt, eftersom effektivitet ofta är nödvändig vid fångst av icke fredade djur.

I paragrafen är principen den att icke fredat djur skall fångas eller dödas så att människor, husdjur, vilt eller fredade djur inte vållas skada. När sådana djur fångas och dödas gäller i allmänhet samma begränsningar som vid jakt. Sålunda är de fångstredskap eller fångstmetoder som avses i 32 § 1 mom. 1—3, 5—7 och 9—11 punkten förbjudna. På grund av kraven på effektivitet vid fångst av icke fredade djur vore det tillåtet att använda också gift och

förgiftade beten. Dessutom kunde jord- och skogsbruksministeriet meddela undantag från ovan avsedda förbud.

49 §. *Närmare stadganden om fångst och dödande av icke fredade djur.* Det bemyndigande att utfärda förordning som ingår i paragrafens 1 mom. motsvarar till övervägande del det bemyndigande att utfärda förordning i fråga om fångstredskap och fångstmetoder vid jakt som finns i 33 §. Eftersom det i praktiken kan uppstå ett behov att ytterligare utfärda förbud och begränsningar rörande fångst av bestämda icke fredade djur, har det föreslagits att i 2 mom. skall tas in ett bemyndigande att utfärda förordning som gör även ett sådant förfarande möjligt.

8 kap.

Tillsyn över hundar

50 §. *Skyldighet att hålla hundar kopplade.* Syftet med stadgandena om hundar är att ordna tillsynen över hundar så att viltet inte orsakas men. Skyldigheten att hålla hundar kopplade bör gälla närmast den tid då viltet har ungar. En hund som springer lös utgör fara för dessa.

Enligt den gällande jaktlagen får en hund under tiden från den 1 april till den 31 augusti inte tillåtas att okopplad ströva omkring annanstans än på ägarens eller innehavarens gårdsplan eller i hans trädgård eller på ett område som ett offentligt samfund reserverat för ändamålet och som godkänts av jord- och skogsbruksministeriet. Detta är huvudregeln. Enligt den föreslagna lagen skall hundar från den 1 mars till den 19 augusti utomhus hållas under direkt uppsikt eller kopplade. Med stöd av paragrafens 1 mom. kan hundar således under nämnda tid vara kopplade eller också lösa under direkt uppsikt.

Från skyldigheten att hålla hundar kopplade finns i jaktlagen undantag som i den föreslagna lagen bibehålls huvudsakligen oförändrade. Skyldigheten att hålla hundar under direkt uppsikt eller kopplade gäller således inte hundar som med tillstånd av områdets ägare befinner sig på gårdsplan eller i trädgård eller på omgärdat område som är reserverat för hundar. Även hundar som är yngre än fem månader får också alltid vara okopplade. Hundar som utför vall-, ledar-, vakt- eller liknande uppgifter eller hundar i polisens, tullverkets,

försvarsmaktens eller gränsbevakningsväsendets uppgifter får vara okopplade. När hundar dresseras för dessa uppgifter får de också vara okopplade.

Avvikelse från det förbud som avses i 1 mom. får göras när andra än drivande hundar används för jakt och när hönshundar dresseras utan att det fredade viltet ofredas.

51 §. *Hundprov och hunddressyr.* Syftet med hundprov är att testa hundens egenskaper som jakthund. Jakt- och andra bruksegenskaper kan en hund läras ofta endast i naturen. Hundprov och hunddressyr borde i praktiken åtminstone delvis kunna utföras under någon annan tid än den egentliga jakttiden. Med stöd av paragrafens 1 mom. kan jaktvårdsdistriktet ge tillstånd till avvikelse från förbudet i 50 § 1 mom. för anordnande av hundprov och dressering av hundar. Hundproven och dressyren skall ske så att det fredade viltet inte ofredas.

Hundproven och dresseringen av hundar för jakt innebär sådan ofredning av vilt som i allmänhet bör anses vara förbjuden under fredningstiden. I paragrafens 2 mom. stadgas dock att jaktprov för hundar som är tillåtna för jakt på hjortdjur utan hinder av fredning av hjortdjur får anordnas och sådana hundar dresseras för jakt på hjortdjur från den 20 augusti till utgången av december. På motsvarande sätt får jaktprov för hundar som är tillåtna för annan jakt anordnas och sådana hundar dresseras för jakt från den 20 augusti till utgången av februari. Hundproven och dressyren skall ske så, att det fredade viltet inte skadas. För närvarande är dressering av hundar för älgjakt tillåten, oberoende av jakttiderna, från ingången av september till utgången av älgjaktstiden samt för annan jakt från ingången av september till utgången av februari. Stadganden om detta ingår i 1 § förordningen om jakt på hjortdjur och i 18 § förordningen om jakttider för villebråd (629/86). I den föreslagna lagen har man utgått från att stadganden om saken skall ges på lagnivå.

52 §. *Hundar på annans område.* Det är inte tillåtet att hålla en hund okopplad på annans område. Detta stadgas i 33 § 1 mom. i den gällande jaktlagen. Stadgandet är onödigt snävt. Enligt förslaget stadgas att utan markägarens eller jakträttshavarens tillstånd får en hund hållas okopplad på annans område endast då den är under direkt uppsikt. Markägaren eller jakträttshavarens har rätt att från området avlägsna hundar som är där i strid

med det ovan nämnda eller att omhändertaga dem. Stadgandet gäller inte hundar som avses i 50 § 2 mom. 3 och 4 punkten.

Vid jakt med drivande eller ställande hund kan drevet eller skallet komma in på ett område där jägaren inte har jakträtt. Eftersom jägaren då jagar på ett område där han inte har jakträtt borde drevet eller skallet avbrytas. I praktiken är det ofta omöjligt att sköta drevet eller skallet utan en liten avvikelse in på ett främmande område och en sådan avvikelse bör därför tillåtas. Detta innebär en avvikelse från stadgandena om såväl jakträtt som koppling av hundar och i lagen har därför tagits in ett uttryckligt stadgande om detta. Stadgandet motsvarar 33 § 4 mom. i gällande lag. Om drevet eller skallet således vid jakt med hund kommer in på främmande område, skall områdets ägare eller jakträttshavaren dock låta drevet eller skallet fortsätta ostört en halv timme. Om hundägaren inte under denna tid hämtar sin hund, har områdets ägare eller jakträttshavaren rätt att avbryta drevet eller skallet samt avlägsna hunden från området eller omhänderta den.

53 §. *Rättigheter vid övervakningen av hundar.* Verkställigheten av stadgandena om tillsynen över hundar förutsätter tillräckliga medel. Enligt förslaget får en person som avses i 85 § t.ex. en jakttillsynsman samt markägaren och jakträttshavaren omhänderta en hund när de påträffar en hund som hålls i strid med 50 och 51 §§.

Det kan i praktiken vara svårt att ta hand om en hund, särskilt om det är fråga om en fritt strövande hund som lärt sig att akta sig för människor. Om ägaren ständigt håller sin hund lös i strid med stadgandena är detta ett tecken på uppsåtlig likgiltighet hos honom. För att de skador som en hund orsakar skall kunna förhindras bör den som övervakar jakten kunna döda en hund som påträffas lös upprepade gånger i strid med 52 och 53 §§. Om jakttillsynsmannen påträffar en hund i färd med att riva ett hjortdjur som den har tagit fast har han rätt att avliva hunden, om han inte kan få tag i den.

54 §. *Åtgärder vid omhändertagande av hund.* Omhändertagandet av en hund är i princip en temporär åtgärd, genom vilken en hund som springer lös förhindras att orsaka skada. En omhändertagen hund bör återställas till ägaren. Å andra sidan bör den som tagit hand om hunden inte lida ekonomisk skada för

omhändertagandet och han bör inte ha någon större skyldighet att till ägaren återställa en hund som strövat omkring olovligt. Enligt paragrafen skall hundägaren, om han är känd, eller polisen omedelbart underrättas när en hund omhändertagits. En hundägare som vill få tillbaka sin omhändertagna hund skall lösa in den inom tio dagar från det att han underrättats om omhändertagandet. Om hunden inte löses ut inom nämnda tid eller inom 15 dagar från det att den som tagit hand om hunden underrättade polisen om omhändertagandet, får omhändertagaren hunden i sin ägo. Den tidigare ägaren har dock rätt att lösa ut hunden av omhändertagaren så länge omhändertagaren har den i sin ägo, om han betalar lösen och ersättning.

Om en hund har omhändertagits av någon annan än polisen skall hundägaren till omhändertagaren betala en lösen lika stor som jaktvårdsavgiften, samt ersättning för skötseln av hunden. Om en hund har omhändertagits av polisen skall hundägaren till staten betala ersättning för skötseln. Om det belopp som skall betalas för skötseln stadgas genom förordning.

9 kap.

Myndigheter och sammanslutningar inom jakt och viltvård

55 §. *Myndigheter och sammanslutningar.* I paragrafens 1 mom. ingår ett allmänt stadgande om myndigheter och sammanslutningar inom jakt och viltvård. Paragrafens 2 mom. skall innehålla ett stadgande om att den högsta ledningen av och tillsynen över jakt- och viltvårdsverksamheten ankommer på jord- och skogsbruksministeriet. I paragrafens 3 mom. ingår en förtydligande hänvisning till lagen om vilt- och fiskeriforskningsinstitutet.

56 §. *Jägarnas centralorganisations uppgifter.* I paragrafen stadgas om de uppgifter som ankommer på Jägarnas centralorganisation. Till innehållet motsvarar de organisationens nuvarande uppgifter.

Till sin karaktär är Jägarnas centralorganisation en organisation som åtnjuter statsbidrag, men den är inte en del av den direkta statsförvaltningen. Organisationens utgifter betalas av jaktkortsmedlen och organisationen utövar självständig beslutanderätt inom ramen för lagen.

57 §. *Centralorganisationens representantmö-*

te. Centralorganisationens högsta beslutanderätt utövas enligt förslaget av representantmötet. I paragrafen ingår stadganden om anordnandet av representantmöte samt extra representantmöte och om sammansättningen av ett sådant möte.

58 §. *Centralorganisationens styrelse och verksamhetsledare.* I paragrafen ingår ett stadgande om de uppgifter som ankommer på centralorganisationens styrelse. Uppgifterna motsvarar de som anges i den gällande lagen. Även de stadganden som gäller styrelsens sammansättning och beslutförhet motsvarar till stor del de gällande stadgandena. Dessutom ingår i paragrafen ett omnämnande om verksamhetsledaren.

59 §. *Jaktvårdsdistriktets uppgifter.* Paragrafens förteckning över ett jaktvårdsdistrikts uppgifter motsvarar i sak stadgandet i den gällande lagen. Jaktvårdsdistrikten står under centralorganisationens ledning och tillsyn, men har dock självständigt rättslig handlingsförmåga. Det är därmed inte fråga om något subordinationsförhållande, utan en lednings- och tillsyns rätt som tillkommer centralorganisationen. Enligt paragrafen fastställs jaktvårdsdistriktets verksamhetsområden genom förordning.

60 §. *Jaktvårdsdistriktets möte.* Ett jaktvårdsdistrikts högsta beslutanderätt utövas enligt förslaget av jaktvårdsdistriktets möte. I paragrafen stadgas dessutom om mötets sammansättning samt om ett jaktvårdsdistrikts extra representantmöte.

61 §. *Jaktvårdsdistriktets styrelse och jaktchef.* Jaktvårdsdistriktets styrelse har till uppgift att bereda och verkställa distriktsmötets beslut samt sköta praktiska frågor inom distriktet. Styrelsen för även jaktvårdsdistriktets talan vid domstol och andra myndigheter samt företräder även i övrigt distriktet. I paragrafen stadgas i motsvarighet till rådande situation om sammansättningen för jaktvårdsdistriktets styrelse, om medlemmarnas mandattid och om mötets beslutförhet samt om distriktets jaktchef.

62 §. *Jaktvårdsförening.* I paragrafen ingår en förteckning över jaktvårdsföreningarnas uppgifter. En jaktvårdsförening är också en juridisk person, som är självständig i sitt beslutsfattande. Jaktvårdsföreningarnas kanske största betydelse ligger i att de ger råd och utbildning i frågor som gäller jakt.

I paragrafens 2 mom. stadgas om en jaktvårdsföreningens verksamhetsområde. En jakt-

vårdsförening står enligt 3 mom. under jaktvårdsdistriktets ledning och tillsyn. I paragrafens 4 mom. ingår ett omnämnande om jaktvårdsföreningens möjlighet att tillsätta edsvurna jaktövervakare. Övervakarnas främsta uppgift föreslås vara att utöva tillsyn över jakt.

63 §. *Medlemskap i jaktvårdsförening.* Enligt den gällande lagen skall varje i Finland bosatt finsk medborgare som har betalt jaktvårdsavgift vara medlem i en jaktvårdsförening. Tack vare arrangemanget kan alla jägare ges information i frågor som gäller jakt. Jaktvårdsavgiften är en avgift av skattenatur och den skall erläggas av var och en jägare. Den är samtidigt i sak medlemsavgift till jaktvårdsföreningen, ty de medel som inflyter i form av jaktvårdsavgifter skall användas för den lagstadgade jaktorganisationens utgifter.

Det föreligger å andra sidan inte i Finland tvång om medlemskap i någon förening. Därför föreslås att man skall avstå från obligatoriskt medlemskap i jaktvårdsförening. Emedan sådant medlemskap inte heller innebär några förpliktelser för vederbörande, föreslås det bli stadgat att vederbörande anses vara medlem i jaktvårdsförening såvida han inte uttryckligen fransäger sig medlemskap.

I övrigt är de föreslagna stadgandena om medlemskap i jaktvårdsförening överensstämmande med gällande lag. En person kan samtidigt vara medlem endast i en jaktvårdsförening. Ett obligatoriskt medlemskap i en jaktvårdsförening såsom nu skulle dock inte finnas. Å andra sidan har också en finsk medborgare som är bosatt annanstans än i Finland möjlighet att under ovan nämnda förutsättningar bli medlem i en jaktvårdsförening.

64 §. *Jaktvårdsföreningens möte.* Enligt den föreslagna lagen utövas en jaktvårdsföreningens beslutanderätt av föreningsmötet. Om medlemskap i mötet och om extraordinarie möte stadgas i denna paragraf.

65 §. *Jaktvårdsföreningens styrelse och verksamhetsledare.* Uppgifterna för en jaktvårdsföreningens styrelse motsvarar uppgifterna för ett jaktvårdsdistrikts styrelse. I en jaktvårdsförening skall styrelsen bereda och verkställa föreningsmötets beslut samt sköta föreningens praktiska frågor. Styrelsen för också föreningens talan vid domstol och andra myndigheter samt företräder även i övrigt föreningen. Om jaktvårdsföreningens styrelses sammansättning och beslutförhet samt om föreningens verksam-

hetsledare stadgas i samma paragraf. Stadgandena motsvarar i sak stadgandena i den gällande lagen.

66 §. *Ordningen för fattande av beslut.* Fastän Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna är sammanslutningar som organiserats genom lagstiftningsåtgärder, är det ändamålsenligt att stadgandena om sammanslutningarnas interna verksamhet så långt som möjligt stämmer överens med stadgandena i föreningslagen. I enlighet med principerna i föreningslagen har ordningen för fattande av beslut för alla jaktsammanslutningars del samlats i denna paragraf. Enligt huvudregeln i 27 § i den gällande föreningslagen gäller som föreningens beslut, med undantag av val, den mening som vid omröstning fått mer än hälften av rösterna. För konstaterande av nämnda s.k. absoluta majoritet kan det därmed vara nödvändigt med flera än en omröstning, om det finns flera än två åsikter. I stadgandet bör det särskilt nämnas att vid val blir de som fått de flesta rösterna valda.

67 §. *Reglemente.* Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna verkar inom samma uppgiftsområde och bildar en viss helhet. Därför är det nödvändigt att närmare bestämmelser om centralorganisationens, distriktens och föreningarnas verksamhet bereds med beaktande av denna helhet. I paragrafen föreslås ett stadgande om att för centralorganisationen, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna skall utarbetas ett gemensamt reglemente. Stadgandet motsvarar den gällande lagen. Reglementet bereds av Jägarnas centralorganisation och fastställs av jord- och skogsbruksministeriet.

68 §. *Sammanslutningarnas språk.* Enligt den föreslagna lagen gäller beträffande det språk som skall användas inom Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna vad som i språklagen (148/22) stadgas om statsmyndigheter.

69 §. *Rättshandlingsförmåga, namntecknare, delgivning till sammanslutning och tjänsteansvar.* Såsom ovan har framhållits föreslås Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna i princip vara självständiga organisationer, som får statsbidrag för sin verksamhet och om vilkas verksamhet stadgas genom lag. I paragrafens 1 mom. föreslås därför ett stadgande av vilket framgår att centralorganisationen, distrikten och föreningarna är juridiska personer.

Ett stadgande om centralorganisationens, jaktvårdsdistriktens och jaktvårdsföreningarnas namntecknare har tagits med som 2 mom. Stadgandet motsvarar organisationens gällande reglemente.

Centralorganisationen, distrikten och föreningarna föreslås sköta lagstadgade uppgifter och använda statsbidrag för detta ändamål. Eftersom funktionärerna utövar offentlig makt när de utför uppgifter enligt denna lag, bör på dem tillämpas vad som stadgas i 2 kap. 12 § 1 mom. 3 punkten strafflagen (792/89).

70 §. *Avgifter.* Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna kan i praktiken fullgöra de uppgifter som ankommer på dem genom att anordna olika avgiftsbelagda former av service o.dyl. Av dessa kan nämnas skjutprov för älgjakt och jägarexamina. På detta sätt kan rådgivningen i frågor som gäller jakt förverkligas effektivt utan att den behöver finansieras med statsbidrag. I paragrafen skall av tydlighetsskäl ingå ett uttryckligt stadgande om avgifterna för dessa prestationer.

Eftersom centralorganisationen, distrikten och föreningarna är självständiga juridiska personer tillfaller avgifterna dessa. De beslutar också om användningen av avgifterna. Å andra sidan finns centralorganisationen, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna till för de uppgifter som stadgas i lagen och inte för att skaffa ekonomisk vinst.

10 kap.

Påföljder för lagstridig verksamhet

71 §. *Jaktbrott.* I den föreslagna lagen anförs att sådana gärningar som riktar sig mot värden som skall skyddas särskilt vid jakt och i viltvård skall bestraffas som jaktbrott. Med straffstadgandet i paragrafen vill man garantera att viltbeståndet bevaras samt att de djur som jagas orsakas så litet smärta som möjligt. Samtidigt vill man trygga strävandena att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Brotsrekvisiten i fråga om jaktbrott är i den föreslagna lagen noga förknippade med de materiella stadgandena. Jaktbrott förutsätter alltid en uppsåtlig gärning.

Enligt gällande lag omfattar straffskalan böter eller fängelse, ej över två år. I lagförslaget föreslås att denna straffskala skall bibehållas.

72 §. *Jaktförseelse.* Som jaktförseelse be-

straffas sådana vid jakt begångna gärningar som med hänsyn till den föreslagna lagens materiella innehåll inte kan anses lika grova som de gärningar som avses i 71 §. Jaktförseelser bör på grund av sin natur bestraffas även som gärningar begångna av oaktsamhet. Jakt- en är till sin karaktär förknippad med en accentuerad skyldighet att iaktta omsorg. En jägare som handlar i strid med denna skyldighet visar likgiltighet för sin omgivning. Syftet med det straffstadgande som gäller jaktförseelser är att sakenligheten skall tryggas i det praktiska utövandet av jakt. Även den som av vårdslöshet jagar på det sätt som nämns i 71 § skall dömas för förseelsen.

Stadgandet är av sekundär natur. Om det i en gärning som strider mot stadgandet är fråga om en gärning för vilken enligt annan lagstiftning skall dömas ett strängare straff, ådöms straffet endast med stöd av ett sådant strängare stadgande. Eftersom stadgandet inte gäller de allvarligaste gärningar genom vilka jakt och viltvård äventyras har bötesstraff ansetts som en tillräcklig påföljd för jaktförseelse.

73 §. *Brott mot stadgandena i jaktlagen.* I paragrafen ingår ett straffstadgande för brott mot sådana stadganden i lagen vilka inte kan anses gälla själva jakten. Sådana stadganden är t.ex. de paragrafer som gäller fångst eller dödande av icke fredat djur samt tillsynen över hundar. Brott mot stadgandena i jaktlagen är enligt förslaget en straffbar handling, inte bara när de begås uppsåtligen, utan också av vårdslöshet, ty på detta sätt kommer även de grävsta gärningar som begås av oaktsamhet och som är bevis på likgiltighet att omfattas av straffhotet. Påföljden föreslås vara bötesstraff. Detta stadgande är av sekundär natur.

74 §. *Olovlig fångst.* Om straff för olovlig jakt på annans område stadgas i 28 kap. 10 § strafflagen.

75 §. *Olovlig fångst av icke fredat djur.* För olovlig fångst eller olovligt dödande av icke fredat djur döms den skyldige enligt det föreslagna stadgandet till böter. Gärningen är straffbar på grund av uppsåtlighet.

76 §. *Jaktförbud.* Jaktbrott är enligt förslaget som gärning av den arten att det hos gärningsmannen visar uppenbar, uppsåtlig likgiltighet för iakttagandet av de viktigaste stadgandena i jaktlagen. I vissa situationer kan det vara sannolikt att gärningsmannen trots straff på nytt handlar i strid med lagens stadganden. Därför föreslås att en person som dömts för

jaktbrott samtidigt kan meddelas jaktförbud för högst fem år, om gärningen inte bör anses vara ringa. Meddelandet av jaktförbud blir enligt förslaget i enskilda fall beroende av domstolens prövning. Jaktförbudet föreslås gälla en bestämd tid, dock minst ett och högst fem år. Den som meddelats jaktförbud får inte jaga eller fungera som jaktledare. För att man skall kunna försäkra sig om att förbudet inte överträds skall den som meddelats jaktförbud överlämna sitt jaktkort till jaktvårdsföreningen.

77 §. *Ersättning till jakträttshavaren.* Om vilt har jagats i strid med stadgandena i den föreslagna lagen eller annars med kränkning av någon annans jakträtt under sådana omständigheter att någon annan haft rätt att jaga eller tillägna sig viltet, tillfaller viltet eller dess värde enligt den föreslagna lagen den vars rätt har kränkts. Viltets värde bestäms på grundvalen av det värde för levande vilt som jord- och skogsbruksministeriet fastställt för vilt. Viltets värde fastställs på grundvalen av vilt- och fiskeriforskningsinstitutets förslag.

78 §. *Förverkandepåföljd.* Om vilt har jagats i strid med stadgandena i den föreslagna lagen eller en förordning som givits med stöd av den utan att någon annan haft rätt att jaga eller tillägna sig viltet, döms viltet eller dess värde med stöd av 1 mom. förverkat till staten. Även i dessa fall bestäms viltets värde på det sätt som stadgas i 77 §.

Om jakt på vilt som avses i 1 mom. omfattas av jaktlicens och avgift uppburits för jaktlicens återbetalas avgiften inte. Om avgift inte uppburits skall jägaren betala avgiften till staten.

79 §. *Olagligt fångstredskap.* Förbudet att använda ett fångstredskap grundar sig på skäl som är förknippade antingen med viltvården eller djurskyddet. Om ett förbudet fångstredskap påträffas i naturen bör det kunna avlägsnas snabbt eller åtminstone kunna försättas ur funktion. Enligt den gällande lagen får var och en avlägsna ett olagligt fångstredskap. Att bedöma om ett fångstredskap är lagstridigt eller om det gillrats olovligt förutsätter specialkunskaper, som endast markägaren, jakträttshavaren eller någon annan i 85 § avsedd person som utövar tillsyn över jakt kan ha. Därför föreslås att i 85 § avsedda personer som utövar tillsyn över jakt skall kunna få avlägsna fångstredskap som strider mot lagens stadganden eller försätta dem ur funktion. Polisen skall underrättas om att ett fångstredskap tagits i förvar eller fångstredskapet skall tillställas po-

lisen, såsom det stadgas också i den gällande lagen. Det föreslås att genom förordning skall stadgas om hur fångstredskap som tagits i förvar eller tillställts polisen för uppbevaring skall tillställas deras ägare eller förstöras.

80 §. *Åtalsrätt*. I förslaget ingår en paragraf om målsägandebrott. Paragrafen påminner om det gällande stadgandet om målsägandebrott.

11 kap.

Särskilda stadganden

81 §. *Äganderätt till vilt som påträffats dött eller fastnat i fångstredskap*. Vilt ägs inte av någon, dvs. vilt av alla slag är i princip herrelöst. Detta gäller såväl levande som dött vilt. Jägaren får dock bytet i sin ägo när han i samband med jakten tagit bytet i besittning. En jägare får jaga endast på ett område där han har jakträtt. I praktiken är det möjligt att vilt som fastnat i ett fångstredskap kommer in på ett främmande område och dör där. På annans område har den som gillrat fångstredskapet inte någon på jakträtten grundad rätt att ta hand om bytet. Däremot har den som innehar jakträtten på området rätt att ta bytet. Därför föreslås att i paragrafens 1 mom. stadgas att vilt som fastnat i fångstredskap eller anträffats dött tillhör den som innehar jakträtten på området, om han har rätt att jaga likadant vilt på området. I annat fall tillhör vilt som fastnat i fångstredskap eller vilt som påträffats dött staten, med de undantag som stadgas i 2 mom. Vilt tillhör staten t.ex. om det anträffas dött under fredningstiden eller på ett område där man inte får jaga. I dessa fall har ingen på jakträtten grundad rätt att ta hand om bytet och få det i sin ägo. Om äganderätten till viltet härvid inte tillkommer någon kunde det döda djuret tas i princip av alla. Detta skulle i praktiken leda till oklara situationer och försvåra övervakningen av jakt.

Med stöd av paragrafens 2 mom. tillhör vilt som fastnat i fångstredskap eller påträffats dött och som får jagas endast med jaktlicens den som har jaktlicens på området, om han har jaktlicens för likadant vilt och vill behålla det. Om viltet tas innebär detta att licensinnehavaren samtidigt använder sin licens och inte mera kan jaga med stöd därav. Detta kan stå i strid med licensinnehavarens planer. Eftersom jägaren härvid har verkat inom ramen för sin

jaktlicens och den som har jaktlicens på området med stöd av sin jaktlicens kan ta djuret finns det inte någon orsak att stadga att djur som den som innehar jaktlicens på området inte vill ta skall tillfalla staten. Därför föreslås att djur som förutsätter jaktlicens och som i samband med jakt kommer in på främmande område får behållas av jägaren, om inte den som innehar jaktlicens på området vill ha djuret.

Med stöd av paragrafens 3 mom. tillhör fallhorn av hjortdjur alltid jakträttshavaren. Viltvårdens syften betjänas i hög grad av att vilt som anträffats dött och tillhör staten skickas för undersökning. Det ligger även i jägarnas intresse att djur som anträffats döda undersöks. Mången gång är upphittaren villig att skicka ett djur till en forskningsanstalt antingen direkt eller via polisen. Ett stadgande som gör detta förfarande möjligt ingår i paragrafens 4 mom. Med stöd av paragrafens 5 mom. stadgas genom förordning på vilket sätt en jägare i fall som avses i 2 mom. skall underrätta jakträttshavaren.

82 §. *Behandling av djur i hjälplöst tillstånd*. I djurskyddslagen ingår stadganden om hur ett hjälplöst eller sjukt djur skall hjälpas. För att djuret inte skall behöva lida längre får det avlivas, om det inte finns andra medel att minska oskäligt lidande. I paragrafen ingår stadganden om vilt vilka motsvarar djurskyddslagens principer. Stadgandet skulle gälla även djur som skadats under jakt.

Stadgandena om jakträtt innebär att ett djur i hjälplöst tillstånd får dödas endast av jakträttshavaren. När ett djur som är sjukt, skadat eller annars i hjälplöst tillstånd anträffas är det i allmänhet dock inte möjligt att klarlägga vem som innehar jakträtten, utan man måste handla snabbt för att få slut på djurets lidanden. Därför föreslås att det i paragrafen stadgas att upphittaren kan avliva djuret trots stadgandena om jakträtt och fredningstider, om det är mycket svårt att underrätta jakträttshavaren och djuret är i ett sådant tillstånd att det uppenbarligen utsätts för oskäligt lidande genom att hållas vid liv. På avlivat djur tillämpas vad som i 11 kap. stadgas om djur som anträffats dött. Huvudregeln är att upphittaren själv skall försöka hjälpa vilt i hjälplöst tillstånd eller underrätta områdets ägare, jakträttshavaren eller polisen därom. Djur får dödas om det sker för att göra slut på dess lidanden, oberoende av jakträtt och frednings-

tider. Äganderätten till det döda djuret bestäms dock i detta fall i enlighet med 81 §.

83 §. *Omhändertagande av ett dött icke fredat djur.* De icke fredade djuren har inte någon ekonomisk betydelse och det torde därför inte kunna uppstå konflikter beträffande äganderätten till dem. De icke fredade djuren är dessutom mycket talrika. I paragrafen föreslås stadgat att ett dött icke fredat djur får tas av upphittaren.

84 §. *Ersättning för skador som orsakats av djur.* Vilt kan orsaka skador av många slag. Då vilt också är föremål för jakt och skadorna kan förebyggas med effektiv jakt bör jakt i princip anses som ett tillräckligt medel att minska skadorna.

Att vissa djur som vållar skada bevaras i Finlands natur är viktigt ur hela samhällets synvinkel. Det kan inte vara tillåtet att döda djuren för undvikande av alla skador, eftersom följden kan vara att betståndet av djuren försvagas alltför mycket. Sådana djur är hjortdjur, brunbjörn, varg, järv, lodjur, gråsäl och östersjövikare, vilka hör till viltet. För att skyddet inte skall vålla oskäligt men för dem som utsätts för dessa djurs skadegörelse föreslås att i paragrafen stadgas att skador som orsakas av sådana djur ersätts av statens medel inom ramen för budgeten. Om ersättandet av skador på renar stadgas särskilt i lag om ersättning för renar, som dödas av rovdjur (574/56).

Det är möjligt att också något annat slag av vilt än det ovan nämnda orsakar betydande skador, men att man trots det vill skydda djurarten. Eftersom de skador som djuren också i detta fall orsakar bör ersättas föreslås att om ersättandet av skador i sådana fall stadgas genom förordning. Avsikten är därmed att genom förordning stadga om ersättandet i vissa fall av skador som orsakas av bäver och utter.

85 §. *Tillsyn över efterlevnaden av lagen.* I paragrafen ingår stadganden om på vilka myndigheter och övriga personer det ankommer att utöva tillsyn över lagens efterlevnad. Dessa instanser har specialbefogenheter, om vilka stadgas annanstans i den föreslagna lagen.

Den allmänna tillsynen över lagens efterlevnad skall utövas av polisen, gränsbevakarna, tullmyndigheterna och de jaktövervakare som avses i 62 § inom deras verksamhetsområden. På de områden som staten äger utövas tillsynen över lagens efterlevnad av de tjänstemän som

enligt stadganden eller bestämmelser har ålagts att sköta tillsynen. Bl.a. forststyrelsen har anställt särskilda personer för en sådan tillsyn. Markägarna och jakträttshavarna har rätt att övervaka jakten på sina områden.

86 §. *Förfarande vid handläggningen av ärenden.* Jaktsammanslutningarna föreslås nu få många uppgifter som tidigare ankommit på myndigheterna. Det är sakenligt att Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna vid handläggningen av ärenden som avses i denna lag i tillämpliga delar iakttar lagen om förvaltningsförfarande (598/82), lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/66) och lagen om allmänna handlingars offentlighet (83/51).

87 §. *Ändringssökande.* I förslaget ges jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna avgöranderätt i många ärenden, för vilkas del besluten bör kunna överklagas. Av denna orsak föreslås ett allmänt stadgande om ändringssökande så, att ändring i beslut som jaktvårdsdistriktets och jaktvårdsföreningens behöriga organ fattat i ärenden som avses i denna lag kunde sökas genom besvär hos länsrätten och därefter ytterligare hos högsta förvaltningsdomstolen. I paragrafens 2 mom. föreslås en hänvisning till lagen om extraordinärt ändringssökande i förvaltningsärenden (200/66).

88 §. *Närmare stadganden.* Ovan har i samband med vissa paragrafer nämnts att om vissa omständigheter stadgas genom förordning. Även till övriga delar finns det ett behov att genom förordning utfärda stadganden av teknisk natur.

89—90 §§. *Ikraftträdelse- och övergångsstadganden.* I paragrafen ingår stadganden om lagens ikraftträdande. Det föreslås att lagen skall träda i kraft den 199 . Den upphäver den gällande jaktlagen och de förordningar som utfärdats med stöd av den.

Såsom det framhölls vid 32 § vore det stadgande som föreslås i nämnda paragrafs 1 mom. 7 punkt i fråga om användningen av automatiska och halvautomatiska vapen vid jakt avsevärt mycket strängare för kulvapens del än nu. På grund av detta måste en del av de vapen som nu är i användning ändras till sina egenskaper när lagen har trätt i kraft, om de alljämt skall användas vid jakt. Tekniskt vore ändringsarbetet relativt enkelt och kostnaderna kunde beräknas uppgå till högst 100—200 mk per vapen. Med beaktande av ändringsarbetets

lätthet och de ringa kostnaderna skall även de jaktvapen som redan är i användning ändras i enlighet med ovan avsedda stadgande.

Det föreslås dock att i paragrafen skall tas in en övergångstid om ett år, inom vilken ett jaktvapen som strider mot stadgandena i 32 § 1 mom. 7 punkten skall ändras i enlighet med lagen, om det alltjämt används vid jakt.

Det föreslås att stadgandena i den nya lagen skall tillämpas då reglementena för Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistriken och jaktvårdsföreningarna innehåller bestämmelser som strider mot lagen och samtidigt föreslås att reglementet skall ändras senast inom två år efter det lagen trätt i kraft så att det uppfyller kraven enligt den nya lagen. Personer som valts för olika befattningar eller uppgifter stannar i sina tidigare uppgifter eller befattningar för den tid de har utsetts för dessa.

Avtal om jaktarrande som har ingåtts och jakttillstånd som har givits före ikraftträdandet föreslås alltjämt förbli i kraft.

1.2. Lag om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift

Om skyldighet att erlagga jaktvårdsavgift samt om jaktvårdsavgiftens storlek stadgas för närvarande i jaktlagen. På motsvarande sätt är i jaktlagen stadgat om avgift i anslutning till jakt på hjortdjur. I lagen stadgas om jaktvårdsavgiftens maximala belopp, men statsrådet fattar beslut om den årliga jaktvårdsavgiftens storlek. Avgiften för tillstånd att fälla hjortdjur stadgas genom förordning. Jaktvårdsavgiften är inte vederlag för myndighets ämbetsförrättning eller expedition eller för nyttjande av statlig allmän inrättning. Därför bör avgiften författningsrättsligt anses vara av skattenatur. Avgiftens storlek finns inte stadgad direkt i lag, utan den är beroende av statsrådets beslut. Sålunda är det i själva verket fråga om att fatta beslut om storleken av en skatt på lägre nivå än genom lag. Ett stadgande som möjliggör ett förfarande av detta slag kräver handläggning enligt 67 § riksdagsordningen.

Avgifterna för tillstånden att fälla hjortdjur skall fastställas så att statens årliga intäkter av avgifterna och av de hjortdjur som sålts för statens räkning motsvarar de utgifter som beräknas uppstå på grund av ersättandet av skador som orsakats av hjortdjur samt förebyggandet av skador. Stadgandet innebär att man med avgifterna för tillstånd till fällning

syftar till att till staten samla in medel för ersättandet av skador som orsakas av hjortdjur samt för förebyggandet av sådana skador men de årliga intäkterna blir inte nödvändigtvis i sin helhet använda för nämnda ändamål. Den som erlagger tillståndsavgift får inte heller någon statlig prestation för sin avgift. Av denna orsak måste också jaktlicensavgiften för hjortdjur anses vara en avgift av skattenatur.

Stadgandena om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift utgör en klar helhet som kan verkställas också på annat sätt än som ett element i jaktlagen. Då man måste stadga om avgifterna i en annan ordning än om jaktlagen i övrigt föreslås, att stadgandena om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift införs i en separat lag.

I lagen om avgifterna skall stadgas om skyldigheten att erlagga jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift samt om användningen av de medel som avgifterna avkastar. Då erläggande av jaktvårdsavgift dessutom kräver att betalaren fyller vissa krav, bör i lagen om avgifter införas stadganden även om dessa ärenden.

Underlåtenhet att erlagga jaktvårdsavgift skulle i praktiken ske då vederbörande jagar utan att ha betalat jaktvårdsavgift. Underlåtenheten framgår sålunda först vid jakthändelsen och den kan observeras som en del av tillsynen efter åttlydningen av jaktlagen. Det är därför ändamålsenligt att införa påföljderna av denna underlåtenhet i jaktlagen.

1 §. Enligt den gällande jaktlagen skall den som bedriver jakt erlagga jaktvårdsavgift. Dödande av skadedjur medför inte skyldighet att betala jaktvårdsavgift, vilket innebär att avgift inte behöver betalas för exempelvis jakt på brunbjörn, varg eller järv eller säl inom havsområdet. Skyldigheten att betala jaktvårdsavgift gäller endast personer som med vapen eller fångstredskap av annat slag eller med hjälp av hund eller annat djur bedriver jakt på vilt. Skyldigheten att betala jaktvårdsavgift gäller därmed inte t.ex. drevkarlar och inte heller nödvändigtvis jaktledare vid älgjakt.

Förslaget bygger på samma principer som gällande lag. Stadgandena har dock till vissa delar förtydligats. Då fångst av brunbjörn, varg, järv eller säl enligt förslaget till jaktlag alltid utgör jakt, bör skyldigheten att erlagga jaktvårdsavgift också avse jakt på dessa djur. Skyldigheten att betala jaktvårdsavgift skall gälla fångst av allt vilt. Den praktiska betydelsen av ändringen är ringa, ty de personer som

fångar nämnda djur har redan hittills närapå utan undantag betalat jaktvårdsavgift. Däremot skulle fångst av i förslaget till jaktlag nämnda skadedjur inte kräva erläggande av jaktvårdsavgift. Fångst av dessa djur är inte heller enligt förslaget till jaktlag att beteckna som jakt.

Enligt gällande jaktlag är det möjligt att jaktledare vid älgjakt inte betalat jaktvårdsavgift. Då man beaktar jaktledarens uppgifter måste man anse att han i så hög grad deltar i jakten, att skyldighet att betala jaktvårdsavgift ankommer också på honom. I paragrafen har intagits ett uttryckligt omnämnande av detta.

I jakten deltar ofta medhjälpare som inte själva fångar något byte, men som på ett eller annat sätt bistår vid genomförandet av jaktföretaget. Då medhjälparna inte i egentlig mening kan anses fånga något byte, bör de inte heller påföras någon jaktvårdsavgift.

Vederbörande skall kunna visa att han betalat jaktvårdsavgift. Till den som betalt avgift ges ett jaktkort. Förslaget överensstämmer i detta avseende med gällande jaktlag.

Statsrådet har årligen fattat beslut om jaktvårdsavgiftens storlek i anslutning till genomförandet av budgeten. Avgiftens maximibelopp har varit stadgat i lag och statsrådet har inte kunna föreskriva en högre avgift. Systemet har fungerat på ett ändamålsenligt sätt och föreslås kvarstå i fortsättningen. Maximibeloppet föreslås bli 300 mark.

2 §. Med stöd av 49 § 3 mom. i gällande jaktlag har genom förordning stadgats om jägarexamen. Då avläggande av examen är villkor för att jaktkort skall ges ingår i lagen ett stadgande om skyldighet för jägare att avlägga examen. För att rättsskyddet för den som deltar i jägarexamen skall öka föreslås att det avgörande som träffats av en examinator som tillsatts av jaktvårdsföreningen eller jaktvårdsdistriktet skall kunna underkastas jaktvårdsdistriktets eller jaktvårdsföreningens prövning. Jord- och skogsbruksministeriet skall meddela närmare föreskrifter om själva examen.

Avsikten med jägarexamen är att utreda huruvida vederbörande har tillräckliga kunskaper om jakt och om stadganden och bestämmelser därom. Avläggande av examen är sålunda överflödigt såvida vederbörande genom jakt eller på annat sätt kan anses ha tillägnat sig eller bibehållit ovan nämnda kunskaper. Skyldighet att avlägga examen skulle därför inte gälla person som erlagt jaktvårdsavgift för

något av de fem senaste jaktåren som föregått innevarande jaktår och inte heller sådan finsk medborgare som får bedriva jakt på Åland i enlighet med stadganden som gäller landskapet Åland eller sådan utlänning som kan visa att han är berättigad att bedriva jakt i sitt hemland.

3 §. Vad gäller användning av medlen som influtit i form av jaktvårdsavgifter utgår lagförslaget från de principer som ingår i gällande lag. I paragrafens 1 mom. ingår ett stadgande om de medel som skall budgeteras för ändamålet och i 2 mom. stadganden om grunder för användning av medlen. Jord- och skogsbruksministeriet beviljar anslaget för de ändamål som anges i paragrafen. Ministeriet kunde samtidigt meddela närmare föreskrifter om användning av anslaget. Stadgandena vore i väsentliga delar överensstämmande med gällande lag.

4 §. Om skyldighet att erlægga avgift till staten för tillstånd att fälla hjortdjur är stadgat i 27 § i gällande lag. Om avgiftens storlek och uppbörd av den är stadgat i förordningen om jakt på hjortdjur. Denna förordning har den 27 mars 1992 ändrats så att avgift uppbärs efter det älgen fällt.

Utgångspunkt för gällande lag har varit att man med intäkterna av avgifter för tillstånd att fälla hjortdjur bekostar de ersättningar som föranleds av skador som hjortdjur vållat. Ansvar för ersättningarna bärs härvid av jägarna. Då huvudparten av nyttan som hjortdjurstammen avkastar tillfaller jägarna måste principen i gällande lag fortfarande anses vara saklig. I paragrafen har också intagits ett stadgande om skyldighet att betala jaktlicensavgift.

Det är också enligt lagförslaget avsikten att intäkterna av jaktlicensavgifter används närmast för förebyggande och ersättande av skador av hjortdjur. För detta kan det vara behövt att justera jaktlicensavgiftens storlek exempelvis årligen. Det är inte ändamålsenligt att genomföra möjliga förestående ändringar av avgiften genom att alltid revidera stadganden på lagnivå. Av denna orsak föreslås i överensstämmelse med det förfarande som gäller bestämmande av jaktvårdsavgiften att maximibeloppet på jaktlicensavgiften skulle stadgas i lag och att statsrådet mera i detalj skulle fatta beslut om avgiftens storlek.

5 §. I paragrafen har intagits ett stadgande om uppbörd av jaktlicensavgift i så fall att

vederbörande inte erlägger avgift frivilligt. Då det inte i praktiken kan föreligga oklarhet om skyldigheten att erlägga avgift eller om avgiftens storlek föreslås, att chefen för polisdistriktet kunde besluta om att avgiften skall krävas in och att avgiften på grund av detta beslut kan drivas in utan dom eller utslag.

6 §. I paragrafen har intagits ett stadgande om användning av de medel som flyter in i form av jaktlicensavgifter. Stadgandet motsvarar huvudsakligen motsvarande stadgande i gällande lag. Detta innebär att medel i första hand används för utgifter som föranleds av förebyggande och ersättande av skador som förorsakats av hjortdjur. Då å andra sidan uppgifter om hjortdjurstammarna är av största vikt för förebyggande av skador föreslås ytterligare, att medel får användas också för utgifter som föranleds av uppföljning av hjortdjurbestånden.

7 §. Om förfarandet i anslutning till beviljande av jaktvårdsavgiftsmedel ingår kompletterande stadganden i gällande jaktförordning. Avsikten är att genom förordning utfärda motsvarande stadganden också i anslutning till verkställigheten av lagförslaget. Också vad gäller jaktlicensavgifterna är det behövt att genom förordning utfärda närmare stadganden angående förfarandet. Av dessa skäl har i paragrafen intagits behövt bemyndigande för utfärdande av förordning.

8 §. I paragrafen ingår sedvanligt ikraftträdelsestadgande. Avsikten är att lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift skall träda i kraft samtidigt som den nya jaktlagen.

1.3. Lagen om enskilda skogar

2 §. Utgångspunkten i lagen om enskilda skogar är att skog inte får skövlas. Skogsskövling anses föreligga, då skog avverkas och marken efter avverkningen lämnas i sådant skick eller nyttjas på sådant sätt att skogens naturliga förnyelse eller förnyelse som verkställs genom odling äventyras, samt då utvecklingsduglig skog behandlas på ett sätt som strider mot rationell skogsvård.

Vid bedömningen av om skogens förnyelse äventyras har det i praktiken fästs uppmärksamhet vid vilket trädslag som växer på området och hur snabbt det förnyas. Förnyelsen har man försökt åstadkomma så effektivt som möjligt ur skogsbrukets synvinkel. Detta har

minskat möjligheterna att använda alternativa förnyelsesätt och alltför ensidigt kunnat leda till verksamhet som beaktar endast virkesproduktionen.

En utvecklingsduglig skog är en gallringskog, som inte ännu har blivit mogen för förnyelse. En sådan skog behandlas närmast med gallring. Det krav i lagen om enskilda skogar som gäller avverkningarna har ansetts innebära att uttryckligen sådana åtgärder skall vidtas som är effektiva med tanke på virkesproduktionen.

Beaktandet endast av virkesproduktionssynpunkter kan leda till att viltets behov inte kan beaktas tillräckligt när skogsbruksåtgärder vidtas. Detta gäller särskilt tjäder och orre. Å andra sidan är det uttryckligen markägarens sak att besluta i vilken mån han vill använda sin mark enbart för virkesproduktion eller för viltvård och virkesproduktion. Därför bör han ges möjlighet till ett val där han av viltvårds-skäl i viss mån kunde pruta på skogsbrukets målsättningar. I praktiken innebär detta kanske en mindre effektiv virkesproduktion, men det ger i ingen händelse rätt till skogsskövling. Skogen bör förnyas och den bör behandlas på ett sätt som är ändamålsenligt med hänsyn till skogsbruket, men beaktandet av viltets behov påverkar dock åtgärderna i samband därmed.

Det föreslås att i paragrafen skall tas in ett 2 mom., som möjliggör detta förfarande. Enligt det kan avverkning eller förnyelse eller behandling av utvecklingsduglig skog utföras så att existensmöjligheterna för vilt samtidigt bevaras eller förbättras. I enskilda konkreta fall möjliggör detta olika skogsbehandlingsalternativ och olika sätt att utföra avverkningar. För att möjligheten inte skall utnyttjas till att kringgå stadgandena om skogsförnyelse föreslås att dessa alternativa skogsbehandlingssätt förutsätter skogs nämndens tillstånd.

1.4. Lagen om friluftsliv

3 a §. Enligt lagens 1 § skall från en fastighet upplätas ett område att användas såsom friluftsled, om det för den allmänna friluftssamheten är av vikt att färdselein för dem som idkar friluftsliv leds genom den och fastigheten inte åsamkas betydande olägenhet. Såsom biområde som hör till en friluftsled betraktas områden som behövs för vila och rekreation. För anläggande av en friluftsled skall kommu-

nen göra upp en plan, som fastställs av länsstyrelsen.

En flitigt använd friluftsled kan t.ex. på en plats som fåglar använder som spel- eller häckningsplats störa fåglarnas fortplantning i hög grad. Om en friluftsled leds genom en för viltet gynnsam skyddsregion kan också detta innebära att viltets levnadsförhållanden försämrats avsevärt. När en friluftsled planeras skall specialområdena därför beaktas och rutten planeras så att friluftsleden inte medför nämnvärda olägenheter. Det föreslås därför att i lagen skall tas in en ny 3 a §, enligt vilken även viltvårdssynpunkter skall beaktas när en friluftsled planeras.

1.5. Lagen om naturskydd

13 §. I paragrafen stadgas om fridlysning av andra djur än vilt. Enligt paragrafens 1 mom. skall samtliga fåglar, som inte räknas till villebråd, jämte bon och ägg av dem vara ständigt fridlysta, med undantag av vissa fåglar som räknas upp i momentet. Av de däggdjur som inte räknas till villebråd är enligt paragrafens 3 mom. fjällräv, småvessla, fladdermöss, igelkott och flygekorre ständigt fridlysta.

Stadgandena i jaktlagen och lagen om naturskydd täcker största delen av Finlands vilda däggdjur och fåglar. Vissa av de fåglar som räknas upp i paragrafens 1 mom. och vissa uttryckligen onämnda däggdjur har dock lämnats utanför vardera lagen. Det är då fråga om sådana djur som inte har någon betydelse som byte och som därför inte har hänförts till viltet. Dessutom har dessa djur ansetts vara i så hög grad skadliga att de inte har fridlysts med stöd av lagen om naturskydd. Det finns således inte några uttryckliga stadganden om fångsten och dödandet av dessa djur.

Såsom ovan anförts föreslås att i jaktlagen skall tas in stadganden om skadedjur. Förteckningen över skadedjur har placerats i 5 § 2 mom. i förslaget till jaktlag. Då jaktlagen härvid täcker fångst av såväl vilt som skade-

djur, bör lagen om naturskydd gälla endast helt fridlysta djur som inte hör till viltet. En ändring i detta avseende föreslås i 13 § lagen om naturskydd.

14 §. På grund av ovan beskrivna ändring av 13 § kan denna paragraf gälla endast andra djur än fåglar och däggdjur. På grund härav föreslås att ett förtydligande införs i paragrafen.

2. Närmare stadganden

I den föreslagna jaktlagen ingår de mest betydande stadgandena om jakt och viltvård. Många av dem förutsätter att närmare stadganden utfärdas genom förordning. Såsom det framhölls i den allmänna motiveringen är många förordningar som givits med stöd av jaktlagen i kraft för närvarande. Avsikten är att alla stadganden på förordningsnivå som ges med stöd av den föreslagna jaktlagen skall koncentreras till en förordning.

3. Ikraftträdande

Avsikten är att lagarna skall träda i kraft vid ingången av det jaktår som börjar efter att de har antagits.

4. Lagstiftningsordning

Ovan har redan konstaterats att stadgande av jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift på det sätt som föreslagits i propositionen kräver grundlagsordning. Sålunda skall lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift stiftas i den ordning som stadgas i 67 § riksdagsordningen. Däremot kan de övriga föreslagna lagarna stiftas i vanlig lagstiftningsordning

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Jaktlag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag gäller jakt, fångst och dödande av icke fredade djur samt viltvård, ersättande av skador som vållats av vilt och tillsynen över hundar.

Denna lag gäller i tillämpliga delar även fångst och dödande av däggdjur och fåglar som är fridlysta med stöd av lagen om naturskydd (71/23).

Utöver vad som stadgas i denna lag skall lagen om naturskydd och djurskyddslagen iaktas.

Om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift stadgas särskilt.

2 §

Definition av begreppet jakt

Med jakt avses att vilt som lever i fritt tillstånd fångas eller dödas samt att fångsten omhändertas av jägaren. Jakt är även att i fångstsyfte locka, söka efter, ringa, vakta på, skrämma eller spåra vilt, att använda hund eller något annat för fångst dresserat djur till att söka efter driva eller spåra vilt samt att hålla fångstredskap gillrade på fångstplatsen.

3 §

Definition av begreppet viltvård

Med viltvård avses verksamhet som bedrivs i syfte att genom reglering av viltbestånd, genom tryggande eller förbättrande av levnadsförhållandena för vilt eller på något annat sätt öka, bevara eller förbättra viltbeståndet och balansen mellan olika djurbestånd.

4 §

Jaktår

Jaktåret börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli.

5 §

Vilt och icke fredade djur

Till vilt räknas

1) vildkanin, skogshare, fälthare, ekorre, eu-

ropeisk bäver, kanadensisk bäver, bisamråtta, sumpbäver, varg, i farm uppfödd fjällräv, rödräv, mårdhund, brunbjörn, tvättbjörn, grävling, hermelin, iller, utter, skogsmård, mink, järv, lodjur, östersjövikare, knubbsäl, gråsäl, vildsvin, dovhjort, kronhjort, sikahjort, rådjur, älg, vitsvanshjort, skogsvildren och mufflon samt

2) kanadagås, prutgås, grågås, sädgås, gräsand, kricka, bläsand, stjärtand, årta, skedand, brunand, vigg, ejder, sjöorre, svärta, alfågel, knipa, småskrake, storskrake, dalripa, fjällripa, järpe, orre, tjäder, rapphöna, i farm uppfödd vaktel, fasan, sothöna, morkulla, enkelbeckasin, ringduva och skogsduva.

Till icke fredade djur räknas

1) ängssork eller skogssork, vattensork, fält-sork, åkersork, mellansork, större skogsmus, svart råtta, brun råtta och husmus samt

2) korp, kråka, skata, kaja, nötskrika, skrattnås, gråtrut, havstrut, fiskmås, tamduva, björkrast, koltrast och gråsparv.

Stadgandena om icke fredade djur tillämpas på en katt som är lös på något annat ställe än innehavarens gårdsplan eller trädgård.

2 kap.

Jakträtt, jaktarrende och jakttillstånd

6 §

Markägarens jakträtt

Rätten att bedriva jakt och att bestämma därom tillkommer markägaren, om inte något annat stadgas nedan.

7 §

Rätt att jaga på allmänt vatten

Inom allmänt vattenområde på havet och på sådana holmar och skär inom ett allmänt vattenområde vilka tillhör staten och för vilkas del besittningen inte har överlåtits till någon har varje i Finland fast bosatt person rätt att jaga.

Inom allmänna vattenområden i sjöar samt på holmar och skär som staten äger inom

sådana områden har var och en rätt att jaga, om han har hemort i en kommun till vilken det allmänna vattenområdet helt eller delvis hör eller till vilken det gränsar.

Nyttjandet av den rätt som avses i 1 och 2 mom. kan begränsas genom förordning, om det är nödvändigt att viltbeståndet skall kunna tryggas eller på grund av att området används för något annat ändamål.

8 §

Kommunmedlemmarnas jakträtt på statens områden

Var och en som har hemort i en kommun som hör till Lapplands län eller hemort i Kajana, Hyrynsalmi, Kuhmo, Kuusamo, Palamo, Pudasjärvi, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi, Taivalkoski, Vaala eller Vuolijoki kommun har rätt att i sin hemkommun jaga på områden som tillhör staten.

9 §

Jakt inom naturskyddsområden

Om rätten att jaga inom skyddsområden som avses i lagen om naturskydd gäller dessutom vad som stadgas eller bestäms särskilt.

10 §

Jaktlicens

För bedrivande av jakt på hjortdjur krävs tillstånd (*jaktlicens för hjortdjur*). Genom förordning kan dock stadgas att licens inte behövs. Närmare stadganden om licensen ingår i 26 och 27 §§.

Orsakar jakten fara för bestånd av något annat än i 1 mom. nämnt vilt eller kräver ett ändamålsenligt ordnande av jakten på sådant vilt detta, kan genom förordning stadgas att jaktlicens krävs för jakten. Härvid stadgas genom förordning om villkoren för beviljande av jaktlicens samt om förfarandet som skall iakttas vid beviljandet, om avgift som skall uppbäras för licensen och om annat som gäller licensen.

11 §

Utarrendering av jakträtt

Markägaren kan arrendera ut sin jakträtt helt eller delvis (*avtal om jaktarrende*). På utarrendering av jakträtt utan vederlag tilläm-

pas vad som gäller för utarrendering av jakträtt, om inte något annat stadgas nedan.

Legoavtal enligt jordlegolagen (258/66) ger rätt till jakt på det arrenderade området endast om detta uttryckligen nämns i avtalet.

12 §

Avtal om jaktarrende samt överlåtelse och utarrendering av jakträtt i andra hand

På yrkan av en avtalspart skall avtal om jaktarrende ingås skriftligen och undertecknas.

Arrendatorn får inte utan samtycke av den som arrenderat ut jakträtten överföra sin jakträtt på tredje man eller arrendera ut sin jakträtt eller en del av den i andra hand.

13 §

Arrendetid och uppsägning av arrendeavtal

Avtal om jaktarrende ingås för en bestämd tid eller tills vidare.

Ett arrendeavtal som har ingåtts tills vidare kan sägas upp när som helst och det upphör på grund av uppsägning sedan uppsägningstiden har löpt ut. Om något annat inte har överenskommit om uppsägningstiden och om avtalet sägs upp senast sex månader före utgången av jaktåret, upphör arrendeförhållandet den sista dagen samma jaktår. I annat fall upphör arrendeförhållandet den sista dagen följande jaktår.

Om arrendatorn försummar att betala arrendeavgiften eller annars bryter mot avtalsvillkoren eller missbrukar sin jakträtt, och förseelsen inte är ringa, får den som arrenderat ut jakträtten häva avtalet om jaktarrende så att det genast upphör att gälla.

Om den som arrenderat ut jakträtten bryter mot avtalsvillkoren, och förseelsen inte är ringa, eller om arrendeområdet blir olämpligt för jakt på grund av förändrade förhållanden, får arrendatorn häva avtalet om jaktarrende varvid det genast upphör att gälla.

14 §

Arrendeavtalets bestånd när området byter ägare

Om ett arrendeområde eller en del av det övergår i någon annans ägo, får områdets nya ägare säga upp avtalet om jaktarrende så att det upphör att gälla på det sätt som stadgas om arrendeavtal som gäller tills vidare. Om den nya ägaren inte utnyttjar sin uppsägningsrätt

inom tre månader från det han fått kännedom om arrendeavtalet, förblir arrendeavtalet dock i kraft. Ingår i överlåtelsehandlingen en bestämmelse om att avtalet om jaktarrande fortsätter att gälla, binder ett avtalet dock överlåtelseparten.

När ett område säljs på exekutiv auktion gäller i fråga om arrendeavtals bestånd vad som stadgas i utsökningslagen och i fråga om inteckning 22 § förordningen om inteckning i fast egendom.

Angående inteckning av jakträtt gäller den förordning som nämns i 2 mom.

15 §

Viltvård inom ett arrendeområde

Om något annat inte har överenskommit får arrendatorn vidta viltvårdsåtgärder på jaktarrandeområdet. Härvid får områdets ägare eller innehavare inte vållas skada eller men.

16 §

Jakt inom ett område som är föremål för tvist

I samband med tvist om jakträtt kan domstolen på yrkande av en part meddela ett temporärt beslut om vem som under den tid rättegången pågår har rätt att jaga på det område som tvisten gäller. Avgörandet, som inte får överklagas, är i kraft tills domstolen meddelar utslag i målet, om inte beslutet återkallas eller ändras före det.

17 §

Jakttillstånd

Den som enligt 6 § eller med stöd av ett avtal om jaktarrande eller ett jordlegoavtal innehar jakträtten kan på de villkor som han ställer ge någon annan tillstånd till jakt (*jakttillstånd*), om detta inte har förbjudits i arrendeavtalet.

18 §

Förfarandet när jakttillstånd återkallas och upphör att gälla

Om ett jakttillstånd har givits utan vederlag kan den som innehar jakträtten återkalla tillståndet så, att det genast upphör att gälla.

Ett tillstånd som givits tills vidare mot vederlag kan återkallas med iakttagande av de uppsägningstider som gäller för avtal om jaktarrande som gäller tills vidare. Om den som

fått tillstånd jagar eller annars förfar i strid med tillståndsvillkoren, kan den som innehar jakträtten återkalla tillståndet så, att det genast upphör att gälla.

När jakträtten övergår på någon annan förfaller de jakttillstånd som givits av den förra jakträttshavaren.

19 §

Jakt under exceptionella förhållanden

För förebyggande av djursjukdomar eller av andra hälsoskäl eller för tryggnad av den allmänna säkerheten eller för avvärjande av synnerligen kännbar skada på egendom kan jord- och skogsbruksministeriet utan hinder av vad som stadgas i detta kapitel besluta att visst viltbestånd får jagas på ett bestämt område under en viss tid utan jakträtt på området.

3 kap.

Bedrivande av jakt

20 §

Allmänna krav

Jakt skall bedrivas så att människor eller egendom inte uträts för fara eller skadas, att naturen inte skadas i onödan, viltbeståndet inte äventyras och att djuren inte vållas onödigt lidande.

21 §

Skjutprov

Vid jakt på hjortdjur eller brunbjörn får endast den vara skytt som har avlagt skjutprov enligt jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter eller ett av ministeriet godkänt motsvarande prov i något annat land.

Jaktvårdsföreningen anordnar skjutprov och ger intyg över godkända prov samt på begäran kopior av intyg.

Skjutprov som har avlagts på Åland motsvarar skjutprov enligt 1 mom.

22 §

Uppvisande av jaktkort och intyg över skjutprov

Jaktkortet eller en kopia av det skall medföras under jakten och på begäran visas för den som enligt 85 § övervakar jakt. Om någon jagar utan att medföra det jaktkort som han löst

in eller en kopia därav, kan han dock inom sju dagar visa kortet eller kopian för den som utförde övervakningen eller för polisen.

Vad som sägs i 1 mom. gäller även det intyg över skjutprov och den kopia som avses i 21 § när jägaren fungerar som skytt vid jakt på hjortdjur eller brunbjörn.

Om jaktkortet eller intyget över skjutprov förkommit kan polisen bevilja anstånd med uppvisandet till dess att jaktvårdsföreningen har givit en kopia.

23 §

Begränsning av jakt med hänsyn till allmän säkerhet

Om det med hänsyn till den allmänna säkerheten är särskilt viktigt, kan länsstyrelsen för en viss tid inom ett bestämt område förbjuda jakt eller begränsa den. Innan beslutet om förbud eller begränsning fattas skall jakträtts-havaren och markägaren höras.

Länsstyrelsen skall upphäva förbud eller begränsningar som nämns i 1 mom. innan den utsatta tiden har löpt ut, om det inte längre finns behov av förbud eller begränsningar.

24 §

Jakt från havsstrand

På obebodda utskär i havet får den som har rätt att jaga på vattenområdet bedriva sjöfå-geljakt från land på öppen strand som tillhör någon annan.

25 §

Begränsningar som beror på bebyggelse, odlingar och trafikleder

Djur får inte skjutas på närmare avstånd än 150 meter från en bebodd byggnad utan uttryckligt tillstånd av byggnadens ägare eller innehavare.

Utän uttryckligt tillstånd av områdets ägare eller innehavare får ingen söka efter vilt på en gårdsplan eller i en trädgård eller i jaktsyfte röra sig på odlingar innan grödan är bärgad eller uppsatt.

Vilt får inte skjutas över ett järnvägsområde eller en allmän väg eller när viltet eller skytten befinner sig på en sådan väg eller ett sådant område. Vilt som befinner sig på en sådan väg eller ett sådant område får inte skjutas. Skogs-

hönsfågel får inte heller skjutas när den eller skytten befinner sig på en enskild väg.

26 §

Beviljande av jaktlicens för hjortdjur

I 10 § nämnd jaktlicens för hjortdjur beviljas av jaktvårdsdistriktet. När jaktlicenser beviljas skall man se till att bestånden av hjortdjur inte äventyras på grund av jakten. Vidare skall man sträva till att de skador som hjortdjur orsakar hålls på skälig nivå. När lisenser beviljas för områden som avses i 8 § skall dessutom upp-märksamhet fästas vid en jämlik fördelning av möjligheterna till jakt.

27 §

Villkor för beviljande av jaktlicens för hjortdjur

Villkor för beviljande av jaktlicens för hjortdjur är att sökanden förfogar över ett för jakt lämpligt enhetligt område. Ett område som används för jakt på älg skall ha en areal om minst 1 000 hektar och ett område som används för jakt på andra hjortdjur en areal om minst 500 hektar. Jord- och skogsbruksministeriet kan besluta om undantag från areal kraven.

Jaktlicens för hjortdjur beviljas sökande vilka inom i frågavarande område har rätt att jaga sådana hjortdjur som nämns i ansökan. Inom andra än i 8 § angivna områden kan för ett visst område enligt 1 mom. beviljas jaktlicens på grundvalen av endast en ansökan.

28 §

Jaktledare för jakt på hjortdjur

Den som erhållit jaktlicens för hjortdjur skall utse en jaktledare. Var och en som deltar i jakten är skyldig att iaktta de föreskrifter som jaktledaren meddelar. Jaktledaren får förbjuda personer som inte iakttar hans föreskrifter att delta i jakten.

29 §

Ny jaktlicens

Om ett hjortdjur som någon fällt är så skadat eller sjukt att mera än hälften av det är odugligt till människoföda och detta inte beror på licenshavarens förfarande, skall vederböran-

de polis bevilja en ny jaktlicens utan avgift i stället för den tidigare jaktlicensen.

30 §

Bemyndigande att utfärda förordning om jakt på hjortdjur

Genom förordning stadgas närmare om sökande av jaktlicens för hjortdjur och om de villkor som fogas till licensen samt om hundar och utrustning som används vid jakt på hjortdjur, om jaktledarens uppgifter samt om organisering av jakten i övrigt.

4 kap.

Jaktsätt

31 §

Begränsning av användningen av motor-drivna fortskaffningsmedel

Vilt får inte i fångstsyfte skrämmas eller spåras med luftfartyg eller med motordrivna fordon som rör sig på marken eller isen eller med fartyg eller båtar vilkas motor är i gång.

Vilt får inte skjutas från luftfartyg eller från motordrivna fordon som rör sig på marken eller isen, inte heller i skydd av dessa eller, omedelbart efter att de har stannat, närmare än hundra meter från dessa eller från fartyg eller båtar vilkas motor är i gång.

Vad som sägs i 1 och 2 mom. gäller inte när sårat vilt avlivas på havsområde från fartyg eller båtar vilkas motor är i gång.

32 §

Fångstredskap och fångstmetoder

Vid jakt är det förbjudet att använda följande fångstredskap och fångstmetoder:

- 1) sprängladdningar,
- 2) gifter och förgiftade beten eller beten som innehåller ett bedövande ämne,
- 3) elektriska anordningar som kan bedöva eller döda,
- 4) konstgjorda ljuskällor och för nattskytte avsedda siktanordningar vilka elektroniskt förstorar eller förändrar bilden,
- 5) speglar och andra bländande föremål,
- 6) fågellim och fågelnät,
- 7) automatiska vapen och sådana halvautomatiska vapen vilkas magasin kan laddas med mer än två patroner,

8) gasning eller utrökning,

9) levande djur som lockbete,

10) gropar och snaror, som har försetts med skjutvapen eller spjut eller något annat härmed jämförbart redskap samt andra motsvarande fångstanordningar som är farliga för människor eller husdjur samt

11) saxar som inte dödar omedelbart.

Vid jakt på hjortdjur, skogshönsfåglar och sjöfåglar får mekaniska anordningar som åstadkommer ljud inte användas.

Om förbud mot att använda vissa fångstredskap stadgas i 15 § lagen om naturskydd. Om förbud mot att åsamka djur onödig smärta eller plåga gäller vad som stadgas i 2 a § djurskyddslagen.

33 §

Närmare stadganden om fångstredskap och fångstmetoder

Närmare stadganden om egenskaperna hos och användningen av vapen och andra tillåtna fångstredskap samt om de förfaringssätt som skall iakttagas i samband med tillåtna fångstmetoder utfärdas genom förordning.

Genom förordning kan användningen av tillåtna fångstredskap och fångstmetoder begränsas så att vissa fångstredskap eller fångstmetoder får användas endast inom bestämda områden eller endast vid jakt på visst villebråd.

34 §

Transport av jaktvapen

Jaktvapen får inte utan lovligt syfte eller utan jakträttshavarens medgivande transporteras laddat på sådant område där personen inte har jakträtt eller jakttillstånd. Detta gäller dock inte korsande av allmän väg som gränsar till ett jaktområde.

Ett jaktvapen skall i luftfartyg, i motordrivna fordon som rör sig på marken eller isen samt i fartyg och båtar vilkas motor är i gång vara oladdat och insatt i ett fodral eller skyddat utrymme. Detta gäller dock inte transport av vapen på havsområde i det fall som avses i 31 § 3 mom.

Det är förbjudet att transportera vapen på motorcykel, moped, motorsläde, terrängvagn eller i andra därmed jämförbara fortskaffningsmedel. Vapen får dock transporteras av en person i tjänsteförättning, om han på grund av tjänsteförättningens art behöver ha vapen

med sig. Chefen för polisdistriktet kan i enskilda fall lämna tillstånd att i ovan nämnda fordon transportera oladdat jaktvapen i fodral, då transporten sker utanför allmän väg under viss tid med anlitande av en på förhand meddelad rutt, på vilkor att vapnet inte brukas för jakt under tiden för transporten. Om renkarls transport av vapen då han utför renskötselarbete stadgas närmare genom förordning.

5 kap.

Fredning av vilt och viltvård

35 §

Förbud mot att ofreda vilt

Vilt får inte med avsikt ofredas när det befinner sig på ett område där personen i fråga inte har jakträtt eller jakttillstånd för jakt på viltet.

36 §

Fredning av viltart

Om det behövs för att bevara ett viltbestånd eller trygga en störningsfri fortplantning inom ett viltbestånd, skall viltarten i fråga fredas för en bestämd tid eller tills vidare. Om de viltarter som skall fredas och om fredningstiderna stadgas genom förordning. Härvid kan avvikelser från de allmänna fredningstiderna göras till förmån för dem som är stadigvarande bosatta på orten. Under fredningstiden får vilt inte jagas eller skadas, inte heller spel, häckning eller ungar störas.

Inom jaktvårdsområden som avses i 38 § kan avvikelser från de allmänna fredningstiderna göras genom jord- och skogsbruksministeriets beslut. Om anordnande av hundprov och om skolning av hundar under fredningstiden stadgas i 51 §.

37 §

Begränsning av jakt

Om bevarandet av ett vilt bestånd äventyras inom en jaktvårdsförenings område, skall jaktvårdsdistriktet förbjuda jakt inom området på vilt av ifrågavarande slag eller begränsa jakten. Förbudet eller begränsningen utfärdas för en tid av högst tre år i sänder. Innan förbudet eller begränsningen utfärdas skall jaktvårdsfö-

reningen höras. Ett beslut om förbud eller begränsning skall fattas senast en månad innan jaktåret börjar.

Om vilt beståndet blir livskraftigt kan förbudet eller begränsningen upphävas innan tiden löper ut.

38 §

Jaktvårdsområde

Om förhållandena för viltets naturliga fortplantning eller för uppfödning av vilt är särskilt gynnsamma inom något område, kan ett jaktvårdsområde bildas av detta.

Inom ett jaktvårdsområde kan möjligheterna att färdas begränsas så att man utan markägarens tillstånd får färdas endast på vägar, stigar och andra områden som har utmärkts för ändamålet. Under viltets fortplantningstid kan vistelse på området utan särskild rätt eller tillstånd av områdets ägare helt förbjudas.

Om godkännande av ett område som jaktvårdsområde samt om de begränsningar och förbud som avses i 2 mom. beslutar jord- och skogsbruksministeriet på ansökan av områdets ägare. Områdets ägare skall tydligt markera området i terrängen.

Jord- och skogsbruksministeriet kan upplösa ett jaktvårdsområde på ansökan av ägaren eller om det är motiverat på grund av förändrade förhållanden.

39 §

Tillstånd till vissa viltvårdsåtgärder

Jaktvårdsdistriktet kan för viltvårdsåtgärder eller uppfödning av djur ge en jakträttshavare tillstånd att fånga villebråd levande med fångstredskap eller fångstmetoder som annars är förbjudna. För nämnda ändamål kan även beviljas tillstånd att fånga djur under fredningstiden och att ta ägg. Närmare stadganden om förutsättningarna för tillstånd och om de villkor som skall fogas till tillståndet utfärdas genom förordning.

40 §

Vissa undantag

För att avvärja skador som hotar husdjur eller för att skydda, sköta eller använda byggnader, anordningar eller någon annan egendom får avvikelser göras från förbudet i 37 § och de fredningsbestämmelser som avses i 38 § 1 mom.

Härvid tillämpas inte heller vad som stadgas om erläggande av jaktvårdsavgift. Vilt får inte orsakas skada som är oskäligen i förhållanden till värdet av det intresse som skyddas. Vilt får dödas endast om det är nödvändigt för att avvärja en fara som omedelbart hotar människor eller husdjur, i farm uppfödda djur eller annan egendom. På dödat vilt tillämpas vad som i 81 § stadgas om djur som påträffats dött.

Jord- och skogsbruksministeriet kan med jakträttshavarens samtycke för vetenskaplig forskning, viltvård, förhindrande av skador, förebyggande av djursjukdomar eller för andra godtagbara ändamål bevilja tillstånd att med förbjudna fångstredskap eller fångstmetoder döda eller fånga vilt samt att ta bon, ägg och ungar under fredningstiden.

41 §

Införsel och utsättande i frihet av djur av främmande ursprung

Fåglar eller däggdjur som inte redan har ett vilt bestånd i Finland får inte importeras för jakt eller sättas ut i frihet utan tillstånd av jord- och skogsbruksministeriet. Tillstånd skall vägras om åtgärden medför avsevärd skada på naturen eller de vilda djuren. I tillståndet kan meddelas föreskrifter om hur införseln och utsättandet i frihet skall ske.

Vad som stadgas i 1 mom. tillämpas på motsvarande sätt på införsel av djur som härstammar från Åland till andra delar av Finland och utsättande av sådana djur i frihet.

42 §

Handel med vilt

För bevarande av viltbeståndet kan handel med en viltart genom förordning begränsas eller förbjudas i hela landet eller i någon del.

6 kap.

Jakt och viltvård inom statens områden

43 §

Myndighetens befogenhet

Om nyttjandet av jakträtt och om viltvård inom statens områden beslutar den myndighet som innehar området, om inte något annat föranleds av stadgandena i detta kapitel.

44 §

Arrendering av jaktområde som tillhör staten

Beträffande statens områden kan avtal om jaktarrende ingås med sådana registrerade jaktföreningar som på goda grunder kan anses ha möjlighet att fullgöra skyldigheterna enligt avtalet och att anordna jakten på ett ändamålsenligt sätt. När jakträtt utarrenderas skall företräde ges föreningar vilkas medlemmar till största delen är sådana till ortsbefolkningen hörande jaktutövare som inte annars skulle ha skäligen jaktmöjligheter.

Ett område som på grund av sin storlek eller sitt läge annars är av liten betydelse i jakthänseende kan i stället för till en registrerad jaktförening utarrenderas till en enskild person, om det är ändamålsenligt med hänsyn till ordnandet av jaktförhållandena.

45 §

Jakttillstånd för statens område

Ett jakttillstånd som gäller statens område skall ges skriftligen. I tillståndet skall jakttiden och det vilt som jagas anges. I tillståndsvillkoren kan bestämmas att tillståndshavaren inom utsatt tid skall underrätta den som beviljat tillståndet om bytets mängd.

Om det på något område som tillhör staten är nödvändigt att begränsa antalet tillstånd skall jägare som annars inte har skäligen jaktmöjlighet ges företräde.

Forststyrelsen kan i enlighet med vad som stadgas genom förordning ge utlänningar jakttillstånd inom områden som avses i 7 § 1 och 2 mom..

46 §

Arrende- och tillståndsavgifter på statens områden

Jakttillstånd som gäller statens områden beviljas mot avgift. Av dem som deltar i jakt som en statlig myndighet anordnar på ett område i sin besittning upp bärs ingen avgift. På ett område som en statlig myndighet innehar kan myndigheten avgiftsfritt eller mot nedsatt avgift bevilja sådana personer som utför tillsyns- eller viltvårdsuppgifter jakttillstånd inom deras verksamhetsområde.

Jaktavgifterna och tillståndsavgifterna skall fastställas så att inkomsterna av dem täcker utgifterna för statens viltvårdsåtgärder.

7 kap.

Fångst och dödande av icke fredat djur

47 §

Rätt att fånga och döda icke fredat djur

Den som äger eller innehar ett område har rätt att fånga eller döda icke fredat djur som befinner sig på hans område. Denna rätt har ägaren eller innehavaren även när jakträtten på området har överlåtits till någon annan genom ett avtal om jaktarrande.

Rätt att fånga eller döda icke fredat djur har även en byggnads ägare eller innehavare, om ett skadedjur påträffas i byggnaden eller på dess gårdsområde, samt den som innehar jakträtten genom avtal om jaktarrande och den som fått jakttillstånd, om inte något annat följer av arrendeavtalet eller tillståndet.

Utan hinder av vad som stadgas i 1 mom. kan jord- och skogsbruksministeriet besluta att icke fredat djur för förhindrandet av djursjukdomar, av andra hälsoskäl, för tryggnad av den allmänna säkerheten eller för avvärjning av synnerligen stor skada som hotar egendom får fångas eller dödas inom ett visst område under en bestämd tid utan tillstånd av områdets eller byggnadens ägare eller innehavare.

48 §

Redskap och metoder som används vid fångst av icke fredade djur

Icke fredat djur skall fångas eller dödas så att människor, husdjur, vilt eller fredade djur inte utsätts för fara.

Den som fångar eller dödar ett icke fredat djur får inte använda sådana fångstredskap eller fångstmetoder som nämns i 32 § 1 mom. 1—3, 5—7 och 9—11 punkten. I 32 § 1 mom. 2 punkten nämnda ämnen får dock användas för fångst eller dödande av icke fredat djur.

När motordrivna fortskaffningsmedel används för fångst eller dödande av icke fredat djur skall de begränsningar som anges i 31 § 1 och 2 mom. iakttas. På fångst och dödande av icke fredat djur tillämpas dessutom vad som i 25 § 3 mom. stadgas om vilt.

Med jord- och skogsbruksministeriets tillstånd får vid fångst och dödande av icke fredat djur användas sådana fångstredskap eller fångstmetoder som är förbjudna enligt 2 mom.

49 §

Närmare stadganden om fångst och dödande av icke fredat djur

Genom förordning utfärdas vid behov närmare stadganden om fångstredskap och fångstmetoder som är tillåtna vid fångst eller dödande av icke fredat djur samt om användningen av dessa.

Genom förordning kan icke fredat djur fredas eller fångst och dödande av icke fredat djur begränsas.

8 kap.

Tillsyn över hundar

50 §

Skyldighet att hålla hundar kopplade

Från den 1 mars till den 19 augusti skall hundar som är utomhus hållas under direkt uppsikt eller kopplade.

Vad som sägs i 1 mom. gäller dock inte

1) hundar som med tillstånd av områdets ägare eller innehavare hålls på en gårdsplan eller i en trädgård eller på ett omgärdat område som är reserverat för hundar,

2) hundar som är yngre än fem månader,

3) vall-, ledar- eller vakthundar eller hundar med andra liknande uppgifter,

4) hundar som används för polisens, tullverkets, försvarsmaktens eller gränsbevakningsväsendets uppgifter eller

5) hundar som dresseras för en uppgift som avses i 3 eller 4 punkten.

Avvikelse från den skyldighet som avses i 1 mom. får göras då andra än drivande hundar används för jakt. Avvikelse från skyldigheten får även göras när hönshundar dresseras utan att fredat vilt ofredas.

51 §

Hundprov och hunddressyr

Jaktvårdsdistriktet kan ge tillstånd att avvika från skyldigheten i 50 § 1 mom. när hundprov anordnas eller hundar dresseras. Hundproven och dressyren skall ske så att fredat vilt inte ofredas.

Utan hinder av att hjortdjur fredats får jaktprov för hundar som används för jakt på hjortdjur anordnas och sådana hundar dresseras från den 20 augusti till utgången av

december. På motsvarande sätt får jaktprov för hundar som används för annan jakt anordnas och sådana hundar dresseras från den 20 augusti till utgången av februari. Hundproven och dressyren skall genomföras så att fredat vilt inte skadas.

52 §

Hundar på annans område

Utan markägarens eller jakträttshavarens tillstånd får en hund hållas okopplad på dennes område endast då den är under direkt uppsikt.

Markägaren eller jakträttshavaren har rätt att från området avlägsna hundar som är där i strid med 1 mom. eller att omhänderta dem. Om ett drev eller skall vid jakt med hund kommer in på främmande område, skall områdets ägare eller jakträttshavaren dock låta drevet eller skallet fortsätta ostört en halv timme. Om hundägaren inte under denna tid hämtar sin hund, har områdets ägare eller jakträttshavaren rätt att avbryta drevet eller skallet samt avlägsna hunden från området eller omhänderta den.

Vad som sägs i 1 mom. gäller inte hundar som avses i 50 § 2 mom. 3 och 4 punkten.

53 §

Rättigheter vid övervakningen av hundar

Om någon som avses i 85 § påträffar en hund som hålls i strid med stadgandena i 50 och 51 §§, har han rätt att omhänderta hunden.

Om någon som avses i 85 § 1 mom. upprepa gånger påträffar en hund som hålls i strid med stadgandena i 50 och 51 §§ eller en hund i färd med att riva ett hjortdjur har han rätt att avliva hunden, om han inte kan få tag i den.

54 §

Åtgärder vid omhändertagande av hund

Har en hund tagits om hand enligt 52 eller 53 § skall hundägaren, om han är känd, eller polisen omedelbart underrättas om omhändertagandet.

En hundägare som vill återfå sin omhändertagna hund skall lösa ut den inom tio dagar från det han underrättades om omhändertagandet. Om hunden inte löses ut inom nämnda tid eller inom 15 dagar från det den som tog hand om hunden underrättade polisen om omhändertagandet, får omhändertagaren

hunden i sin ägo. Den tidigare ägaren har dock rätt att lösa ut hunden så länge omhändertagaren har den i sin besittning, om han betalar lösen och ersättning enligt 3 mom.

Har en hund omhändertagits av någon annan än en statlig myndighet, skall hundägaren till omhändertagaren betala lösen som är lika stor som jaktvårdsavgiften samt ersättning för skötseln av hunden. Har en hund omhändertagits av en statlig myndighet, skall hundägaren till staten betala ersättning för skötseln. Om beloppet av ersättningen stadgas genom förordning.

9 kap.

Myndigheter och sammanslutningar inom jakt och viltvård

55 §

Myndigheter och sammanslutningar

Ärenden som gäller jakt och viltvård sköts förutom av statliga myndigheter även av Jägarnas centralorganisation, vars verksamhet grundar sig på jägarnas eget initiativ, av jaktvårdsdistrikten och av jaktvårdsföreningarna på det sätt som stadgas i denna lag.

Den högsta ledningen av och tillsynen över jakt- och viltvårdsverksamheten ankommer på jord- och skogsbruksministeriet.

I fråga om vilt- och fiskeriforskningsinstitutets uppgifter gäller vad som stadgas i lagen om Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet (1131/87).

56 §

Jägarnas centralorganisations uppgifter

Jägarnas centralorganisation har till uppgift att

- 1) utveckla jakten och viltvården samt utföra försök inom viltvården,
- 2) främja utbildning och rådgivning som gäller jakt och viltvård,
- 3) styra och övervaka jaktvårdsdistriktens verksamhet,
- 4) utföra de uppgifter som jord- och skogsbruksministeriet ålägger den samt
- 5) behandla andra ärenden som enligt denna lag ankommer på den.

57 §

Centralorganisationens representantmöte

Beslutanderätten i ärenden som ankommer

på Jägarnas centralorganisation utövas av centralorganisationens representantmöte. Representantmötet hålls årligen och till det kan varje jaktvårdsdistrikt sända högst tre representanter, som förfogar över sammanlagt tre röster. Dessutom har representanterna för varje distrikt en röst för varje påbörjat femtusental jaktkort i distriktet. Mötet väljer inom sig en ordförande.

Extra representantmöte hålls när centralorganisationens styrelse av särskilt viktiga skäl anser att det är nödvändigt eller när minst hälften av jaktvårdsdistriktet för behandling av ett visst ärende skriftligen anhåller om det hos styrelsen.

58 §

Centralorganisationens styrelse och verksamhetsledare

Centralorganisationens styrelse skall bereda och verkställa representantmötets beslut samt sköta organisationens övriga praktiska ärenden. Styrelsen för centralorganisationens talan vid domstol och andra myndigheter samt företräder även i övrigt centralorganisationen.

Från varje jaktvårdsdistrikt väljer representantmötet till styrelsen en medlem bland kandidater som har ställts upp av jaktvårdsdistriktet. Dessutom väljer representantmötet till styrelsen högst tre andra medlemmar, av vilka två företräder den på riksplanet mest betydande jaktorganisationen och en något område som är av vikt med tanke på jakten och viltvården. För varje medlem utses en personlig suppleant. Dessutom förordnar jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, forststyrelsen samt vilt- och fiskeriforskningsinstitutet en medlem varjämte personlig suppleant till styrelsen. Styrelsens ordförande väljs av representantmötet och styrelsens vice ordförande av styrelsen inom sig.

Styrelsens mandattid är tre år. Om en medlem eller en suppleant avgår eller varaktigt är förhindrad att sköta sin uppgift, väljs i hans ställe en ny medlem eller suppleant för den återstående mandattiden.

Styrelsen är beslutförför när förutom ordföranden eller vice ordföranden minst tio andra medlemmar är närvarande.

Centralorganisationen har en verksamhetsledare, som anställs och entledigas av styrelsen.

59 §

Jaktvårdsdistriktets uppgifter

Ett jaktvårdsdistrikt har till uppgift att

- 1) sköta utbildning och rådgivning som gäller jakt och viltvård,
- 2) främja och understöda viltvården,
- 3) styra och övervaka jaktvårdsföreningarnas verksamhet,
- 4) utföra de uppgifter som jord- och skogsbruksministeriet och Jägarnas centralorganisation ålägger det samt
- 5) utföra andra uppgifter som enligt vad som stadgas ankommer på det.

Jaktvårdsdistriktet står under Jägarnas centralorganisations ledning och tillsyn.

Jaktvårdsdistriktets verksamhetsområden fastställs genom förordning.

60 §

Jaktvårdsdistriktets möte

Ett jaktvårdsdistrikts beslutanderätt utövas av jaktvårdsdistriktets möte, till vilket varje jaktvårdsförening inom distriktet kan utse en representant. Varje representant förfogar över en röst vid mötet. Mötet väljer inom sig en ordförande.

Ett jaktvårdsdistrikts extra möte hålls när distriktsmötet så beslutat, när jaktvårdsdistriktets styrelse anser detta vara nödvändigt eller när minst en tredjedel av föreningarna inom jaktvårdsdistriktets område för behandling av ett visst ärende skriftligen anhåller om det hos styrelsen.

61 §

Jaktvårdsdistriktets styrelse och jaktchef

Jaktvårdsdistriktets styrelse skall bereda och verkställa distriktsmötets beslut samt sköta praktiska frågor inom distriktet. Styrelsen för jaktvårdsdistriktets talan vid domstol och andra myndigheter samt företräder även i övrigt distriktet.

Till jaktvårdsdistriktets styrelse hör tio medlemmar, av vilka nio väljs vid jaktvårdsdistriktets möte och en förordnas av jord- och skogsbruksministeriet. Styrelsens ordförande och vice ordförande väljs av distriktsmötet.

Mandattiden för en styrelsemedlem är tre år. Om en medlem avgår eller är varaktigt förhindrad att sköta sin uppgift, väljs i hans ställe en ny medlem för den återstående mandattiden.

Styrelsens möte är beslutfört när förutom

ordföranden eller vice ordföranden minst fem andra medlemmar är närvarande.

Jaktvårdsdistriktet har en jaktchef, som anställs och entledigas av distriktets styrelse.

62 §

Jaktvårdsförening

En jaktvårdsförening skall

- 1) sköta utbildning och rådgivning som gäller jakt och viltvård,
- 2) främja viltvården,
- 3) övervaka jakten samt
- 4) utföra andra uppgifter som enligt gällande stadganden ankommer på den eller som jord- och skogsbruksministeriet eller jaktvårdsdistriktet ålägger den.

En jaktvårdsförenings verksamhetsområde är kommunens område. Jord- och skogsbruksministeriet kan bestämma att jaktvårdsförenings verksamhetsområde skall avvika från kommunindelningen, om det är ändamålsenligt på grund av de lokala förhållandena.

En jaktvårdsförening står under jaktvårdsdistriktets ledning och tillsyn.

En jaktvårdsförening kan för tillsynen över jakt ha jaktövervakare, vilka innan de börjar sköta sitt uppdrag skall underteckna en försäkran, om vilken stadgas genom förordning.

63 §

Medlemskap i jaktvårdsförening

Meddelar en person som erlagt jaktvårdsavgift inte annat, anses han vara medlem i den jaktvårdsförening vars verksamhetsområde innefattar den kommun där han har sitt hemvist. En person som har betalt viltvårdsavgift kan också som medlem ansluta sig till en sådan jaktvårdsförening inom vars verksamhetsområde han har jakträtt eller för minst ett år beviljat skriftligt tillstånd att bedriva jakt. En person kan samtidigt vara medlem i endast en jaktvårdsförening eller avstå från att tillhöra någon som helst jaktvårdsförening.

Medlemskap i en jaktvårdsförening upphör om jaktvårdsavgift inte betalas, om personen meddelas jaktförbud eller inte uppfyller de krav som stadgas i 1 mom.

64 §

Jaktvårdsföreningens möte

En jaktvårdsförenings beslutanderätt utövas

av föreningsmötet. Vid mötet har varje medlem en röst. En medlem kan befullmäktiga en annan medlem att företräda honom vid mötet. Ingen får dock företräda fler än fem frånvarande medlemmar. Mötet väljer inom sig en ordförande.

Jaktvårdsföreningens extra möte hålls när styrelsen anser att det är nödvändigt eller när minst en tiondedel av medlemmarna i föreningen för ett särskilt angivet ärende skriftligen anhåller om det hos styrelsen.

65 §

Jaktvårdsföreningens styrelse och verksamhetsledare

En jaktvårdsförenings styrelse skall bereda och verkställa föreningsmötets beslut samt sköta föreningens praktiska frågor. Styrelsen för föreningens talan vid domstol och andra myndigheter samt företräder även i övrigt föreningen.

Jaktvårdsföreningens föreningsmöte utser en styrelse med högst sju medlemmar. Inom de områden som avses i 8 § hör dessutom en av forststyrelsen förordnad medlem till styrelsen. Styrelsens ordförande och vice ordförande väljs av jaktvårdsföreningens möte.

Styrelsens mandattid är tre år. Om en styrelsemedlem avgår eller är varaktigt förhindrad att sköta sin uppgift väljs i hans ställe en ny medlem för den återstående mandattiden.

Styrelsen är beslutför när förutom ordföranden för mötet minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande.

En jaktvårdsförening har en verksamhetsledare, som anställs och entledigas av styrelsen.

66 §

Ordningen för fattande av beslut

Som beslut vid möten som avses i 57, 58, 60, 61, 64 och 65 §§ blir den åsikt som fått mer än hälften av de avgivna rösterna. Vid val blir de som har fått de flesta rösterna valda. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst, utom vid val, då lotten avgör.

67 §

Reglemente

För Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistriktet och jaktvårdsföreningarna skall utarbetas ett reglemente, i vilket tas in närmare bestämmelser om

1) organen, deras uppgifter och organiseringen av verksamheten,

2) medelsförvaltning och granskning av räkenskaper och förvaltning samt

3) andra frågor som gäller skötseln av ärenden och organiseringen av verksamheten.

Reglementet bereds av Jägarnas centralorganisation och fastställs av jord- och skogsbruksministeriet.

68 §

Sammanslutningarnas språk

Beträffande det språk som skall användas inom Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna gäller i tillämpliga delar vad som i språklagen (148/22) stadgas om statsmyndigheter.

69 §

Rättshandlingsförmåga, namntecknare, delgivning till sammanslutning och tjänsteansvar

Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna kan i eget namn förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt kära och svara.

Centralorganisationens namn tecknas av styrelsens ordförande och vice ordförande tillsammans eller av någondera av dessa tillsammans med en styrelsemedlem eller verksamhetsledaren. Ett jaktvårdsdistrikts namn tecknas av styrelsens ordförande och vice ordförande tillsammans eller av någondera av dessa tillsammans med en styrelsemedlem eller jaktchefen. En jaktvårdsförenings namn tecknas av styrelsens ordförande och vice ordförande tillsammans eller av någondera av dem tillsammans med en styrelsemedlem eller verksamhetsledaren. I reglementet kan bestämmas att rätten till namnteckning i ärenden som nämns i reglementet dessutom tillkommer verksamhetsledaren eller jaktchefen.

Stämningar och andra delgivningar anses ha tillställts centralorganisationen, jaktvårdsdistriktet och jaktvårdsföreningen då de har delgivits någon av dem som nämns i 2 mom.

Styrelsemedlemmarna och funktionärerna i centralorganisationen, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna är när de utför uppdrag enligt denna lag personer som avses i 2 kap. 12 § 1 mom. 3 punkten strafflagen.

70 §

Avgifter

I fråga om avgiftsbeläggning för prestationer som lämnas av Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna och om avgifternas storlek samt om indrivning av avgifter iaktas i tillämpliga delar vad som stadgas i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92). Genom förordning stadgas dock om ärenden som i lagen om grunderna för avgifter till staten stadgats tillhöra vederbörande ministeriums befogenhet.

10 kap.

Påföljder för lagstridig verksamhet

71 §

Jaktbrott

Den som uppsåtligen bedriver jakt

1) i strid med ett förbud eller en begränsning som utfärdats med stöd av 23 § 1 mom.,

2) i strid med den begränsning av användningen av motordrivna fortskaffningsmedel som stadgas i 31 §,

3) med sådana fångstredskap eller fångstmetoder som är förbjudna enligt 32 § 1 eller 2 mom.,

4) under den fredningstid som avses i 36 § 1 mom.,

5) i strid med förbud som jaktvårdsdistriktet meddelat med stöd av 37 § 1 mom., eller

6) utan jaktlicens som nämns i 10 § skall för *jaktbrott* dömas till böter eller till fängelse i högst två år.

72 §

Jaktförseelse

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) förfar i strid med begränsningar som beror på bebyggelse, odlingar eller trafikleder och som anges i 25 §,

2) jagar i strid med en sådan begränsning av användningen av fångstredskap eller fångstmetoder varom stadgas genom förordning som givits med stöd av 33 §,

3) transporterar jaktvapen i strid med 34 §,

4) ofredar vilt i strid med förbudet i 35 §,

5) anordnar jakt på hjortdjur utan en jaktledare eller jagar i strid med de föreskrifter som meddelats av en jaktledare,

6) jagar i strid med stadgandena om jaktlicens i förordning som givits med stöd av 30 § eller de villkor som med stöd av förordningen fogats till jaktlicensen,

7) i egenskap av jaktledare underlåter att fullgöra en uppgift som ankommer på honom,

8) jagar och fungerar som jaktledare utan att ha betalt jaktvårdsavgift eller fungerar som skytt utan att ha avlagt skjutprov enligt 21 §,

9) försummar att visa jaktkort eller intyg över skjutprov på det sätt som stadgas i 22 § eller

10) jagar eller fungerar som jaktledare i strid med ett jaktförbud som meddelats med stöd av 76 §,

skall för *jaktförseelse* dömas till böter, om inte i annan lag stadgas strängare straff för gärningen.

Även den som av vårdslöshet bedriver jakt på det sätt som nämns i 71 § skall dömas för *jaktförseelse*.

73 §

Brott mot stadgandena i jaktlagen

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) skadar vilt eller stör spel, häckning eller ungar under den fredningstid som anges i en förordning som givits med stöd av 36 § 1 mom.,

2) rör sig på ett jaktvårdsområde i strid med en begränsning eller ett förbud som utfärdats med stöd av 38 §,

3) för in djur från Åland eller sätter ut djur i frihet i strid med förbudet i 41 §,

4) underlåter att iaktta ett sådant förbud eller en sådan begränsning som gäller handel med vilt och om vilken stadgas genom förordning som givits med stöd av 42 §,

5) fångar eller dödar icke fredat djur i strid med förbudet i 48 § eller stadgandena i förordning som givits med stöd av 49 § eller

6) håller hund i strid med stadgandena i 8 kap.

skall för *brott mot stadgandena i jaktlagen* dömas till böter, om inte i annan lag stadgas strängare straff för gärningen.

74 §

Olovlig fångst

Om straff för olovlig jakt på någon annans jaktområde (*olovlig fångst*) stadgas i 28 kap. 10 § strafflagen.

75 §

Olovlig fångst av icke fredat djur

Den som uppsåtligen utan lov fångar eller dödar icke fredat djur på ett sådant område där han inte har rätt eller tillstånd därtill skall för *olovlig fångst av icke fredat djur* dömas till böter.

76 §

Jaktförbud

När någon döms till straff för jaktbrott och han anses ha visat uppenbar likgiltighet för stadgandena om jakt, kan domstolen meddela honom jaktförbud för minst ett och högst fem år. Samtidigt skall han åläggas att överlämna sitt jaktkort till jaktvårdsföreningen.

Den som meddelats jaktförbud får under den tid jaktförbudet gäller inte jaga eller fungera som jaktledare enligt 28 §.

Den som har meddelats jaktförbud ges inte något nytt jaktkort under den tid förbudet gäller.

77 §

Ersättning till jakträttshavaren

Om vilt har jagats utan jakträttshavarens tillstånd eller annars med kränkning av någon annans jakträtt under sådana förhållanden att någon annan haft rätt att jaga eller tillägna sig viltet, är den vars rätt har kränkts berättigad att enligt eget val få viltet eller dess värde, oberoende av om jakten även av någon annan orsak strider mot denna lag. Viltets värde bestäms på grundval av det värde för levande vilt som jord- och skogsbruksministeriet fastställt.

78 §

Förverkandepåföljd

Om vilt har jagats i strid med stadgandena i denna lag eller i en förordning som utfärdats med stöd av den utan att någon annan har haft rätt att jaga eller tillägna sig viltet, döms viltet eller dess värde förverkat till staten. Viltets värde bestäms enligt 77 §.

Om det stadgas att jakt på vilt som avses i 1 mom. omfattas av jaktlicens som avses i 26 § skall jägaren samtidigt åläggas att betala jaktlicensavgift till staten, om den inte redan har betalats.

Om vilt har jagats eller skadedjur har fångats

eller dödat i strid med stadgandena i denna lag eller i en förordning som utfärdats med stöd av den, gäller i fråga om förverkandepåföljden i övrigt vad som stadgas i 2 kap. 16 § strafflagen.

79 §

Olagligt fångstredskap

Om en person som i enlighet med 85 § utövar tillsyn över att jaktlagen iakttas påträffar ett förbjudet, på förbjudet sätt eller olovligen utsatt fångstredskap som är gillrat för fångst, får han ta det i förvar eller göra det funktionsodugligt. När ett fångstredskap har tagits i förvar skall polisen utan dröjsmål underrättas därom eller redskapet tillställas polisen för förvaring.

Genom förordning stadgas hur ett fångstredskap som tagits i förvar eller förvaras hos polisen skall tillställas ägaren eller förstöras.

80 §

Åtalsrätt

Har genom ett brott om vilket stadgas i denna lag endast en enskilds rätt kränkts, får allmän åklagare inte väcka åtal, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

11 kap.

Särskilda stadganden

81 §

Åganderätt till vilt som påträffats dött eller fastnat i fångstredskap

Vilt som har kommit in på någon annans område och påträffats dött eller fastnat i ett fångstredskap tillhör den som innehar jakträtten på området, om han har rätt att jaga likadant vilt på området. I annat fall tillhör viltet staten, om inte något annat följer av 2 mom.

Om jaktlicens behövs för jakt på vilt som avses i 1 mom. och viltet har jagats med sådan licens, tillhör viltet den som innehar jakträtten på området, om han har jaktlicens för likadant vilt och vill behålla det. I annat fall tillfaller viltet jägaren.

Fällhorn av hjortdjur tillfaller jakträttshavaren.

Staten tillhörigt vilt som påträffats dött får

omhändertas av upphittaren för vidare befordran till polisen eller en forskningsanstalt som bedriver viltforskning.

Genom förordning stadgas hur jägaren i fall som avses i 2 mom. skall underrätta jakträttshavaren.

82 §

Behandling av djur i hjälplöst tillstånd

Den som påträffar ett djur som avses i denna lag och som är sjukt, skadat eller annars i hjälplöst tillstånd skall i mån av möjlighet hjälpa djuret eller försöka underrätta områdets ägare, jakträttshavaren eller polisen därom.

Är djuret i ett sådant tillstånd att det uppenbarligen utsätts för oskäligt lidande om det hålls vid liv, får upphittaren avliva det även om han inte har rätt att på området fånga eller döda djuret eller fastän djuret är fredat när det påträffas.

På avlivat djur tillämpas vad som i detta kapitel stadgas om djur som har träffats döda.

83 §

Omhändertagande av ett dött icke fredat djur

Ett dött icke fredat djur får behållas av upphittaren.

84 §

Ersättning för skador som orsakats av djur

Skador som hjortdjur vilka utgör vilt samt brunbjörn, varg, järv, lodjur, gråsäl och östersjövikare orsakat jordbruket, skogsbruket, fisket, trafiken samt husdjur och i farm uppfödda djur ersätts inom ramen för budgeten av statens medel. Av särskilda skäl kan genom förordning stadgas att skador som orsakats även av andra slag av vilt än ovan nämnda ersätts av statens medel.

85 §

Tillsyn över efterlevnaden av lagen

Polisen, gränsbevakningsväsendet, tullmyndigheterna och de jaktövervakare som avses i 62 § 4 mom. skall inom sina verksamhetsområden övervaka efterlevnaden av denna lag.

På områden som ägs av staten utövas tillsynen över efterlevnaden av lagen av de tjänste-

män som enligt gällande stadganden och bestämmelser skall sköta övervakningen.

Markägaren och jakträttshavaren har rätt att övervaka efterlevnaden av denna lag på sitt område.

Åsidosätts en skyldighet som grundar sig på denna lag eller påstadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan länsstyrelsen med anledning av en anmälan av en tillsynsmyndighet eller sammanslutning som avses i denna lag eller på ansökan av den vars rätt eller fördel saken gäller ålägga den försumlige att fullgöra sin skyldighet vid vite eller vid äventyr att det som lämnats ogjort utförs på den försumliges bekostnad.

86 §

Förfarandet vid handläggningen av ärenden

När ärenden som avses i denna lag handläggs av Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten och jaktvårdsföreningarna skall i tillämpliga delar iaktas vad som i lagen om förvaltningsförfarande (598/82) stadgas om förfarandet hos myndigheter. Stadgandena i lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/66) och lagen om allmänna handlingars offentlighet (83/51) skall tillämpas på motsvarande sätt.

87 §

Ändringssökande

I jaktvårdsdistriktets och jaktvårdsföreningens beslut i ärenden som avses i denna lag får ändring sökas hos länsrätten inom 30 dagar från delfäendet. På sökande av ändring tillämpas vad som i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) stadgas om sökande av ändring i en förvaltningsmyndighets beslut.

I fråga om extraordinärt ändringssökande gäller på motsvarande sätt vad som stadgas i lagen om extraordinärt ändringssökande i förvaltningsärenden (200/66).

88 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

89 §

Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 199 .

Genom denna lag upphävs jaktlagen av den 13 april 1962 (290/62) jämte ändringar.

90 §

Övergångsstadganden

Ett registrerat vapen som enligt den lag som upphävs genom denna lag har fått användas vid jakt, men vars användning enligt 32 § 1 mom. 7 punkten i denna lag är förbjuden vid jakt, får användas vid jakt under ett års tid från det denna lag trätt i kraft.

Om ett reglemente som fastställts för Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten eller jaktvårdsföreningarna innehåller bestämmelser som strider mot denna lag, skall stadgandena i lagen iaktas i deras ställe. Reglementet skall dock utan dröjsmål och senast inom två år efter att den nya lagen trätt i kraft ändras så att det överensstämmer med lagen. Ett personval som skett innan denna lag trätt i kraft gäller för den tid för vilken personen i fråga har utsetts till uppgiften eller befattningen.

Avtal om jaktarrende som har ingåtts och jakttillstånd som har givits före ikraftträdandet förblir i kraft. Tillstånd som en myndighet givit med stöd av den lag som upphävs genom denna lag förblir i kraft.

Länsstyrelsens beslut som givits med stöd av 30 § 2 mom. i den lag som upphävs genom denna lag förblir alltjämt i kraft, dock högst till utgången av 1995.

2.

L a g

om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 67 § riksdagsordningen föreskriver, stadgas:

1 §

Var och en som bedriver jakt eller är jaktledare enligt 28 § jaktlagen (/), skall för varje jaktår betala jaktvårdsavgift till staten. Jaktvårdsavgift behöver inte betalas av den som biträder jägare som hundförare eller vid jakt på hjortdjur som drevkarl eller på motsvarande sätt biträder vid jakten. Den som har erlagt avgift ges ett jaktkort. Jaktvårdsföreningen ger på begäran betalaren en kopia av jaktkortet.

Jaktvårdsavgiften fastställs av statsrådet. Avgiften är högst 300 mark för ett jaktår.

2 §

Innan jaktvårdsavgift betalas skall kunskapen inom jakt och viltvård samt kännedom om stadgandena och bestämmelserna om jakt visas genom avläggande av jägarexamen för examinator som tillsatts av jaktvårdsförening eller jaktvårdsdistrikt. Den som är missnöjd med examinatorns beslut kan inom 14 dagar efter det han fått del av beslutet föra ärendet för avgörande till den jaktvårdsförening eller det jaktvårdsdistrikt som tillsatt tentatorn. Närmare föreskrifter om examen meddelas av jord- och skogsbruksministeriet.

Vad som sägs i 1 mom. gäller dock inte en person som erlagt jaktvårdsavgift för något av de fem senaste jaktåren som föregått innevarande jaktår, inte heller sådana finska medborgare som får bedriva jakt på Åland enligt de stadganden som gäller landskapet Åland eller sådana utlänningar som har rätt att bedriva jakt i sitt hemland.

3 §

I statsbudgeten skall årligen upptas ett anslag som motsvarar minst det belopp som samma år uppskattas inflyta i form av jaktvårdsavgifter beräknat enligt antalet jägare under de tre närmast föregående åren.

Anslaget som nämns i 1 mom. kan användas

1) för Jägarnas centralorganisations, jaktvårdsdistriktens och jaktvårdsföreningarnas

drifts- och kapitalutgifter samt utgifter för gruppförsäkring av jägarna,

2) för jaktvårdsåtgärder, försöksverksamhet i anslutning till dessa och för övrigt främjande av jaktvården, samt

3) för utgifter för stödande av jaktmuseiverksamhet.

Jord- och skogsbruksministeriet beviljar ovan avsedda anslag för de ändamål som anges i 2 mom. Ministeriet kan samtidigt meddela närmare föreskrifter om användningen av anslaget.

4 §

För jaktlicens som avses i 10 § jaktlagen och som krävs för jakt på hjortdjur skall licensinnehavaren för varje fällt hjortdjur till staten betala en avgift (*jaktlicensavgift*). Avgiften skall betalas inom sju dagar efter det jaktsäsongen för hjortdjur utgått i enlighet med vad som stadgas genom förordning.

Jaktlicensavgiftens storlek är högst 800 mark. Avgiften fastställs av statsrådet.

5 §

Betalas en jaktlicensavgift inte inom utsatt tid skall chefen för polisdistriktet debitera avgiften. Debiterad jaktlicensavgift får drivas in utan dom eller utslag.

6 §

De medel som fås genom jaktlicensavgifterna används i första hand för utgifter föranledda av förebyggande och ersättande av skador förorsakade av hjortdjur. Medel kan dessutom användas för utgifter som föranleds av observation av hjortdjursbestånden och för hjortdjursforskning.

7 §

Genom förordning stadgas närmare om användning av medel som avses i 3 § och om förfarandet vid beviljande av medel samt om indrivning av jaktlicensavgifter.

8 §

Denna lag träder i kraft den

199 .

3.

Lag**om ändring av 2 § lagen om enskilda skogar**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 2 § lagen den 15 september 1967 om enskilda skogar (412/67) ett nytt 2 mom., varvid
 det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

2 §

möjligheterna för vilt samtidigt förbättras eller
 viltvården i övrigt främjas.

Som skogsskövling anses inte heller sådan
 avverkning eller förnyelse av skog eller behand-
 ling av utvecklingsduglig skog som med till-
 stånd av skogsnämnden utförs så att existens-

Denna lag träder i kraft den 199 .

4.

Lag**om ändring av lagen om friluftsliv**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till lagen den 13 juli 1973 om friluftsliv (606/73) en ny 3 a § som följer:

3 a §

dande omfattning eller att viltets fortplantering
 utsätts för avsevärda störningar.

En friluftsled skall planeras så att anläggan-
 det och användningen av den inte leder till att
 levnadsförhållandena för vilt förstörs i bety-

Denna lag träder i kraft den 199 .

5.

Lag
om ändring av 13 och 14 §§ lagen om naturskydd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 13 § och 14 § 1 mom. lagen den 23 februari 1923 om naturskydd (71/23), sådana de lyder i lag av den 13 april 1962 (292/62), som följer:

13 §

Sådana i Finland förekommande vilda däggdjur och fåglar som inte hör till vilt eller skadedjur som nämns i 5 § jaktlagen (/) är fridlysta. Fridlysta djur får inte skadas eller deras häckning och ungar störas.

Om fredning av vilt och skadedjur stadgas i jaktlagen.

14 §

Blir beståndet av någon djurart som inte hör till däggdjuren eller fåglarna hotat eller visar sig fridlysning av andra skäl nödvändig, kan arten genom förordning fridlysas i hela landet eller någon del därav.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 13 november 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Jord- och skogsbruksminister *Martti Pura*

5.

Lag

om ändring av 13 och 14 §§ lagen om naturskydd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 13 § och 14 § 1 mom. lagen den 23 februari 1923 om naturskydd (71/23), sådana de lyder
i lag av den 13 april 1962 (292/62), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Samtliga fåglar, som icke räknas till villebråd, jämte bon och ägg av dem vare ständigt fridlysta, förutom fjällvråk i Lapplands län, korp, kråka, kaja, skata, nötskrika, sparv, tamduva, björk- och koltrast, berguv, duvhök och sparvhök samt måsar, förutom fiskmåsa.

Av däggdjur, som icke räknas till villebråd, äro fjällräv, småvessla, fladdermöss, igelkott och flygekorre ständigt fridlysta.

Angående fridlysning av villebråd stadgas i jaktlagen.

Sådana i Finland förekommande vilda däggdjur och fåglar som inte hör till vilt eller skadedjur som avses i 5 § jaktlagen (/) är fridlysta. Fridlysta djur får inte skadas och deras häckning och ungar inte störas.

Om fredning av vilt och skadedjur stadgas i jaktlagen.

14 §

Blir någon i 13 § nämnd eller annan djurarts, som icke är villebråd, bestånd hotat eller visar sig fridlysning av annat skäl nödig, må sådan art genom förordning fridlysas i hela landet eller viss del därav.

Blir beståndet av någon djurart som inte hör till däggdjuren eller fåglarna hotat eller visar sig fridlysning av annat skäl nödvändig, kan en sådan art genom förordning fridlysas i hela landet eller någon del därav.

Denna lag träder i kraft den
199 .
